

P

7.828

1902

OSZK

DOBER PAJDÁS
KALENDÁRIUM

po sztárom szlovenszkom jeziki

na

1902.

návadno leto.

Z doszta lejpim, dobrim i hasznovitím cstenyóm.

IV. letni-tecsáj.

Cejna 60 fillér (30 kr.)

SZENT-GOTTHÁRD,
VÓ DÁNI OD WELLISCH BÉLA.

DOBER PAJDÁS

KALENDÁRIUM

po sztárom szlovenszkom jeziki

NA 1902. NÁVADNO LETO.

Z doszta lejpim, dobrim i hasznovitim cstenyóm.

IV. LETNI TECSÁJ.

Cejna 60 fillér (30) kr.

SZENT-GOTTHÁRD,
VÖ DÁNI OD WELLISCH BÉLA.

Chly
729 mg

P7.828/1902
A. N. MUSEUM KÖNYVTÁRA
I. Nyamt. Növédéknapló
1902 év 67 sz.

Vladajócsa králeszka hizsa.

Ferencz József I. (Károly), Ausztránszki Caszar, Apost. Kráo Vogrszki, rojeni 1830. leta aug. 18-ga; na trónus szo sztópili 1848. leta dec. 2-ga; za Vogrszkoga Krála szo koronüvani 1867. leta jun. 8-ga. Ozsenili szo sze 1854. leta ápr. 24-ga z

Erzsébet (Amália, Eugénia) bajorszkov král. hercegovicov, ki szo rojeni 1837. leta dec. 24-ga ino szo za Vogrszko Kralico koronüvani 1867. leta jun. 8-a. Vumrli szo 1898. leta szept. 10-ga.

Deca Ny. Velicsánsztv.

Gizella (Ludovika, Mária) rojeni 1856. jul. 12-ga, omozseni z Leopoldom, bajorszkim král. hercegom.

Rudolf (Ferencz, Károly, József), rojeni 1858. aug. 21-ga, vumrli 1889. január 30-ga. Nyihova Dovica: Stefánia král. hercegovica z Belgiuma. Nyidva hcsi: Erzsébet, rojena 1883. szept. 2.

Mária Valéria (Mathilda, Amália), rojeni 1868. ápr. 22-ga, omozseni z Ferenc Szalvator král. hercegom. Nyidva deca: Franciska, rojena 1892. jan. 27-ga; Ferenc Károly, rojeni 1893. febr. 17-ga; Hubert, rojeni 1894. április 30-ga; Hedvig rojena 1896. máj. 10-ga.

Brátja Ny. Vel. Krála.

Miksa (Ferdinánd), rojeni 1832., vumrli 1867. Nyihova Dovica: Charlotta (Augusta) král. hercegovica z Belgiuma.

Károly Lajos, roj. 1833., vumrli 1896. Nyihova Dovica: Mária Terézia král. hercegovica z Portugála. Deca: Ferenc Ferdinánd, rojeni 1863. dec. 18-ga; Ottó (Ferenc, József), rojeni 1865. ápr. 21-ga, nyihova zsená: Mária Jozefa, hercegovica z Szachskoga; Ferdinánd (Károly Lajos), rojeni 1868. dec. 27-ga; Margaretha Zsófia, rojena 1870. máj. 13-ga; Mária Anunciáta, rojena 1876. jul. 31-ga; Erzsébet, rojena 1878. jul. 7-ga.

Lajos Victor, rojeni 1842. máj. 15-ga.

József král. herceg ino nyihova familija.

József (Károly Lajos), rojeni 1833. márcz. 2-ga; ozsenyeni szo z Klotild (Mária Adél, Amália), Sachszko-Koburg-Gothae hercegovicov. Nyidva deca: Mária Dorothea, rojena 1867. jun. 14-ga, omozsená z Fülöpom, Orleánszkim hercegom; Margita rojena 1876. jul. 6-ga; József, rojeni 1872. aug. 9-ga, ozsenyeni z Augustov, král. hercegovicov; Erzsébet, rojena 1833. márcz. 27-ga; Klotilda, rojena 1884. máj. 10-ga.

Návodno 1902. leto

má 365 dní, sze z szredov zacsne i z szredov dokoncsa.

Zacsétek 1902. leta.

Obsinszko leto sze zacsne jan. 1-ga.
Cerkveno leto na I. adventszko nedelo,
nov. 30-ga.

Lejtni csaszí.

Szprotoletje sze zacsne márcz. 21-ga.
Leto sze zacsne jun. 21-ga.
Jeszén sze zacsne szept. 23-ga.
Zima sze zacsne dec. 21-ga.

Presztopni szvétki.

Fasenszka nedela je febr. 9-ga.
Pepeonica je febr. 12-ga.
Vüzemszka nedela je márcz. 30-ga.
Krizsni dnévi szo máj. 5., 6. i 7-ga.
Vnébosztoplenyé je máj. 8-ga.
Riszálszka nedela je máj. 18-ga.
Tejlovo je máj. 29-ga.
Prva adventszka nedela nov. 30-ga.

Csetvéri Kvatri.

I. Kvatri szo febr. 19., 21. i 22-ga.
II. Kvatri szo máj. 21., 23. i 24-ga.
III. Kvatri szo szept. 17., 19. i 20-ga.
IV. Kvatri szo dec. 17., 19. i 20-ga.

Vladajócsa planeta.

Szaturusz, — stera planeta je na nyéni bezsáj gledócs ta sészta zvezjda vu kolobári nasega szunca. Dokecs nasa zemla, ali ta trétja zvezjda, szamo eden mejszec má, steri sze okóli nyé vrtí; do tecsasz Szaturusz ma 8 mejszecov, z med sterimi szo trijé rinki. Szatur-

nusz je 900-krát tak velki, kak nasa zemla ino nyegovo leto je 29½ nasi lejt dúgo.

Znaménye meszecsnoqa premínyávanya.

☉ Mlád. ☽ Prvi krajnik.
♃ Pun. ☾ Zádnyi krajnik.

Zmaménye zodiacusa.

Szprotolesnya: ♈ oven, ♉ bik, ♊ dvojcseti. Lejtna: ♋ rak, ♌ oroszlán, ♍ devojka. Jeszénszka: ♎ vága, ♏ skorpion, ♐ sztrelec. Zimszka: ♑ bak, ♒ polejvka, ♓ ribe.

Potemnenya szunca i meszeca.

V 1902-om leti bode szamo edno meszecsno ino edno szuncseno potemnenye vidéce pri nasz.

I. Popudo meszecsno potemnenye de okt. 17-ga, pri nasz szamo v táli vidéce.

II. Tálno szuncseno potemnenye de okt. 31-ga pred poldnévom od 7. vóre 29 minót do 8. vóre 54 minót, pri nasz z cejloma vidéce.

Kak od szuncsenoga, tak i od meszecsnoqa potemnenya poprejk tó moremo znati, ka csí mejszec v szvojem bezsáji tak príde med szunce i zemló, ka nam szuncsno szvetloszt zakrije: te szuncseno —, csí nam pa szunce meszecsno szvetloszt zakrije: te pa meszecsno potemnenye mámo.

Január

má 31 dní.

Szredzimec
ali Szvecsén.

Dnévi	Kath. i prot. imenik	☉	Preminyávanye meszeca i vrejmena	Szunca		Meszeca	
				izhod	záhod	izhod	záhod
1 Szreda	Obr. Goszp. Nóvo leto	☉	☉ 5 v. 8 m. po p.	7 34	4 02	pr. p.	pr. p.
2 Csetrtek	Makárius apát	☉	Oblácsno,	7 33	4 03	0 26	11 24
3 Pétek	Genovéva div. †	☉	i mrzlo	7 33	4 04	1 27	11 51
4 Szobota	Titus püsp. †	☉	vrejme.	7 33	4 05	2 28	po p.
1. Kath. i prot. ev. Gda bi Heródes mro. Mát. II. 19—23,							
5 Nedela	Telesfor pápa	☉	Oblácsno,	7 33	4 06	3 26	0 58
6 Pondelek	Szv. trí králi: G. M. B.	☉	veterno	7 33	4 07	3 22	1 36
7 Tork	Krispin püsp.	☉	z ménsim	7 33	4 08	5 16	2 22
8 Szreda	Erhard püsp.	☉	sznejgom.	7 33	4 09	6 05	3 13
9 Csetrtek	Julián mantr.	☉	☉ 10 v. 15 m. po p.	7 32	4 11	6 48	4 11
10 Pétek	Agathon pápa. †	☉	Zmejsano,	7 31	4 12	7 26	5 13
11 Szobota	Higin pápa.	☉	sznejzsno.	7 30	4 14	8 00	6 17
2. Kath. i prot. ev. Gda bi Jezus 12 lejt bio sztar. Luk. II. 42—52.							
12 Nedela	E. 1. Ernest püsp.	☉	Mótno,	7 30	4 15	8 20	7 25
13 Pondelek	Veronika div.	☉	sznejzsno,	7 30	4 16	8 58	8 32
14 Tork	Hilári püsp.	☉	veterno,	7 30	4 17	9 26	9 42
15 Szreda	Paveo prvi püscs.	☉	oblácsno	7 29	4 19	9 51	10 52
16 Csetrtek	Marcel pápa	☉	vrejme.	7 28	4 20	10 21	pr. p.
17 Pétek	Anton apát †	☉	☉ 7 v. 39 m. pr. p.	7 27	4 21	10 52	0 04
18 Szobota	Szt. szv. Petra	☉	Sztálno	7 26	4 22	11 28	1 17
3. Kath. i prot. ev. Szvádba je vcsinyena v galileánszkoj Kaáni. Ján. II. 1—11.							
19 Nedela	E. 2. Imé Jezusa	☉	zimszko.	7 26	4 23	po p.	2 28
20 Pondelek	Fábián i Sebescsán	☉	Szunce v znam.	7 25	4 25	1 03	3 38
21 Tork	Ágnes divica	☉	polejvke sztópi.	7 24	4 27	2 02	4 42
22 Szreda	Vince mantr.	☉	Mocsna	7 23	4 29	3 09	5 37
23 Csetrtek	Zarocsenyé B. D. M.	☉	zima.	7 22	4 30	4 21	6 25
24 Pétek	Timotheus püsp. †	☉	☉ 1 v. 6 m pr. p.	7 21	4 31	5 34	7 04
25 Szobota	Povrnénye szv. Pavla	☉	Sztálno,	7 20	4 33	6 46	7 38
4. Kath. i prot. ev. Gda bi Jezus doli prisao z bregja. Mát. VIII. 1—13.							
26 Nedela	E. 3. Sept. Polik. püsp.	☉	zimszko,	7 19	4 35	7 56	8 08
27 Pondelek	Zlátovüsztv szv. Ján.	☉	vedrno	7 18	4 36	9 04	8 35
28 Tork	Juliánus püsp.	☉	vrejme.	7 17	4 38	10 10	9 01
29 Szreda	Szal. szv. Ferenc	☉	Veterno,	7 16	4 40	11 13	9 27
30 Csetrtek	Martina div.	☉	z sznejgom.	7 14	4 41	pr. p.	9 54
31 Pétek	Nolaszsk szv. Peter †	☉	☉ 2 v. 9 m. po p.	7 13	4 42	0 14	10 23

Február

má 28 dní.

Pozimec
ali Szúsec.

Dnévi	Kath. i prot. imenik	☾	Preminyávanye meszeca i vrejmena	Szunca		Meszeca	
				izhod	záhod	izhod	záhod
1 Szobota	Ignác püsp.	☾	Zmejsano.	7 12	4 44	1 14	10 56

5. Kath. i prot. ev. Notriidócsi Jezus vu ladjico. Mát. VIII. 23—26.

2 Nedela	E. 4. Sext. O. B. D. M. Szv.	☾	Mocsno	7 10	4 45	2 11	11 33
3 Pondelek	Balázs püsp.	☾	i sztálno	7 09	4 47	3 06	po p.
4 Tork	András Kor.	☾	zimszko	7 08	4 49	3 57	1 04
5 Szreda	Ágatha div.	☾	vrejme.	7 06	4 50	4 22	1 59
6 Csetrtek	Dorothea div.	☾	Nesztálno	7 05	4 52	5 22	3 00
7 Pétek	Romuald apát. †	☾	i sznejg.	7 03	4 53	5 58	4 04
8 Szobota	János od Máté	☾	☉ 2 v. 22 m. po p.	7 02	4 54	6 30	5 11

6. Kath. i prot. ev. Od dobro szemen szejajócsoga. Mát. XIII. 24—30.

9 Nedela	E. 5. Apollón. Faseng.	☾	Sztálen	7 00	4 56	7 00	6 20
10 Pondelek	Skolastika. Faseng.	☾	i mocsen	6 59	4 57	7 28	7 31
11 Tork	Deziderius. Faseng.	☾	mraz.	6 57	4 59	7 56	8 43
12 Szreda	Eulália. Pepeonica †	☾	Oblácsno,	6 55	5 01	8 25	9 55
13 Csetrtek	Benignus mantr.	☾	vihér	6 54	5 02	8 56	11 07
14 Pétek	Valentin szpov. †	☾	z sznejgom.	6 52	5 04	9 31	pr. p.
15 Szobota	Faustin i Jovita. †	☾	☉ 3 v. 57 m. po p.	6 50	5 06	10 12	0 18

7. Kath. i prot. ev. Jezus je v púštino neseni od hüdoga. Mát. IV. 1—11.

16 Nedela	E. 1. Invoe. Julianna	☾	Nesztálno,	6 49	5 07	10 59	1 28
17 Pondelek	Julián mantr.	☾	vrejme	6 47	5 09	11 54	2 31
18 Tork	Simeon püsp.	☾	z sznejgom.	6 45	5 11	po p.	3 29
19 Szreda	Konrád szpov. †	☾	Szunce v znam.	6 44	5 12	2 03	4 18
20 Csetrtek	Eleuthor. püsp. } kvatri. †	☾	rib sztópi.	6 42	5 14	3 14	5 00
21 Pétek	Eleonóra div. } kvatri. †	☾	Lejpo.	6 40	5 15	4 25	5 35
22 Szobota	Sztol. szv. Petra } kvatri. †	☾	☉ 2 v. 4 m. po p.	6 39	5 16	5 35	6 06

8. Kath. ev. Gda bi k szebi vzéo Jezus Petra Jak. i Jánosa. Mát. XVII. 1—9. — Prot. ev. Od ka-naánszke zsene. Mát. XV. 11—18.

23 Nedela	E. 2. Rem. Romána	☾	Lejpo,	6 37	5 18	6 44	6 35
24 Pondelek	Matyas apost.	☾	zimszko	6 35	5 20	7 51	7 02
25 Tork	Viktorin mantr.	☾	vrejmen.	6 33	5 22	8 56	7 28
26 Szreda	Sándor püsp. †	☾	Oblácsno	6 31	5 23	9 59	7 54
27 Csetrtek	Leander püsp. †	☾	sznejg	6 29	5 24	11 01	8 24
28 Pétek	Románus apát. †	☾	i dezsgy.	6 28	5 25	11 59	8 56

Március

má 31 dní.

Predmladnyek
ali Máli-Tráven.

Dnévi	Kath. i prot. imenik	☾	Premínyavanye meszeca i vrejmena	Szunca		Meszeca	
				izhod	záhod	izhod	záhod
1 Szobota	Antónia mantr. †	☾	Nesztálno.	6 26	5 27	pr. p.	9 31
9. Kath. i prot. ev. Gda bi Jezus vragá vözgono. Luk. XI. 14—28.							
2 Nedela	E. 3. Oculi. Simplic.	☾	☾ 11 v. 40 m. pr. p.	6 24	5 28	0 54	10 12
3 Pondelek	Kunigunda div.	☾	Oblácsno,	6 22	5 30	1 46	10 58
4 Tork	Kazimir szpov.	☾	veterno.	6 20	5 32	2 34	11 40
5 Szreda	Friderik szpov. †	☾	Lejpo,	6 18	5 33	3 16	po p.
6 Csetrtek	Viktor mantr.	☾	szuncseno	6 16	5 35	3 53	1 48
7 Pétek	Tomás Akv. †	☾	vrejme.	6 14	5 36	4 27	2 54
8 Szobota	János od Bogá †	☾	Nesztálno,	6 12	5 37	4 59	4 02
10. Kath. i prot. ev. Jezus prejk gal. mórja ide. Ján. VI. 1—15.							
9 Nedela	E. 4. Laet. Franciska.	☾	dezsgyevno.	6 10	5 39	5 28	5 12
10 Pondelek	40 mantern.	☾	☾ 3 v 50 m. pr. p.	6 08	5 41	5 57	6 26
11 Tork	Konstantin szpov.	☾	Sznejg	6 06	5 42	6 26	7 39
12 Szreda	Gregor pápa †	☾	z dezsgyom.	6 04	5 43	6 58	8 54
13 Csetrtek	Rozina div.	☾	Vedrho	6 02	5 44	7 33	10 08
14 Pétek	Matilda kral. †	☾	vrejme.	6 01	5 46	8 12	11 19
15 Szobota	Longin püsp. †	☾	Oblácsno.	5 59	5 48	8 58	pr. p.
11. Kath. i prot. ev. Zsidovje Jezusa kamenüvati scséjo. Ján. VIII. 46—50.							
16 Nedela	E. 5. Jud. Heribert.	☾	☾ 11 v. 13 m. po p.	5 56	5 49	9 50	0 25
17 Pondelek	Gertrud div.	☾	Veterno,	5 54	5 51	10 50	1 23
18 Tork	Ciril püsp.	☾	hladno,	5 53	5 52	po p.	2 15
19 Szreda	József zárocs. B. D. M. †	☾	sztálno	5 50	5 54	0 59	2 58
20 Csetrtek	Joachim ocsa B. D. M.	☾	vrejme.	5 49	5 55	2 10	3 35
21 Pétek	Benedek apát. †	☾	Szunce v znam.	5 46	5 57	3 20	4 07
22 Szobota	Oktávián mantr. †	☾	ovna sztópi.	5 44	5 58	4 28	4 35
12. Kath. i prot. ev. Jezus sze na szomarici v Jeruzsálem neszé. Mát. XXI. 1—9.							
23 Nedela	E. 6. Cvetna ned. Ottó.	☾	Veterno.	5 42	6 00	5 36	5 02
24 Pondelek	Gábrriel arkang.	☾	☾ 4 v. 22 m. pr. p.	5 40	6 01	6 41	5 29
25 Tork	Ozn. B. D. M. Ceplenica.	☾	Oblácsno,	5 38	6 02	7 45	5 56
26 Szreda	Felix püsp. †	☾	nesztálno,	5 35	6 04	8 47	6 24
27 Csetrtek	Velki Csetrtek. Rúp.	☾	hladno	5 33	6 06	9 47	6 56
28 Pétek	Velki Pétek Six. †	☾	vrejme.	5 32	6 07	10 44	7 29
29 Szobota	Velka Szobota, Jón. †	☾	Dezsgyevno,	5 29	6 08	11 37	8 07
13. Kath. i prot. ev. Od Jezusovoga gorisztanjenja. Mark. XVI. 1—7.							
30 Nedela	Vüzem. ned. Kvirin.	☾	i mrzlo	5 28	6 09	pr. p.	8 51
31 Pondelek	Vüzem. pond. Balb.	☾	vrejme.	5 26	6 11	0 25	9 40

Aprílis

má 30 dní.

Szredmladnyek

ali Velki-Tráven.

Dnévi	Kath. i prot. imenik	C	Preminyávanye meszeca i vrejmena	Szunca		Meszeca	
				izhod	záhod	izhod	záhod
1	Tork		☉ 7 v. 24 m. pr. p.	5 23	6 12	1 09	10 34
2	Szreda		Nesztálno	5 22	6 13	1 49	11 32
3	Csetrtek		i mrzlo.	5 20	6 15	2 24	po p.
4	Pétek	†	Lepse	5 17	6 17	2 55	1 42
5	Szobota		toplejse	5 15	6 18	3 25	2 49

14. Kath. i prot. ev. Jezus szkóz zaprejti dvér pride. Ján. XX. 10—31.

6	Nedela	E. 1. Quas. Gvilielm.		vrejmen.	5 14	6 19	3 52	4 01
7	Pondelek	Albert szpov.		Oblácsno,	5 11	6 21	4 24	5 15
8	Tork	Dionzius püsp.	☉	2 v. 50 m. po p.	5 10	6 22	4 55	6 31
9	Szreda	Maria Kleofe		dezgyevno	5 08	6 23	5 29	7 48
10	Csetrtek	Makárius patr.		i nesztálno	5 06	6 25	6 08	9 02
11	Pétek	Leo pápa	†	vrejme.	5 04	6 26	6 52	10 12
12	Szobota	Julius pápa		Veterno,	5 02	6 27	7 44	11 16

15. Kath. i prot. ev. Jasz szam dober pasztér. Ján. X. 11—16.

13	Nedela	E. 2. Miser. Hermen.		hladno,	5 00	6 29	8 43	pr. p.
14	Pondelek	Tiburcius mantr.		csísztó.	4 59	6 30	9 48	0 11
15	Tork	Lidvina div.	☉	6 v. 26 m. pr. p.	4 56	6 32	10 55	0 58
16	Szreda	Kalisztus mantr.		Sztálno,	4 54	6 35	po p.	1 36
17	Csetrtek	Anicetus pápa		hladno.	4 52	6 35	1 12	2 10
18	Pétek	Galdin püsp.	†	Oblácsno,	4 51	6 36	2 20	2 39
19	Szobota	Emma dovica		nesztálno.	4 49	6 38	3 26	3 06

16. Kath. i prot. ev. Edno malo te me vidili. Ján. XVI. 17—22.

20	Nedela	E. 3. Jub. Viktor.		Szunce v znam.	4 46	6 39	4 30	3 32
21	Pondelek	Anzelm püsp.		bika sztópi.	4 45	6 40	5 34	3 58
22	Tork	Szoter i Kájusz	☉	7 v. 50 m. po p.	4 43	6 42	6 37	4 26
23	Szreda	Adalbert püsp.		Toplejse,	4 41	6 43	7 38	4 55
24	Csetrtek	Gyüri voják		vedrno,	4 40	6 44	8 36	5 28
25	Pétek	Marko evang.	†	sztálno	4 38	6 46	9 30	6 06
26	Szobota	Kletus pápa		vrejme.	4 36	6 47	10 20	6 47

17. Kath. i prot. ev. Idem k onomi, kí me je poszlaó. Ján. XVI. 5—16.

27	Nedela	E. 4. Cant. Peregrin.		Toplo,	4 35	6 48	11 06	7 33
28	Pondelek	Vital i Valéria		oblácsno.	4 33	6 50	11 47	8 25
29	Tork	Peter szpov.		Dezgyevno.	4 31	6 52	pr. p.	9 21
30	Szreda	Katalejna Szienz.	☉	11 v. 58 m. po p.	4 30	6 53	0 23	10 21

Május

má 31 dní.

Pomladnyek

ali Riszálcseck.

Dnévi	Kath. i prot. imenik	C	Preminyávanye meszeca i vrejmena	Szunca		Meszeca	
				izhod	záhod	izhod	záhod
1	Csetrtek		Lejpo,	4 28	6 54	055	11 24
2	Pétek		nesztálno.	4 26	6 56	125	po. p.
3	Szobota		vrejme.	4 24	6 57	153	1 38

18. Kath. i prot. ev. Ka te vu mojem iméni proszili. Jan. XVI. 23—30.

4	Nedala	E. 5. Rög. Gotthárd	Nesztálno	4 23	6 58	221	250
5	Pondelek	Gotthárd ap.	z ménsim	4 22	7 00	250	4 04
6	Tork	János volji.	dezsgyom.	4 20	7 01	323	5 20
7	Szreda	Sztaniszlauz. } Krizsni dnévi	11 v. 45 m. po p.	4 19	7 02	359	6 37
8	Csetrtek	Vnéboidenye G.	Csisztó,	4 18	7 04	440	7 51
9	Pétek	Gregor püsp. †	hladno	4 16	7 06	530	9 00
10	Szobota	Isidor tezsák	vrejme.	4 14	7 07	628	10 02

19. Kath. i prot. ev. Csi pride Obveszeliteo. Ján. XVI. 1—4.

11	Nedala	E. 6. Exaud. Namert.	Veternó,	4 12	7 08	733	10 53
12	Pondelek	Pongrác mantr.	hladno.	4 11	7 09	843	11 36
13	Tork	Szervác püsp.	Oblácsno.	4 10	7 10	954	pr. p.
14	Szreda	Bonifác mantr.	2 v. 40 m. po p.	4 09	7 11	1104	0 11
15	Csetrtek	Zsófia div.	Oblácsno,	4 08	7 12	po p.	0 43
16	Pétek	Ivan Népomuc †	hladno	4 06	7 14	117	1 11
17	Szobota	Brunó püsp. †	vrejme,	4 05	7 15	223	1 37

20. Kath. i prot. ev. Sto líbi mené, rejs mojo poszlühne. Ján. XIV. 23—31.

18	Nedala	Riszál. ned. Venanc.	z ménsim	4 04	7 16	326	2 03
19	Pondelek	Riszál. pond. Ivo.	dezsgyom.	4 03	7 17	429	2 30
20	Tork	Bernardin szpov.	Szunce v znam.	4 02	7 19	529	2 58
21	Szreda	Valens püsp.	dvojeseti sztópi.	4 00	7 20	629	3 29
22	Csetrtek	Julia div.	11 v. 46 m. pr. p.	3 59	7 21	725	4 05
23	Pétek	Deziderius p. †	Sztálno,	3 58	7 22	817	4 44
24	Szobota	Johanna dov. } Kvatri	lejpo,	3 57	7 23	904	5 29

21. Kath. ev. meni je dána vsza oblász. — Prot. ev. Od Nikodemusa.

25	Nedala	E. 1. Szy. Trojsztv. Urb.	toplo	3 56	7 25	946	6 20
26	Pondelek	Filip Neruszki	vrejme.	3 55	7 26	1023	7 14
27	Tork	János pápa	Nesztálno,	3 54	7 27	1056	8 12
28	Szreda	Germánus püsp. †	hladno,	3 54	7 28	1126	9 14
29	Csetrtek	Tejlovo Maximus	dezsgyevno	3 53	7 29	1155	10 17
30	Pétek	Ferdinánd kráo †	1 v. 1 m. po p.	3 52	7 30	pr. p.	11 22
31	Szobota	Petronella div.	vrejme.	3 51	7 31	022	po. p.

Junius

má 30 dní.

Predletnyek
ali Iváncsek.

Dnévi	Kath. i prot. imenik	C	Preminyávanye meszeca i vrejmena	Szunca		Meszeca	
				izhod	záhod	izhod	záhod
22. Kath. ev. Od velkoga goscsenyá. — Prot. ev. Od bogátca.							
1	Nedela	E. 2. Simeon szpov.	Veterno	3 50	7 32	0 49	1 41
2	Ponedelek	Erazmus apát	hladno	3 50	7 33	1 19	2 54
3	Tork	Klotilda kralica	vrejme.	3 50	7 34	1 51	4 09
4	Szreda	Kvirin püsp.	Oblácsno,	3 49	7 35	2 30	5 24
5	Csetrték	Bonifácius püsp.	dezsgyevno.	3 49	7 35	3 15	6 37
6	Pétek	Norbert püsp. †	7 v. 11 m. pr. p.	3 49	7 36	4 09	7 44
7	Szobota	Róbert apát	Veterno.	3 48	7 36	5 21	8 41
23. Kath. ev. Od zablodjene ovcé. — Prot. ev. Od velkoga goscsenyá.							
8	Nedela	E. 3. Medárd püsp.	Csiszto,	3 48	7 37	6 20	9 30
9	Ponedelek	Pélagia div.	sztálno	3 48	7 38	7 33	10 11
10	Tork	Margita kral.	toplejse	3 48	7 39	8 47	10 49
11	Szreda	Barabás apost.	vrejme	3 47	7 40	9 58	11 15
12	Csetrték	Bazilides mantr.	z ménsim	3 47	7 40	11 07	11 41
13	Pétek	Anton Padua †	1 v. 54 m. pr. p.	3 47	7 41	po p.	pr. p.
14	Szobota	Bazilius püsp.	vetrom.	3 47	7 41	1 18	0 08
24. Kath. ev. Od vnozsino rib. — Prot. ev. Od zgüblene ovcé.							
15	Nedela	E. 4. Vid i Tivárisje	Sztálno,	3 47	7 42	2 21	0 35
16	Ponedelek	Berthold szpov.	lejpo	3 47	7 42	3 22	1 02
17	Tork	Adolf püsp.	vrejme.	3 47	7 43	4 23	1 32
18	Szreda	Marko i Marcellin	Csiszto,	3 46	7 43	5 19	2 06
19	Csetrték	Gervázi i protázi	veterno,	3 46	7 44	6 13	2 43
20	Pétek	Szilvorius pápa †	Szunce v znam.	3 47	7 44	7 02	3 26
21	Szobota	Alojzi Gonzaga	3 v. 17 m. pr. p.	3 47	7 44	7 46	4 15
25. Kath. ev. Csi nedte pravicsnejsi. — Prot. ev. Bodite milosztivni.							
22	Nedela	E. 5. Paulin püsp.	raka sztópi	3 47	7 44	8 25	5 09
23	Ponedelek	Szidonia div.	nesztálno	3 47	7 44	9 00	6 06
24	Tork	Ivan Krsztiteo	vrejme.	3 48	7 44	9 31	7 06
25	Szreda	Prosper püsp.	Oblácsno,	3 48	7 44	9 59	8 08
26	Csetrték	Pelagius mantr.	z ménsim	3 49	7 44	10 26	9 12
27	Pétek	Ladislav kráo †	dezsgyom.	3 49	7 44	10 53	10 18
28	Szobota	Ireneus püsp. †	10 v. 52 m. po. p.	3 50	7 44	11 21	11 26
26. Kath. ev. Jezus nahráni 4000 lüdi. — Prot. ev. Od obilne ribicsije.							
29	Nedela	E. 6. Peter i Paváo	Veterno.	3 50	7 44	11 51	po p.
30	Ponedelek	Szpóm. szv. Pavla	oblácsno.	3 51	7 44	pr. p.	1 48

Julius

má 31 dní.

Szredletnyek
ali **Jakopescsek.**

Dnévi	Kath. i prot. imenik	C	Premínyavanye meszeca i vrejmena	Szunca		Meszeca	
				izhod	záhod	izhod	záhod
1	Tork		Oblácsno,	3 51	7 43	0 25	3 01
2	Szreda		nesztálno,	3 52	7 43	1 05	4 13
3	Csetrtek		dezsgyevno,	3 52	7 43	1 53	5 23
4	Pétek	†	vrejme.	3 53	7 42	2 50	6 26
5	Szobota		☉ 1 v. 59 m. po p.	3 54	7 42	3 55	7 19

27. Kath. ev. Od hamicsni prorokrov. — Prot. ev. Csi pravicsnejši nedte.

6	Nedela	E. 7. Romulus püsp.		Lejpo i	3 54	7 41	5 08	8 04
7	Pondelek	Vilibald püsp.		vrócse	3 55	7 41	6 28	8 42
8	Tork	Ozsébet kralíca		sztálno	3 56	7 41	7 37	9 14
9	Szreda	Kunegunda div.		vrejme.	3 56	7 40	8 49	9 44
10	Csetrtek	Rufina mantr.		Vihérno,	3 57	7 39	9 59	10 11
11	Pétek	Pius pápa	†	dezsgyevno.	3 58	7 39	11 06	10 38
12	Szobota	Gvalbert apát		☉ 1 v. 47 m. po p.	3 59	7 38	po p.	11 06

28. Kath. ev. Od nepravicsnoga spána. — Prot. ev. Jezus naszíti 4000 lúdi.

13	Nedela	E. 8. Margita div.		Veterno.	4 01	7 38	1 12	11 35
14	Pondelek	Bonaventur püsp.		Vrócse,	4 02	7 37	2 14	pr. p.
15	Tork	Razlocsenýé apost.		sztálno,	4 03	7 37	3 12	0 07
16	Szreda	Szpóm. B. D. M. Skapul.		mirno	4 04	7 36	4 06	0 43
17	Csetrtek	Alexius szpov.		vrejme.	4 05	7 35	4 57	1 25
18	Pétek	Fridrik pápa	†	Oblácsno,	4 06	7 33	5 44	2 11
19	Szobota	Arzenius szpov.		vihérno.	4 07	7 32	6 25	3 02

29. Kath. ev. Jezus objócse Jeruzsálem. — Prot. ev. Od krivi prorokov.

20	Nedela	E. 9. Eliás prorok		☉ 5 v. 45 m. po p.	4 08	7 31	7 02	3 58
21	Pondelek	Dániel prorok		Csiszto,	4 09	7 30	7 35	4 58
22	Tork	María Magdalena		vrócse,	4 10	7 29	8 04	6 00
23	Szreda	Apollináris püsp.		Szunce v znam.	4 11	7 28	8 32	7 05
24	Csetrtek	Krisztina div.		oroszlána sztópi.	4 12	7 27	8 59	8 11
25	Pétek	Jakab apostol	†	sztálno	4 14	7 26	9 26	9 19
26	Szobota	Anna mati B. D. M.		vrejme.	4 15	7 25	9 55	10 26

30. Kath. ev. Od farizeusa i publikánusa. — Prot. ev. Od nevernoga spána.

27	Nedela	E. 10. Pantaleon m.		Oblácsno,	4 16	7 24	10 26	po p.
28	Pondelek	Akácíus mantr.		☉ 6 v. 15 m. pr. p.	4 17	7 22	11 03	0 43
29	Tork	Mártha div.		dezsgyevno,	4 19	7 21	11 46	1 56
30	Szreda	Abdon i Szenen		veterno	4 20	7 20	pr. p.	3 04
31	Csetrtek	Ignác Lojola szpov.		vrejme.	4 21	7 10	0 37	4 08

Augusztus

má 31 dní.

Poletnyek
ali Mésnyek.

Dnévi	Kath. i prot. imenik	☉	Preminyávanye meszeca i vrejmena	Szunca		Meszeca	
				izhod	záhod	izhod	záhod
1	Pétek		Oblácsno,	4 22	7 17	1 37	5 05
2	Szobota		dezsgyevno.	4 24	7 15	2 44	5 54
31. Kath. ev. Od glühonejmoga. — Prot. ev. Jezus objócese Jeruzsálem							
3	Nedela	E. 11. Nájď. szv. Stev.	☉ 9 v. 17 m. po p.	4 25	7 14	3 56	6 35
4	Pondelek	Dominikus szpov.	Veterno,	4 26	7 13	5 11	7 11
5	Tork	Oszvaldus kráo	lejpo	4 28	7 11	6 25	7 44
6	Szreda	Preobr. J. K.	vrejme,	4 29	7 09	7 38	8 13
7	Csetrtek	Donátus püsp.	Vünerno,	4 30	7 08	8 47	8 40
8	Pétek	Cirják mantr. †	oblácsno,	4 31	7 06	9 54	9 08
9	Szobota	Románus mantr.	nesztálno	4 33	7 04	11 00	9 37
32. Kath. ev. Blázsene szo ocsi. — Prot. ev. Od farizeusa i publikánusa.							
10	Nedela	E. 12. Lovrenc m.	vrejme.	4 34	7 03	po p.	10 09
11	Pondelek	Zsuzsanna mantr.	☉ 5 v. 24 m. pr. p.	4 35	7 01	1 01	10 43
12	Tork	Klára div.	Oblácsno,	4 36	6 59	1 58	11 23
13	Szreda	Radegunda kral.	veterno.	4 38	6 58	2 51	pr. p.
14	Csetrtek	Euzebius szpov. †	Sztálno	4 39	6 56	3 39	0 07
15	Pétek	Vnébovz. B. D. M.	vrócse	4 40	6 54	4 22	0 55
16	Szobota	Rókus szpov.	vrejme.	4 42	6 53	5 01	2 00
33. Kath. ev. Od 10 gobavcov. — Prot. ev. Jezus glühonejmoga zvrácsi.							
17	Nedela	E. 13. Liberátus apát.	Vihérno,	4 43	6 51	5 35	2 49
18	Pondelek	Jeléna caszarica	dezsgyevno	4 44	6 49	6 07	3 51
19	Tork	Lajos Toulosi p.	☉ 7 v. 4 m. pr. p.	4 46	6 48	6 36	4 55
20	Szreda	Stevan kráo vogr.	Oblácsno	4 47	6 46	7 03	6 01
21	Csetrtek	Bernát apost.	vetérno.	4 48	6 44	7 31	7 08
22	Pétek	Timotheus mantr. †	Csiszto,	4 49	6 43	8 00	8 07
23	Szobota	Klaudius mantr.	Szunce v znam	4 51	6 40	8 03	9 27
34. Kath. ev. Nisese nemre dvema G. szlúzsiti. — Prot. ev. Blázsene szo ocsi.							
24	Nedela	E. 14. Bertalan ap.	devojke sztópi.	4 52	6 38	9 06	10 37
25	Pondelek	Lajos kráo	vrócse.	4 54	6 37	9 46	po p.
26	Tork	Roza div.	☉ 1 v. 5 m. po p.	4 55	6 33	10 33	0 55
27	Szreda	Rufus püsp.	Sztálno,	4 56	6 33	11 28	1 58
28	Csetrtek	Ágoston püsp.	ájáko	4 58	6 39	pr. p.	2 56
29	Pétek	Ivana Krszt. gl. sz. †	vrócse	4 59	6 29	0 30	3 47
30	Szobota	Felix pápa.	vrejme.	5 01	6 27	1 39	4 30
35. Kath. ev. Od známszkoga mladénca. — Prot. ev. Od 10 gobavcov.							
31	Nedela	E. 15. Rebeka dov.	Lejpo.	5 02	6 25	2 50	5 08

Szeptember

má 30 dní.

Predjeszének
ali Mihálcsek.

Dnévi	Kath. i prot. imenik	C	Preminyávanye meszeca i vrejmena	Szunca		Meszeca	
				izhod	záhod	izhod	záhod
1	Ponedelek		Veterno.	5 03	6 23	4 03	5 41
2	Tork		⊕ 6 v. 20 m. pr. p.	5 05	6 21	5 15	6 11
3	Szreda		Veterno,	5 06	6 20	6 26	6 39
4	Csetrtek		oblácsno	5 07	6 17	7 35	7 08
5	Pétek		vrejme.	5 09	6 15	8 42	7 37
6	Szobota		Nesztálno,	5 10	6 14	9 47	8 08

36. Kath. ev. Jezus vodenobetezsrika zvrácsi. — Prot. ev. Niscse dva G. nemre szlúzsiti.

7	Nedela		E. 16. Ang. ned. Reg.		oblácsno,	5 11	6 11	10 49	8 42
8	Ponedelek		Národjený B. D. M.		dezgy.	5 13	6 09	po p.	9 19
9	Tork		Gorgornius mantr.		⊙ 11 v. 15 m. po p.	5 14	6 07	0 42	10 01
10	Szreda		Miklós Tol. szpov.		Veterno,	5 15	6 01	1 31	10 39
11	Csetrtek		Protus i Jácint		toplejse,	5 17	6 03	2 17	11 41
12	Pétek		Tóbiás sztarec †		sztálno	5 18	6 01	2 57	pr. p.
13	Szobota		Mauricius püsp.		vrejme.	5 19	5 59	3 34	0 38

37. Kath. ev. Od nájrvejsivi zapóvidi. — Prot. ev. Od znaimszkoga mladénca.

14	Nedela		E. 17. Dén. B. D. M. Zv. Kr.		Mirno,	5 21	5 57	4 06	1 38
15	Ponedelek		Nikodemus mantr.		oblácsno,	5 22	5 55	4 36	2 40
16	Tork		Ludmilla mantr.		nesztálno.	5 23	5 53	5 05	3 46
17	Szreda		Lambertus püsp. †		⊕ 7 v. 24 m. po p.	5 25	5 51	5 33	4 53
18	Csetrtek		Zsófia mantr. } K v a t r i †		Meglno,	5 26	5 48	6 02	6 03
19	Pétek		Januárius mantr. } †		hladno,	5 27	5 47	6 33	7 14
20	Szobota		Eustákius mantr. } †		vrejme.	5 29	5 45	7 07	8 25

38. Kath. ev. Jezus plantavoga zvrácsi. — Prot. ev. Jezus vodenobetézsnoga zvrácsi.

21	Nedela		E. 18. Mátaj apost.		Toplejse,	5 30	5 42	7 45	9 36
22	Ponedelek		Florencius szpov.		csízto.	5 31	5 41	8 31	10 46
23	Tork		Tekla mantr.		Szunce v. znam.	5 33	5 38	9 23	po p.
24	Szreda		Odküp. rob. B. D. M.		⊕ 5 v. 32 m. po p.	5 35	5 36	10 23	0 51
25	Csetrtek		Kleofás mantr.		váge sztópi.	5 36	5 35	11 28	1 43
26	Pétek		Jusztina div. †		Sztálno,	5 37	5 32	pr. p.	2 28
27	Szobota		Kozma i Dámián		hladnejse.	5 39	5 30	0 37	3 06

39. Kath. ev. Od králeszkoga goscsenyá. — Prot. ev. Od nájprednyejsivi zapóvidi.

28	Nedela		E. 19. Vencesz kráo		Oblácsno,	5 40	5 28	1 48	3 40
29	Ponedelek		Miháo arkang.		veterno	5 41	5 26	2 59	4 11
30	Tork		Hieronim szpov.		vrejme.	5 43	5 24	4 09	4 40

Október

má 31 dní.

Szredjeszéneec
ali **Vszeszvescsek.**

Dnévi	Kath. i prot. imenik	☾	Premínyavanye meszeca i vrejmena	Szunca		Meszeca	
				Izhod	záhod	Izhod	záhod
1 Szreda	Remigius püsp.	☾	☾ 6 v. 9 m. po p.	5 44	5 22	5 19	5 07
2 Csetrtek	Leodegár mantr.	☾	Dezsgyevno,	5 45	5 20	6 25	5 36
3 Pétek	Kandidus mantr. †	☾	oblácsno	5 47	5 18	7 30	6 07
4 Szobota	Ferenc Szeraf. szpov.	☾	vrejme.	5 48	5 16	8 34	6 40

40. Kath. ev. Od král betezsnoga szina. — Prot. ev. Jezus plantavca zvrácsi.

5 Nedela	E. 20. Rozsn. Placid.	☾	Veterno,	5 49	5 14	9 34	7 16
6 Pondelek	Brunó szpov.	☾	ablácsno.	5 50	5 12	10 31	7 57
7 Tork	Augusztus szpov.	☾	Vederno,	5 52	5 10	11 23	8 43
8 Szreda	Brigitta dov.	☾	csiszto.	5 54	5 08	po p.	9 32
9 Csetrtek	Dionzius mantr.	☾	☾ 6 v. 21 m. po p.	5 55	5 06	0 53	10 25
10 Pétek	Ferenc Borg. szp. †	☾	lejpo	5 57	5 04	1 30	11 23
11 Szobota	Nikázus mantr.	☾	vrejme.	5 58	5 02	2 03	pr. p.

41. Kath. ev. Od králeszkoga racsúna. — Prot. ev. Od králeszk. goscsenyá.

12 Nedela	E. 21. V. Goszp. Max.	☾	Toplo,	6 00	5 00	2 35	0 23
13 Pondelek	Kálmán mantr.	☾	sztálno,	6 01	4 59	3 03	1 27
14 Tork	Kalisztus pápa	☾	jeszészko	6 02	4 57	3 32	2 34
15 Szreda	Treza divica	☾	vrejme.	6 04	4 54	4 00	3 42
16 Csetrtek	Gallus apát	☾	Oblácsno.	6 05	4 53	4 31	4 53
17 Pétek	Hedvig dovica †	☾	☾ 7 v. 1 m. pr. p.	6 07	4 51	5 04	6 06
18 Szobota	Lukács apost.	☾	dezsgyevno.	6 08	4 49	5 42	7 20

42. Kath. ev. Dajte caszari, caszarovo. — Prot. ev. Od král. betezsn. szina.

19 Nedela	E. 22. Ferdinánd p.	☾	Veterno,	6 09	4 47	6 26	8 32
20 Pondelek	Vendel pasztér	☾	nesztálno.	6 11	4 45	7 18	9 42
21 Tork	Orsa divica	☾	Szunce v znam.	6 13	4 44	8 17	10 45
22 Szreda	Kordula mantr.	☾	skorpióna sztópi.	6 15	4 41	9 21	po p.
23 Csetrtek	János Kap. szpov.	☾	☾ 11 v. 58 m. pop.	6 16	4 40	10 29	0 28
24 Pétek	Rafael arkang. †	☾	Meglno	6 17	4 38	11 39	1 07
25 Szobota	Dária mantr.	☾	vrejme.	6 18	4 37	pr. p.	1 41

43. Kath. i prot. ev. Od cséri poglavnika. Mát. IX. 18—26.

26 Nedela	E. 23. Domiter m.	☾	Meglno,	6 20	4 35	0 49	2 14
27 Pondelek	Szabina mantr.	☾	veterno,	6 22	4 33	1 58	2 42
28 Tork	Simeon i Juda	☾	hladno,	6 23	4 31	3 07	3 10
29 Szreda	Narcissus püsp.	☾	nesztálno	6 25	4 30	4 13	3 38
30 Csetrtek	Marcellus mantr.	☾	vrejme.	6 27	4 28	5 18	4 07
31 Pétek	Lucilla div. †	☾	☾ 9 v. 14 m. pr. p.	6 28	4 26	6 21	4 39

November

má 30 dní.

Pojeszéneč ali Andrejscsek.

Dnévi	Kath. i prot. imenik	C	Preminyávanye meszeca i vrejmena	Szunca		Meszeca	
				izhod	záhod	izhod	záhod
1 Szobota	Vszi Szvéci	☾	Oblácsno,	6 29	4 25	7 23	5 13
44. Kath. i prot. ev. Ód Krisztusove ládjice. Mát. VIII. 23—26.							
2 Nedela	E. 24. Szp. vern. mrtví.	☽	veterno,	6 31	4 24	8 22	5 52
3 Pondelek	Venefrida div.	☽	hladno.	6 32	4 22	9 15	6 35
4 Tork	Károly Bor. püsp.	☽	Oblácsno.	6 34	4 20	10 04	8 24
5 Szreda	Imre herceg	☽	Veterno,	6 35	4 19	10 48	8 16
6 Csetrtek	Lénárd apát	☽	hladno.	6 37	4 18	po p.	9 12
7 Pétek	Engelbert püsp. †	☽	Lejpo.	6 38	4 17	0 05	10 10
8 Szobota	Godofrid püsp.	☽	☉ 1 v. 31 m. po p.	6 39	4 15	0 37	11 12
45. Kath. i prot. ev. Od dobroga szemena. Mát. XIII. 24—30.							
9 Nedela	E. 25. Theodor m.	☽	Oblácsno,	6 41	4 14	1 08	pr. p.
10 Pondelek	András Avellin	☽	veterno,	6 43	4 13	1 30	0 16
11 Tork	Martin püsp.	☽	lejpo	6 44	4 12	1 58	1 21
12 Szreda	Martin pápa	☽	vrejme.	6 46	4 10	2 27	3 29
13 Csetrtek	Brizilius püsp.	☽	Veterno,	6 47	4 09	2 59	2 40
14 Pétek	Szerápion mantr. †	☽	oblácsno,	6 49	4 08	3 35	4 54
15 Szobota	Leopold herceg	☽	☉ 6 v. 7 m. po p.	6 50	4 07	4 16	6 08
46. Kath. ev. Od mustárszkoga zrna. — Prot. ev. Od szlednye szódbé.							
16 Nedela	E. 26. Edmundus p.	☽	dezsgyevno,	6 52	4 05	5 05	7 21
17 Pondelek	Gregor Thaum.	☽	nesztálno	6 53	4 04	6 03	8 30
18 Tork	Eugenius m.	☽	vrejme.	6 54	4 03	7 08	9 32
19 Szreda	Ozsébet kralíca	☽	Nesztálno,	6 56	4 02	8 18	10 23
20 Csetrtek	Edmund krác	☽	megleno	6 58	4 01	9 29	11 07
21 Pétek	Aldüvanye B. D. M. †	☽	vrejme.	6 59	4 00	10 41	po p.
22 Szobota	Cecilia div. m.	☽	☉ 8 v. 47 m. pr. p.	7 00	3 59	11 50	0 21
47. Kath. ev. Od odtörnosztí opüscsenjá. — Prot. ev. Od zgányanya vragá.							
23 Nedela	E. 27. Kelemen pápa	☽	Szunce v znam.	7 02	3 58	pr. p.	0 50
24 Pondelek	Krizogonus mantr.	☽	sztrelca sztópi.	7 04	3 58	0 58	1 15
25 Tork	Katalena d. m.	☽	Megleno,	7 05	3 57	2 05	1 42
26 Szreda	Konrádus püsp.	☽	oblácsno,	7 06	3 57	3 09	2 10
27 Csetrtek	Virgilius püsp.	☽	hladno,	7 08	3 56	4 12	2 41
28 Pétek	Rufus mantr. †	☽	mrzlo	7 09	3 55	5 14	3 13
29 Szobota	Saturninus mantr.	☽	vrejme.	7 11	3 55	6 14	3 50
48. Kath. ev. Znaménya bodo na sunci. — Prot. ev. Od Jez. notriidenya v Jeruzsálem.							
30 Nedela	E. 1. Advent. András	☽	☉ 3 v. 5 m. pr. p.	7 12	3 54	7 09	4 31

December

má 31 dní.

Predzimec
ali **Proszinec.**

Dnévi	Kath. i prot. imenik	☾	Premínývanye meszeca i vrejmena	Szunca		Meszeca		
				izhod	záhod	izhod	záhod	
1	Ponedelek	Eligius púspek	☾	Mrzlo,	7 13	3 54	800	5 18
2	Tork	Bibiánna mantr.	☾	megleno,	7 14	3 53	846	6 09
3	Szreda	Ferenc Xaveri szp. †	☾	oblácsno	7 15	3 53	926	7 03
4	Csetrték	Barbára div.	☾	vrejme.	7 16	3 52	1003	8 01
5	Péték	Szabbas apát †	☾	Dezszy, sznejg,	7 17	3 52	1036	9 01
6	Szobota	Miklós púspek †	☾	oblácsno,	7 18	3 52	1105	10 02

49. Kath. ev. Gda je Ivan v vózi bio. — Prot. ev. Znaménya bodo na nébi.

7	Nedela	E. 2. Ambrus púsp.	☾	nesztálno,	7 19	3 51	1132	11 05
8	Ponedelek	Poprijéte B. D. M.	☾	☉ 7 v. 27 m. pr. p.	7 20	3 51	po p.	pr. p.
9	Tork	Juditha div.	☾	Oblácsno,	7 21	3 51	030	0 10
10	Szreda	Melkiádes mantr. †	☾	nesztálno,	7 22	3 52	058	1 17
11	Csetrték	Damazus pápa	☾	toplejse	7 23	3 52	127	2 27
12	Péték	Szinezius mantr. †	☾	vrejme.	7 24	3 52	205	3 40
13	Szobota	Lucia dívica †	☾	Mokro,	7 25	3 52	249	4 54

50. Kath. ev. Od szvedocsánsztva Ivana. — Prot. ev. Gda bi Ivan v vózi bio.

14	Nedela	E. 3. Viátor púsp.	☾	nesztálno.	7 26	3 52	342	6 05
15	Ponedelek	Ireneus mantr.	☾	☉ 4 v. 43 m. pr. p.	7 27	3 52	445	7 12
16	Tork	Albina dívica	☾	Mrzlo,	7 28	3 52	554	8 11
17	Szreda	Lázár púsp. †	☾	oblácsno,	7 29	3 52	708	9 00
18	Csetrték	Csákanye B. D. M.	Kvatri	nesztálno	7 29	3 52	823	9 43
19	Péték	Nemezius mantr. †		vrejme.	7 30	3 53	936	10 19
20	Szobota	Liberátus mantr. †		Szunca v. znam.	7 31	3 53	1047	10 51

51. Kath. ev. V. 15. leti caszártva Tiberius caszara. — Prot. ev. Od szvedocs. Ivana.

21	Nedela	E. 4. Tomás apost.	☾	☉ 9 v. 0 m. po p.	7 31	3 53	1155	11 19
22	Ponedelek	Flaviánus mantr.	☾	baka sztópi.	7 32	3 54	pr. p.	po p.
23	Tork	Viktória div.	☾	Z ménsim	7 32	3 55	101	0 19
24	Szreda	Ádam i Éva †	☾	sznejgom	7 32	3 55	206	0 44
25	Csetrték	Narodj. J. K. Szv. dén.	☾	vedrno,	7 33	3 56	308	1 15
26	Péték	Stevan prvi mantr.	☾	sztalno	7 33	3 57	408	1 51
27	Szobota	János apostol	☾	zimszko	7 33	3 58	505	2 31

52. Kath. i prot. ev. József ino Maria szta sze estídivala. Luk. II. 33—40.

28	Nedela	E. Dróbná decsica	☾	vrejme.	7 34	3 58	556	3 15
29	Ponedelek	Tomás púspek	☾	☉ 10 v. 25 m. po p.	7 34	3 59	644	4 03
30	Tork	Dávid kráo	☾	Megleno,	7 34	4 00	727	4 57
31	Szreda	Szilveszter pápa	☾	mrzlo.	7 34	4 08	809	5 54

Te sztólejtni prorok.

Vrlo moje lüdsztvo, Bóg te blagoszlovi!
 Bóg ti daj vsze dobro, zvüna i na dvori;
 V dúgoj mojoj póti sze szam prisao k tebi,
 Naj bi ti najzvejszto, ka de v nóvom leti.
 Páli vidim eto prelejpo krajino,
 Gde prebiva vrlo mo lüdsztvo szlovenszko;
 Za isztino lejpa je krajina eta,
 Z düsnim i telovnim tálom obdeljena.
 Vrejdna je tá zemla, naj sze szkrbno dela,
 Naj sze ne nihá tü zóbszton grüda edna;
 Prelejpo podnebje, stero eti máte
 Ár je vrejme poprejk tü, kak szprotoletje:
 V leti nej prevrócse, v zími nej premrzlo,
 Z csisztim zrákom, z zdravov vodóv te vsze puno.
 Tákse je podnebje tü, v etoj krajíni,
 Kákse sze ne nájde po sirokoj zemli;
 Vsze vékse nevóle szo nej domá eti,
 Boj záto zahválen Bógi, rod szlovenszki!

Zíma.

Csi je bila bejla zíma preminócsa,
 Escse bode bole bejla ta pridócsa;
 Mocsen snejg de lezsao, kak sze zacsne leto,
 Naj bi sze pokrilo zvüna to jeszénszko.
 Mrzeo veter de sze gono po határi,
 Ali da szo csedni ti málicski vrábli:
 Tá nihájo póla, ido domó k hrámi,
 Iscejo szí meszto tü i tam pri sztráni:
 Tak, kak tüdi i mí, csi je mrzlo zvüna,
 Vu topli hizsicskaj glédamo szkóz okna.
 Ali sto zse more idti vkraj od dóma,
 Ne szkucsé sze prevecs, csi sze szán dol szkota;
 Ár sze na to lejpo blazino prevrzse,
 Z sterov je odeto nase bejlo póle.
 Gda je tak Predzimec mejszec snejg pokázao,
 Escse de véksega nam Szredzimec dávaó;
 Tak tüdi Pozimec de oszter do konca,
 Naj sze szpuni zíma tá do szprotoletja.

Szprotoletje.

Kak de nam zse szunce toplejse szijalo,
 Zemlo zgúbí z malom' szvoje odevalo;
 Járki i potoki z vodóv napunyeni,
 Bodejo prejk brejga vecskrát dale drli.
 Ali vékse bajje nemo z vodóv meli;
 Kak v drügi krajínaj, gde szo pri vodini;
 Nego záto itak z vodóv sze ne sálte,
 V járkaj i potokaj jo na szkrbi mejte:
 Naj, kak nájhitrejse dale dol odíde,
 Ino naj do szüha po tom póla, nyive.
 Tráva, szejtva, drevje de sze zelenílo,
 I veszélo petje ftic nasz veszelílo;
 Veszélo de te zse vért na póli delao,
 Szvoje szprotolesnya delo szí oprávlaó.
 Kak Predmladnyek mejszec, tak tüdi Szredmladnyek
 De za szprotolesnya bógsi, kak pomladnyek;
 Ali to jeszénszko de prelejbo raszlo,
 Vu Pomladnyek mejszci rodno sze kázalo.

Leto.

Dugo szo zse lejta nej bila tak rodna,
 Kak de eto nóvo rodno po vszem vszega;
 Rodno de jeszénszko, dobro szprotolesnye,
 Lejpi do trávnicje, po vóli de krme.

Velka de vrocsína, gda te mogli zseti,
 Ár tak more bidti, na szredino v leti;
 Z trůdnim tálom sze krůh esloveka pripravla,
 Zátó szkrbni bojte, ne trpte manyáka:
 Príde zse pá vrejme, gda mo pocsivali,
 Nego szamo csi szmo delo dokoncsali.
 Szkóz po leti vecskrát mocsen dezsgy k nám príde,
 Pascsimo sze te, naj nam v krmo ne vujde;
 Bole nam je z ednim dnévom sze pascsiti,
 Kak sze te z szprávlanyom escse vecs mantrati.
 Vrejme bode poprejk vu Predletnyek mejszci,
 Vszigdár bole sztálno, tá próti szlejdnyemi;
 Sztálén bode tüdi z véksega Szredletnyek,
 Al' nesztálén bode nam mejszecz Poletnyek.

Jeszén.

Lejpa bode jeszén, csi rávno nej vrócsa
 Přípravna de márhi tak, kak za orácsa;
 Póla sze zse dobro morejo v réd vzéti,
 Naj mo za szejátev práсно zemló meli.
 Edna raja szamo eden sznop dá k zsétvi,
 Dvej raji pa vszigdár dvá sznopa tom' vérti;
 Trí raje pa vszeli trí sznope má v szebi,
 Tó vért znati more, ino sze naj szkrbí:
 Ka naj, kakstécs biló bi tó tesko delo,
 Vszeli trikrát orjé ino vlácsi zemlo.
 Tüd' z jeszénskím, drůgím delom sze pascsite,
 Naj vu niksem deli ne zaosztánete;
 Jeszénskzo prasenýé nej trbej povrcsti,
 Ár v jeszén orati je na pó gnojiti.
 Csi de rávnics lejpi Predjeszénec mejszecz,
 Vszo delo opravmo, gda de Szredjeszénec;
 Lagoji cajt príde, kak de Pojeszénec,
 Zima szklonka k nám i deli bode konec.

Szejanya.

Vszeli me jáko, csi vidim pri hrámi,
 Dobro zagrajení, gde ogradcsek máli:
 V sterom te szejanye pri méri osztáne
 Ino csi je v rendi, tak lepó sze kázse.
 Tüdi v etom leti de, kak v preminócssem,
 Obilno v ográdci; csi más dobro szemen:
 Rászla de saláta, csesznek, lük, ugorke,
 Petrzsao i grácsis, mrkevca i zelje.
 Z vszega toga letosz priraszté povóli,
 Stero nam pri hizsi nikakók ne skódi;

Ár szo zelenýa ta nájzdravejsa hrána,
Stero nam vertinya tak dobro pripravla.

Szád.

Csi szmo preminócse leto szád nej meli,
Zadovolé bómo on'ga letosz jeli;
Drágo drevje nase, zdaj vöpocsinyeno,
Po dvej gübi nam dá, ka je zamüdilo.
Záto drági, moji vrli prijátelje!
Szádte szadoveno drevje, gde morete;
Zahvalnejsega zse nega na tom szvejti,
Kak je szadoveno drevje, csi je v rendi.
Dobro je pri hizsi puno száda meti,
Ár precí osztáne zsívizsa te v klejti;
Ino deca mála, kak sze veszeljjo,
Csi nyim mati drága, kaksi szád dá v krilo.

Vetróvje, dezsgyóvje, vodíne.

Kak vu mrzloj zími, v toplom szprotoletji,
Tak v hladnoj jeszóni, i vu vrócsem leti:
Meli mo vetróvje, kajkoli vihéra,
Ali nej tak prevecs, ka nej meli méra,
Náj

ogibelnej

si orkán sze ne széga,
Obranyeno je od toga tá krojina;
Dezsgya te zadoszta tüd' meli v tom leti,
Escse malo vecs, kak bi sze vidlo vérti.
Ali povódni sze nemate bojati,
Csi bi rávnic potok mogao vövdariti:
Ár sze na hitroma pa nazáj potégne
V szvojo posztalo i dalecs zse ne szégne.

Betegi.

Tak, kak drüga lejta, poprejk te vu zdrávji,
Véksi betegov ned'te meli v határi;
Ali ne miszlité, ka ne bi ni eden
Betezsen bio, csi je vu zsítki ne réden.
Tü i tam sze szkázse, tüd' nevaren beteg
Z szvejta more idti bogat, szziromacsek;
V vasem zsítki záto bojte mertücslívi,
Rédni v jeli-pili, ino vu vszem csíszti.
Tak sze te ne bojte nevarni betegov,
Nego záto nejdté szlejpi za ne szrecsov;
V Bógi sze vüpajte, on vam te pomore,
Csi zse doktor z vrásztvom nikak nemre dale.

Szlova.

Gda bi zse tak moje delo tū dokoncsao,
 Szkrivoszti nebeszke vam naprej povedao:
 Opravo szam z etim tū moje poszelsztvo,
 Záto te povrzsem, mo lüdsztvo szlovenszko.
 Dalecs morem idti okóli po szvejti,
 Naj i drūgi zvejo, kak de v nóvom leti;
 Kí de me tak bógao, szrecesen bode vu vszem,
 Csi de v szvojem deli marlívi i réden!
 Z Bógom tak osztani lüdsztvo moje vrlo,
 Bog sze bogá, v vszákóm deli bodi szkrbno;
 Bóg te blagoszlovi v etóm nóvom leti,
 Ino naj te csuva v zdrávji i imetki!

Te máli Peter.

Bozsicsna prípoveszt.

V velki, mehki krpaj je kapao na tihoma snejg, kak je te máli Peter na szamocsnoj ceszti vándrao. Dalecs okóli je nidti edne cslovecese düse nej biló viditi, v velkoj dalíni szo sze zoszvejtili gda-gda váraski lampasje, ár je zse vecsér gracsüvao.

Málomi Petri je jáko-jáko mrzlo biló v nyegovom ténkom kapúteci ino sztiszkávao je eden pár píszani skatúlic z spicami, mocsno na przi. Tá mála vrejdnoszt je biló cejlo nyegovo imánye. Pred nisternimi dnévi szo nyegva mati, edna szíromaska svelja, mrlí. Trdogaszrcá hízsnívért szi je to nisterno szíromasko pohístvo za osztányeno árendo, kak je on pravo, szám szebi zadrzsao, ino je to szíromasko, odsztávleno dejte dnez na krátkoma vő z hráma zgono.

Eden vrablecsi pár, steri je tam v hrámi pod zasztrzsom sztanüvao, ino tomi málomi Petri, kí je dosztrakrát szvoj vecserásnyi krúhec tálaó z nyima, zahválen bio, — ga je szprevájao kaj bezsecki, kaj letecski po snejgi.

„Píp, píp, píp“, je právila vrablica po vrablecsem na glász sinfajócsa, „te neszrámen sztári moski, v táksem vrejmeni toga máloga Petra vősztirati, ino rávnic s dnez je szvéta nócs!“

„Kuik, kuik“, je odgávoro vrábeo, „pocskej szamo, müva nyemi tó zse nazájplácsava, nyegove lejpe, erdecse csresnye na szprotlke vsze gorpojejva, ino cejli nájni rod tá na goscsenyé pozovéva. Kvík, kvík!“

Nego z tejm je tomi málomi Petri tak na hitroma nej biló pomágano. On je bio zse jáko trüden, snejg zse só vszígdar bole gószti, med tejm je zse celó kmica gracsüvala, na tó szi je premiszlo, ka szi edno malo pri kapejlíci póleg ceszté vőpocsiné. Tam je bio eden máli kót celó na lejroma od vetra obranyeni, ino snejg v nyem tak mehki i visziki, kak edna lejpa, bejla pernáta posztela. Tá gori szi je légao te máli Peter ino eden-dvá: vcsaszi je i zászpaó tüdi.

„Kuik, kuik“, szi je pogucsávao v szebi vrábeo, ino je szkákao nemirovno

po snejgi szem-tá, „edno fájno delo, zdaj szi je pa escse v snejg dollégao szpát. Kak nóri je denok táksi eden cslovecsi szinek! Ka va delala zdaj?“

„Leti tá vö ino opítaj veter za tanács“, ga je rátala vrablica, „jasz bi száma sla, ali bojím sze, ka bi mi moje lejpe, nóve pernáte fodre na sinyeki med gucsom, te szilen decsko vküp lehko szmeo, píp, píp!“

„Hui, hui“, je fücskao veter, kak nyemi je vrábeo to cejlo priliko naprejdáo, „tó je edno lagoje delo, v sterom vama jasz, kakstécs bi rad, ne vejm pomágati. Toga sztároga trdnyáka pa ednók szledi zse gorpoiscsem, ka sze nyemi vüha i ocsi odpréjo. Na meni ne osztáne, csi sze nyemi nyegova sztára, szprejnyena sztreha v toj szvétoj nócsi na glavó ne szúne. Ali zdaj pa moreva v kapejle zvóni to delo povedati, lehko on pomore tomi máloomi Petri!“

„Da-um, da-um“, sze je sztepaó te máli zvón zamísleni, kak je csüo, ka od koga je gucs, „tü nam szamo to málo Bozsánszko Detece lehko pomore, ovacsi zmrzne te máli Peter celó. Mejta na szkrbi, vcsaszi de tü mímo vu váras letelo, ár je cajt zse tü za szvétek. Ali ne püsztita je mímo“, ino „da-um, da-um“, ino zacsne te vrlí máli zvón z vsze mócsi znóvics zvoniti.

Med tejm je gorhenyao snejg idti ino z daleka na vidokrógi sze je szkázala edna erdécso — rózsната szvetloszt.

„Zse ide, zse ide“ je fücskao veter, ino zacsne od szamoga veszélja nemilosztívno múviti.

„Kuik, kuik“, sze je zglászo vrábeo szvojoj zseni, kak sze je od velke szile zse tak gorinafudao, kak je kak edna mála pernáta-labda vóvido. „Bozsánszko Detece de vcsaszi tü — jasz je neszmmim tü mímo püsztiti, ovacsi te máli Peter prejde.“

Med tejm sze zacsüje edno csüdno sósnyanye vu zráki, kak od jezerni perótni-vdárcov, ino tü ide Bozsánszko Detese z szvojsmi szprevájalci, z vnozsinó véksimi ino ménsimi angelmi, ki szo z veksinom lepó nakincse ne jelicse, ali máli spilaráj neszli, letécse. Ono je biló vu eden leszketajócsi z nezbroyeno máli zvejszdic naprávleni pláscs oblecseno ino je melo na vlaszáj, steri szo okóli nyegovoga csüdnovito-szladkoga obráza bilí, eden zláti máli rínek, z steroga sze je prelejpa, lübléna szvetloszt szvejtila.

„Hui, hui“, je píhao na ráji na szpróti nyemi veter, steri je v velkoj szvojoj ponízosztí kak nájsze steo gücsati. „Tü pri kapejli szpí máli Peter ino zmrzne.“

„Ka právis tí? Te máli Peter szpí v snejgi!“ Vcsaszi henyá to Bozsánszko Detece, ino nyegov gucs sze oglászi, kak eden fájni szrebrni zvoncsek, gda je pitalo: „Pravi mi frisko, gde lezsi?“

„Kuik, kuik, proszim ponízno, vcsaszi tü v kóti. Moja zsená pázi na nyega, naj sze nyemi níkaj ne zgodi“, ino vrábeo letí, pót kazajócsi, naprej.

„Sziromasko dejte!“ Z tejm sze je nagnolo to Bozsánszko Detece k máloomi Petri doli, ino nyemi je zravvalo z lüblénov rócsicov vlaszéz vkraj od csela. „Kak lübléno sze szmejé zdaj v sne!“ je pravo eden veszéli málicski angeo, steri sze je naprejporino. K tomi je zletávao brezi míra szem-tá, ár da je szamo z gláve i dvej peróti bio, ino níksi nóg nej meo, nej je mogao vszegavejcs pri méri sztáti.

„Z szebov ga vu váras vze memo. Zahválím vam, moji drági,“ je pravilo to Bozsánszko Detece prijazno.

Vcsaszi vzeme eden lejpi, zlátobejli angeo, máloga Petra pod szvoj velki bejli pláscs, ino dale ide potúvanye. Nej je biló zaisztino sze zse vecs kaj mü-

dití, v várasí szo zse zvonlí zvonóvje, ka sze je zacsnola szvéta nócs, gda je Bozsánszko deteče notriprislo ino pri ednom lejptom hrámi, k steroga vrátaj je eden pár mramorszki-sztub pelalo gor, pósztalo.

„Pszt, pszt!“ je pravo zselezen kokót na dezsgyevnom-róri pod zasztzrsom, „eti nemres szvetiti. Nas jedíni szin, te máli grof, je v preminócssem tjédni mro. Nyegova mati bi sze szamo jókala.“

Nego to Bozsánszko Detece je nej slo dale na ete rejcsi. Z glávicov je szkumalo tomí dobrovelnomi kokóti, steri je miszlécsi na pokojno groszko dejte na hitroma eden pár sznejzsi — szkúz vöpúszto z ócsi, prijazno ino je polozsilo máloga Petra na lehkoma na sztube. Po etom je letelo te z zevszim szvojim szprevájanyom dale, kak bi eden máli angeo zse z vszov szvojov mocsjów zvonec potégno na vrátaj.

„Sto príde escse?“ je pítala grofica, edna lejpa zsenzka persóna v celó csarnom oblecsali, z szvoje zsalosztne zamísenosztí, na nyénoga pokojnoga drágoga, gorzdrámfana.

Jean, te szluga, steri je edno erdecso z zlátom nastikano szúknyo, kak kakso túdi z vün nyega opica noszi po szenyi, meo na szebi ino sze je za toga volo za kaj iná-csisega stímao, je vó só glédat ino je na hitroma za vlaszé sze skrabajócsi túdi i nazáj prisao.

„Eden celó prószti máli decsko lezsi na pó zmrzsnjeni pred dve-rami, nyihova milosz-tivnost.“

„Prineszite ga taki notri“, zapovejda je grofica sztrzsnyena. „Pri tom mrazi edno dejte v sznejgi!“

Stejn, Oranje országa poglavár.

V tom ocsnom-megnjeni sze je prebúdo máli Peter ino je glédao z szvo-jimi velkimi szivimi ocsmí csúdivájócsi okóli.

„Sto szo tvoji sztarisje, moje dejte?“ ga je pítala grofica lübeznívo.

„Jasz nidti ednoga nemam vecs — Obadvá szta mrtviva!“ je odgóvero te máli Peter. Te je szpadno nyegov pogléd na eden velki, pred nyim pri sztejni sztojécsi oljove fárbe kejj, steri je v szvoji zláti, z slájerom notri za viti rémaj, ednoga lejpora v bejlo oblecsenoga decsáka kázao, ino, obedvej róki próti kejpi vtégnovsi, zgucsávao szí je zse na pó v szne: „Oh, eto je túdi te lejpi angeo, steri me je eszi prineszao“, z tejm je páli na lejroma zászpaó.

Grofica je pa zdignola szvoje vu szkuzaj plavájócese ocsi na mozsá ino je právila na tíhi:

„Nájni angeo ga je prineszao — zadrzsívaga záto!

Vrábla pa, steriva szta Bozsánszka Detece naszladüvájócsa zvüna na okno príletela, ino da bi sztarise rokó v roki póleg szpajócsesa máloga Petra vídla

Na hitroma po etom je lezsao máli Peter na ednom mehkom kana-peji v hizsi ino grofica nyemi je goroblácsila z szvojimi lasztivnimi rokámi szúhi gvant szvo-jega pokojnoga sziná, med tejm je te fájni goszpon Jean frisko po edno salico toplogamlej-ka bio poszlani.

„Káksi lejpi decsák“, je právila po etom gro-fica szvojemi mozsévi, „poglední szamo te zláte vlaszé, rávnicakak jenáj-no lübléno dejte melo.“

szaj 11

sztáti, szta veszélo lükala notri kre férhanga ino vrablica je právila: „Tó szva dobro napravila; moji lejpi nóvi pernáti fodri na sinyeki szo mi zaisztino celó vkraj, ali nej mi je zsao za nyé nikaj — pip, pip!“

Te Rúras.

Prípoveszt.

Ednomi polodelavci je vu okroglíni Jarszave eden nyegov lagoji szószid vszo imánye i vrejdnoszt vkrajszprádivao, ino da nyemi je birovíja zse tó zádnyo kravo vzéla, nyemi je nikaj nej vecs osztalo, kak nyegova od velke szkrbi zmantrána zsená, ino edno pó tucata decé.

Osztalo nyemi je escse záto eden pár mocsni rók, ali ete szo nej bilé zadoszta, kabi szebé ino te szvoje gor lehko drzsao z nyimi. Vrezalo ga je szkóz szrcá, csi szo ti mládi kóvranje za krüh brécsali, ino on je nikaj nej meo, z kejm bi nyihov glád vtisao.

Z sztómi talérmi, je pravo k szvojoj szkrbi punoj zseni, bi nam pomágano biló, nase razszpádnyeno vérsztvo pá nazáj gorposztaviti ino dalecs vkraj od toga pravdenyáka szószida eden nóvi grünt kúpti. Ti más bogáte sztrice na ov kraj bregóv, jasz idem tá ino nyim naso potrejbcsino naprejdám; lehko sze eden z med nyimi szmilúje ino nam z dobroga szrcá szvoje nepotrebócese na interes poszódi, kelko de nam trbelo.

Ta dolvdárjena zsená je privolila, z málim vüpanyom na szrecsno vónaprávlanye k tomi deli, ár je kaj bógsega nej znála. Mózs sze szprávla rano na pót, ino kak bi zseno i deco zse povrgao, je potróstao nyé:

„Ne jócste sze! Moje szrcé mi právi, ka jasz ednoga dobro csinítela nájdem, kí de nam na véksi nüc, kak ti stírinajszet pomocsnikov, k sterim szam zse telkokrát zóbszton hodo.“ Na tó szí je notri djáo edno trdo krühovo szkóricu vu turbo ino odiseo je z dóma.

Trúden i vküpszpotrejtí od vroc síne dnéva ino od dúge póti, je prisao na vécsar v ono vesznico, gde szo tí bogáti sztrícovje prebíváli; ali nidti eden ga je nej steo poznati, eden nyemi nej sztána dati. Te prvi nyemi je pravo: Cslovik mládi, sparaj v blági, te drúgi: Vszíko szí leto, niszíko szí szpadno, te trétjí: Kak csinís, tak ti ide, te strti: Vszáki je szvoje szrecse kovács. Tak szo sze norca rédili ino spotárilí z nyega, zváli ga za zapravlácsa ino manyáka, ino na zádnye szo ga escse i vö nad dveri szünoli.

Na tákse gorprimánye szí je te szíromák sztríc od bogáte rodbine szvoje zsené niti nej miszlo; nejmi ino zsalosztén sze je odvlejkao tam odnet, ino da je nikaj nej meo, z kejm bi v kresmi szállas plácsao, mogao je v ednoj hütí na póli szkóz nocsi szpati. V toj je csakao szkoro brezi szna na müdécsi dén, naj bi sze te próti dómi pódao.

Kak je te zse páli med bregé prisao, premogla ga je zsaloszt i miszéo tak prevecs, da je zse k dvojnosztí bio blúzi. Te nyemi med jezernimi miszli i szkrbi tó szpadnolo na pamet, da sze k brejzsnomi dühi z szvojov prosnyov obrné. On je zse doszta spájszni prípvíazt od nyega csüo, kak je vecskrát pótnike szmeo ino zablódití dáó, nyim nej szamo ednök spájsz i csemére napravo, ali gda-gda je i kaj dobroga túdi vesino.

Znao je dobro i tó tüdi, da ga po nyegvom spotnom iméni nemre niscse brezi kastige zvati, ali póleg vszega toga je nej znao kak do nyega pridti; podsztópi sze te zse na káksostécs kastigo ino kricsí kak je li mogao: Rüras! Rüras!

Na té krics naprejpride li hitro eden cslovik priszpodoben ednomi szajasz-tomi vóglari z ednov erdécsov brádov, stera nyemi je do pojásza szégala, z lesznimi trdimi ocsmí ino z ednim velkim zseleznim sirháknom vu róki, priszpodoben k ednoj dúgoj scsapici, steroga je csemerno gorízidigno, naj bi preza-vüpanoga spótavca bujo.

Za nyihove dobróte volo, goszpon Rüras, je pravo Vid brezi sztráha, naj mi odpüsztíjo, csi szam ji nej za dobro imé zváo, naj me szamo poszlühnejo, ino te lehko vesiníjo, kak sze nyim vídi.

Ete ednáki gucs ino te zsaloszten obráz moska, steri je nidti za spájsz, nidti na spot nej paszao, je vtolo natúro dühá na nikelko.

Csrv zemelszki, je pravo, ka szi sze zmiszlo, mené nemirüvati? Jeli ne vejs, ka mi z tvojim sinyekom ino z kózsov za tvojo noríjo plácsati mores?

Goszpód, odgóvoro je Vid, nevola me je gnála k nyim, jasz mám edno prosnyo, stero mi lehko szpuni-jo. Oni mi naj sztó talérov poszódíjo, jasz nyim je plácsam z ná-vadnim interesom vréd za trí lejta nazáj, tak zaisztino kak szam posteni.

Nore, je pravo te Düh, szam jasz káksi trzsec, steri z interesa zszív? Idi tá k tvojim cslovecsim bratom ino na pószodo vzemi tam, kelko ti trbej, meni pa mér daj.

prosnyó szpuniti.

Hodi, naszledüj me, je pravo, ino pelao ga je na tó dalecs v eden vkraj-sztojácsi dól k ednoj vednáko gorsztojácszej pécshíni, stere szpódní táo je gószto grmóvje pokrívalo.

Gda szta sze zse Vid i te gnom z trüdnim tálom szkóz grmóvja privlekla, prisla szta k kráji edne kmicsne podzemelszke lüknye. — Na hitroma sze je rászírila ona na velkoma ino po poszevjeti podzemelszki plaménov nyemi je szpadno, eden velki kuferni koteo z szamérnimi trdimi talermi do vrhá napu-nyeni, v ocsi.

Vzemi szi, pravo je nyemi te düh, kelko nücas, csi de malo ali doszta, szamo mi posztavi edno dúzsno-pízsmo vó, csi znás píszati. Te dúzsnik je potró tó, ino szi je vöprecsto póleg düsnevejszti ti sztó talérov, nej ednoga vecs nidti menyé. Te düh sze je na nyegovo estenyé pejnez nidti nej zgledno, vkraj sze je obrno ino je iszkao za píszanye skéri naprej.

Krüger Paveo Transzvál országa
poglavár.

Ah, odgóvoro je Vid, z cslovecsim rodom mi je kanec! Na tó je povedao nyemi szvojo zgodbo od kraja máo ino gücsao je od szvoje velke návóletak szrcno ka nyemi je te gnom nyegove prosnyé nej mogao vecs zatajiti; i csi bi te nevolen cslovik rávnic malo kaj ménsega bio vrejden, povidlo sze je dühi to delo, ka de edno summo meo na pószodi, tak za nóvo ino csüdno, da je za volo toga vüpanya vu nyem pri-praven bio, toga moska

Vid je napiszao te to dúzsno-piszmo tak szkrbno, kak nyemi je li mógóse biló; te gnom je zakleno te ono v eden zselezen omár ino je pravo na zádnye:

Idi zdaj moj prijáteo, ino núcaj tvoje pejneze z delavnov rokóv. Ne pozábi, da szi moj dúzsnik, zamerkaš szi pót k tomi dóli ino tó lúknyo v pecsino dobro. Kak to trétje leto pretecsé, plácsas mi summu ino interes nazáj; jasz szam sziguren poszojevnik, csi sze zamüdfš, bom te terjao na vsze kraje.

Te posteni Vid je obecsao na tiszti dén vsze nazájplácsati, obecsao je z szvojev bisztrov rokóv, ali brezi priszege, nej je zalozso szvojo dúso ino blázsensztvo, kak tó nepohodni placsnicje delajo ino odisao je z zahválnim szrcem od szvojeja poszojevnika v lúknyi pecsine, odkec je na lejci vó pót najsaó.

Ti sztó talérov ga je tak mocsnoga napravilo na dúsi ino na tejli, ka sze je nej inacsi csülo, kak da bi zsvilenya-balzsam notri v toj brezsnoj lúknyi k szebi vzéo.

Szvojoj zseni je pravo: Tvoji sztrícovje szo prevecs posteni lüdjé, moje szziromastvo szo mi nej na ocsi vrgli, nej szo me sinfájócsi nad dveri vó szünoli, nego prijazno me gorprijali, szrcé ino roké szo mi gorodpri ino cejli sztó talerov szo na poszódo mi na szto precasteli. Zdaj pa delajmo z rokámi, kak nájmarlivejse, opravmo nase dúzsnoszt kak nájszkrbnejse, naj szi kaj przslúzšiti moremo, ino za trí lejta te pószodne pejneze z interesom vréd nazájplácsamo ino sze od vszega dugá resimo.

Na tóje kúpo te edno nyivo ino za odajo szená, szledi pá edno ino escse edno ino vsze, ka je delao, nyemi je szlúzšilo k szrecsi.

Terminus za plácsati je blúzi prisao, ino Vid je telko prisparao, da bi zvün vékse szkrbi szvoj dóg nazájplácsati mogao; na sztrán je djáo pejneze, povedaj je zseni ino deci sze pripravlati ino v szvétesnye oblejesti, ár z nyimi v réd te bogáte sztrice ne ov kraj bregóv gorpoiszkti ino poszojevniki, ki nyemi je pomogao, summo ino interes nazájplácsati scsé.

Kak je vsze k rédi biló, szeli szo szi na kóla ino te friski zszebec je vszélo szkákao po rávnom póli próti tem velkim bregóm. Pred ednov sztrmnov potjöv je zapovedao Vid zszebca sztaviti, széde doli z kól, povej ovim tüdi tak csiníti, ino hlápci dale sze pelati ino na nyega od zgoraj csakati.

Jasz znám tü edno pejskopót, malo je zaszúkana, ali vészela za idti, je pravo on.

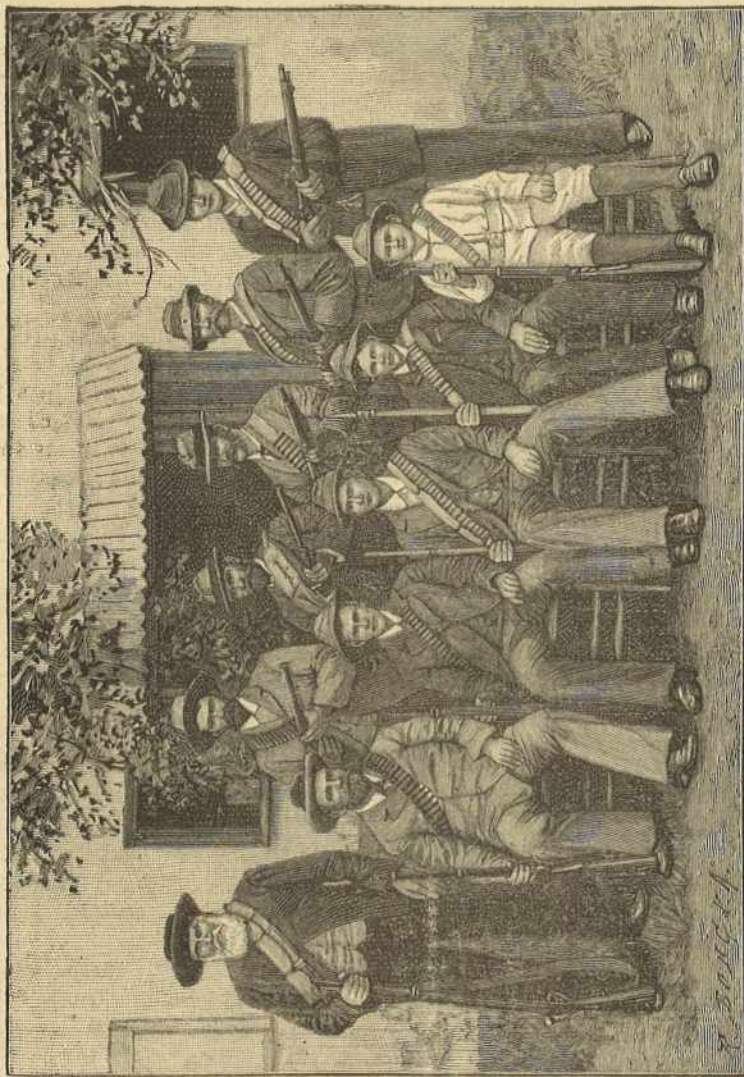
Na tó je só z szvojimi szkóz gósztoza grmóvja ino glédao i iszkáo je sze pa tá. Na ednók je szamo pósztao, vzéo je zseno ino szvoje sészta decé kre szébe ino je pripovidáváo nyim szvojo cejlo pót, kak szo sze ti bogáti sztrícovje z nyega spotárilí ino ga gízdávo vószünoli, gda je vu szvojem szziromastvi pomócs pri nyi iszkao; kak je Rüras, goszpód bregóv, nyihov dobrosiníteo grátao, kí tü sztanúje ino nyemi na denésnyi dén velo eszi pridti, summu ino interes pá nazájplácsati; kak sze je nyemi te dúh vu kejpí ednoga voglára szkázao ino kak sze je pogódo z nyim v brezsnoj lúknyi, szpómeno sze je od nyegove dobróte z zahválnim szrcem ino tak isztínszko, da szo nyemi tople szkuze po postenom nyegovom líci dolkapale.

Osztanite tü, je pravo dale, zdaj idem vu brezsno-lúknyo, moj poszeo opravo. Ne bojte sze nikaj, jasz ne osztánem dúgo tam, ino csi bom mogao goszpóda bregóv szpraviti, pripelam ga sze z szebov. Ne müdte sze te vasemi dobrosinteli za rokó prijéti, csi je ona rávnics zamázana ino szjazsata.

Csi je glih bojécsa zszenszka próti tomi vu brejzsno-lúknyo idenyi doszta

stela pravít, ino tüdi i deca szo jávkala i jókala, okóli oco sze znarinola, ino gda bi je na sztrán potiszno, szo ga za kapút nazájvlejsti sze pripravila: vtrgno sze je vkraj z cejlov szvojov moesjöv od nyi v gószto zarasceno grmóvje ino je prisao do poznáne pecsíne.

Najsao je gori vsza znaménya etoga meszta páli. Te sztári na pó szúhi

Burszki ocsa z deszetimi szvojimi szini k bojni pripravleni.

hrászti, pri steroga korényi sze je ta lüknya hápila, je sztáo escse, kak je pred tremi lejtmí bio, ali od kákse lüknye je nidti szlejda nej bíló viditi.

Vid sze je hapo na vsze nácsíne szí edno pót notri v brejg napraviti; vzéo je eden kamen, klonkao je po pecsíni; potégno je naprej to zsmetno turbo z pejnzei, cinkao je z timi trdimi talermi ino krícsao je, kak je li náj-

bole mogao: Düh bregóv, vzemi nazáj, ka je tvoje! Ali te düh sze je nidti csüti, nidti viditi nej dáo.

Na zádnye sze je te postani dúzsnik zse mogao odlócsiti, z szvojov turbov páli nazáj povrnóti. Zsena ino deca szo nyemi. veszéla prisla próti, kak szo ga zse ozdalecs várála, on je pa bio pun szkrbi ino v veľkoj míszli, doli szi je szeo k szvojim ino szi je miszlo, ka bi mogao csiniti.

Te nyemi je prislo nyegovo prvejse sztáro deló pá na pamet: Jasz bom pa, zgucsávao szi je, dühá po spotnom nyegvom iméni zváo; csi sze nyemi rávnic zamejrim, naj me nagloda ino narezjse, kak sze nyemi vidi, konesi bár de me csüo po tom gucsi; kriesao je na tó z vsze szvoje mócsi: Rüras! Rüras!

Bojécsa nyegova zsena ga je proszila, naj tiho bode, stela nyemi je vúsza zateknoti; nej szi je dáo ino kriesao je escse bole. Na ednök sze je sztiszo te nájménsi pojeb celó k materi ino je kriesao trepetájócsi: Ah te csaren cslovik!

Obtróstani ga je pítáo Vid: Gde? Tam lúcsse za ejnim drejvom eszi, ino vsza deca bezsújo na eden küp vküper. Ocsa je pa nej vido nikaj; more bidti sze nyim je szamo tak zdelo, lehko szo szamo kákso tenyo vidile, ali Rüras je nej prisao naprej, ino vsze zazávanye je biló zóbszton.

To familije drústvo sze je zató próti dómi obrnolo, ino ocsa Vid je só zamísleni po póti pred ovimi. Te sze je zdigno od logá eden máli vetrics po drevji, te sibke breze szo nagnole szvoje vrhe, to ráho lisztje topol je sztrepetalo, súm je blízse-blízse prisao, ino veter je trószo to dalecs vósztojécsse hrasztovo veje, gnao je szúho lisztje ino betvi travine pred szebov, z sterimi szo sze deca, stera szo nej vecs na Rürasa miszlila, spilála ino za to lisztje lovila, z stero je veter gorzdigávao!

Z med tim szúhim lisztjom je bio túdi i eden liszt papéra od vetra na pót vneseni, steroga je te máli dühá vidécsi pojeb zgrabo, ino da je lejpi bejli árkus bio, tá ga je prinieszao ocsi, steri je vszáksó drognijo po szvojem vérsztvi ponúcati meo segó. Kak je on zató ete vküperzoszúkani papér raztégnó, ka bi vido, ka je tó, je najsao, ka je ono dúzšno píszmó biló, stero je on tomi brejzsnomi dühí vóposztavo, od zgora notrivcesesznyeni, ino odszpodi je biló napiszanoi: K zahválnoszti dolplácsano.

Kak je eto Vida sztrznolo, prijalo ga je globoko do szrcá ino kriesao je z veszélm tálom: Veszéli sze, drága moja zsena ino ví deca vszi poprejk, veszélte sze; on je nász vido, je naso zahválnoszt csüo, nas drági dobrocsiniteo zná, ka je Vid posteni cslovik.

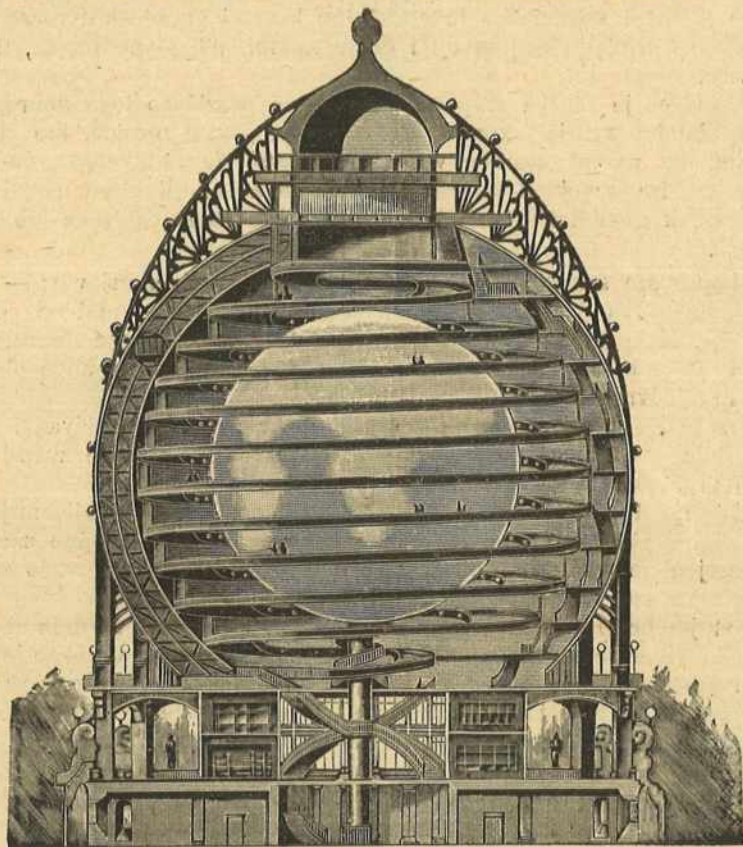
Tak szo pravili starisje ino deca, ino szo jókali escse vnogo szkúz zahválnoszti dokécs szo páli nazáj k szvojim kólam prisli, ino da bi vertinya jáko rada szvoj rod goripoiszkala, ka bi z szvojim szprávlényom te szkópe sztrice v szramoto posztávila zató szo sze dolipelali po bregáj, prisli szo na vécsar vu vesznico ino posztanoli szo pri rávno onoj hizsi, z stere je Vid pred trejmi lejtami vó bio szünyeni. Szklonkao je zdaj zse veszélo na dveraj ino je pítáo za vértá.

Prisao je eden celó nepoznáni cslovik naprej, ki je nidti nej k nyegovomi rodi szlisao; od toga je zvedo Vid, ka szo ti bogáti sztrícovje dolzavértivali. Te eden je mro, te drúgi odísao, te trétji pobegno, ino nyihovo sztanyé je zse drúgi lúdi vu vesznici.

Vid je na szállas osztao z szvojov familijov pri etom lúdnom vérti ino sze je povrno na drúgi dén v szvojo domovino ino k szvojemi deli nazáj, poveksávao sze je vu imányi ino vrejdnoszti ino je osztano posteni, dobrotiven cslovik v cejлом szvojem szitki.

Dv verniva prijtela.

Zsvo je ednk eden trdoga szrc poglavnik, steri je jko nemilosztiven bio k szvojim podlozsnikom, tak ka szo tej pod nyegovim ravnanym jko neszrecsni bili. Nej je poszlsao on na ldsztva mdri dobre tancse, prti prvdam je tdi nej bio z niksım postenyom, nego je vsze pleg szvoje vle oprvao. Ldsztvo je szploj mantrao, prejsao ; od bogtcev je po szili vzeo vkraj nyihove kincse, szromke je za robe odvao v thinszke orszge.

Recluszova velka zemelszka krugla v Prissi.

Jaj je bil onomi, steri je szvojo rejes gori vpao zdignoti prti poglavniki! Onoga je na ednk dao zgrabiti z szvojimi szlugi, v temnico ga je dao vresti, i od tksega neszrecsnoga je niscse nej csto vecs glsza. Med szpoljnim trepetanym szo zsvieli ti szromaski podlozsnicje, r szci je niscse nej mogao miszliti brezi sztrha na toga prejsavca, ino te njkrotkejsi cslovik je tdi nej znao, jeli ne pride i on za stere mle szvoje falinge volo ali po nevoscenszti v to njkmicsnejso temnico.

Zsvo je pa v toga orszga ednoj vesznicski, dalecs od prejdnyega vrasa eden dober, pravicsen. batriven cslovik, koga szrc sze je vkpsztiszno na

videnye ete vnóge nepravicsnoszti. V plemenitoj nyegovoj dúsi sze je velka miszeo dozorila; odlóco je, ka odíde v prejdnyi váras, tá sztópi pred poglavnika ino de na szcreé gúcsao nyemi. Lehko ga omehcsi, na bógso pót szprávi, vej je on túdi szamo cslovak, ino túdi má szcreé! Znao je dobro te plemenite dúse mózs, ka v jáko nevarno delo príme; znao je dobro, ka sze z szvojim zsitkom spíla: ali za volo vtísanya szvoji domorodcev sorsa, je gotov bio i szvoj zsittek goraldúvati.

Do konca je túdi opravo szvoje nevarno delo. Batrivno je tá sztópo pred nemilosztivnoga poglavnika, na ocsi nyemi je vrgao nyegove lagojíne, povedao nyemi je, kelko trpi szíromasko lúdsztvo; ino k szrci gucsécsimi recsmi ga je proszo, naj sze szmilúje nad szvojimi podlozsníkmi, naj je ne prejsa, nego naj ravna pravicsno.

Te prejsavec je zaprva z spotnim szmehom poszlúsao toga dobroga csloveka recsi, zatejm szí je vküperpotégnó szvoje gószte oznice, ino vidilo sze je na nyem, ka nyemi csamér vsze bole raszté. Na zádnye je gorszkocso z szedécsega sztálista szvojeja ino je beszno zakrícsao: „Kak sze podsztópis tí, prezavüpnjeni, k meni tak gúcsati! Szlugi, zgrabte etoga csloveka ino ga dajte prejk hohári!“

„Ne bojím sze szmrta;“ — pravo je mirno te batriven cslovak; — „szamo mi trí dni dopúsztká daj, ka naj domó lehko idem szlovó jemát od zsené ino od decé moje. Mám jazs tú vu várasí ednoga telovnodúsevnoga dobroga prijátela, nyega eti nihám meszto széba za kezesa, i prvlé kak szunce ob trétjim zájde, sze nazájpovrném.“

„Dobro je“, — je odgovofo poglavník po krátkom premislávanyi z lagojim szmehlájom, — ali znaj: csi po jútri pred szkázanyom prve zvezjde tú ne bodes, tvoj prijáteo merjé za tébe, tebi pa odpúsztim kastigo.“

Za nisterno minóto je prisao te dober prijáteo, z szkúznim lícom je obímo oszojenoga ino brezi vszáke miszli je vonazvejszto, ka tam osztáne za kezesa.

Te oszojeni je pa domó odísao v szvojo vesznico, szlovó je vzéo od szvoje familije, za tejm sze je nazájpacso v sztolnomeszto poglavnika.

Med vrejmenom szo sze gószti oblácie vküperszprávlali na nébi ober gláve pótnika. Velki vihér je nasztano, ódprli szo sze nebeszki zslejbi, pokao je dezsgy, i potocje, rejke szo sze napunile. Zsaloszt je obísła nasega pótnika szcreé; esese bole sze je pacso, ali jaj! — rávno gda je doszégno rejke breg, vderjajócsa povóden je pred nyegovimi ocsmi vtrgnola vkraj mósz. Kak príde zdaj na drúgi breg?

V dvojnószto szpádnyeni sze je zglédávao okóli, ka csi ne bi najsao gde ládjo, ali zóbszton! Te sze je na kólina púszto ino pobožno zdihávao gor k Vszamogócsemi: „Moj lübléni Bóg, sztavi vodino ete rejke! Szuncé zse na szrejdi nébe sztojí, i csi ne prídem vu váras, kak ono zájde, moj veren prijáteo merjé meszto méne!“ Ali vihér, je múvo dale, rejke vodíne szo sze kotale, dezsgy je nepresztanyeno só. Te je nas pótnik vküperpóbrao vszo szvojo mócs, med valóve sze je lúcsó ino dobro znájócsi, plavati, szrecsno sze je prilúcsao na drúgi breg. Tú je hváló dáó dobrotívnomá Bógi ine pascsejócsi dale só.

Ednáko je só pó trávníkaj, póljaj prejk do logá, na steroga drúgom krají je váras lezsao. Ali komaj je prisao nisterní sztó koracsájov med logá lisztnatím drevjom, na ednók szo sze szamo — kak csi bi sze vó z zemlé potégnolí, — orozsnáti razbojnicje posztavili pred nyega.

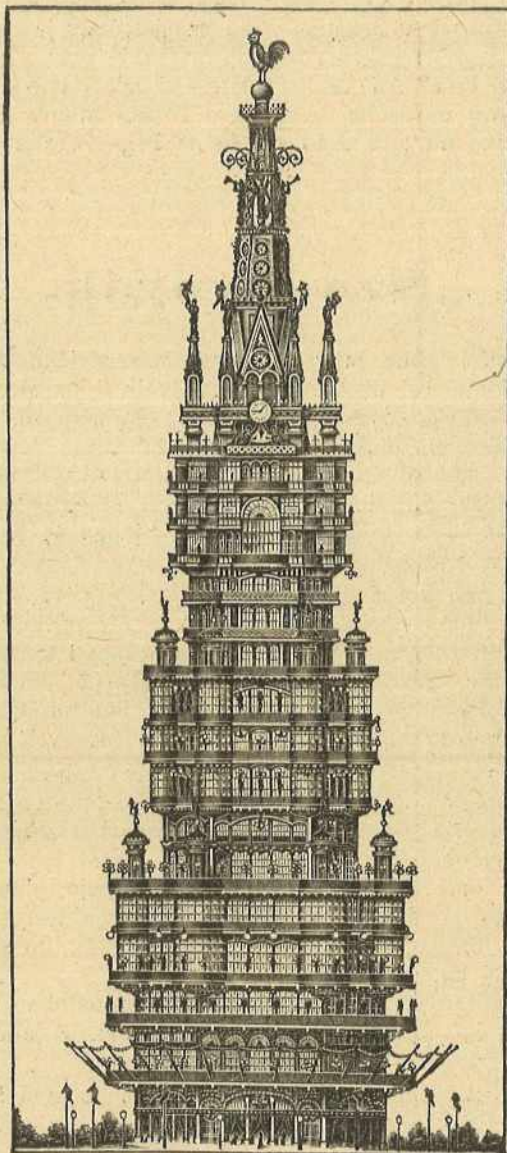
„Ka scséte od méne?“ kricsao je presztraseni. — Nikaj nemam, szamo

szvoj zsitek, i toga szam tüdi poglavniki düzsen!“ Ali ti bozsnjácje sze nej sli dale; pótnik nas je záto na hitroma vövtgrno tomi nájblizse sztojécsemi z roké mecs, dvá z med razbojnikmi je dolvdaro z nyim, i na tó szo ovi drügi odbejzsali.

Pótnik sze je dale pascso. Od ránoga jütra máo je lacsen, zséden, brezi pocsinka só próti cili; zdaj je zse komaj mogao szvoje trüdne kotrige dale vlejcasti. Pocsivati szi je nej vüpaó, ár je vrejmen slo, ino vszáksa minóta je drága bitla. Z velkov nevoljöv je vöprisáo z lóga, ali te nyemi je zse vsza nyegova mócs szfalila ino v gübe je szpadno.

„Moj Bóg!“ — tak je szkricsao gor, — ti, ki szi me na brejg pomogao z globoke vodíne rejke, obráno szi, me próti razbojnikom, ne daj mi zdaj prejdti; né dopüsztí, ka bi naj moj veren prijáteo trpo za méne!“ Ino ovo, komáj szo sze zglászile ete rejcsi, mála csiszta vretina je zacs-nola tecsti vö z kamna póleg nasega pótnika; z veszélím tálom sze je prigno doli k nedúzsniava!

Vesz zalecani je príbejzsao do szkonsávanya meszta, szkóz je vdaro okóli hohára vküpszprávleni réd lüdsztva, vö je vtrgno szvojeja prijátela z rók hohára

Vertécsi türen v Párisi.

nyoj, okrejpó szi je z nyénov vodöv szvoje trüdne kotrige ino z nóvov mecsjöv sze je pascso dale.

Zse szo sze zaszvejtili pred nyim v szvetloszti dolidócsoga szunca váraski törmí, zse je blüzi bio várasa vrátaj, gda je z szilov prisao k nyemi eden dober nyegov cslovik ino je zse ózdalecs krícsao: „Nazáj, nazáj! Tvoj prijáteo pod gáogami sztojí, nyega zse vecs nemres obrániti, pobegní záto tí szám!“

Ali te pótnik sze je nej povrno nazáj, nego bejzsao zse próti szkonsávanya meszti, ka csi nemre resiti szvojeja vernoga prijátela, koncsibár z nyim vküper merjé on tüdi. Naj ne právi te divji prejsavec, ka je prijáteo neverno povrgao, ódao szvojeja prijátela, rájsi naj vmoriti dá dvá

ino etak je szkricsao gori: „Ne buj, ne obeszi nyega! Tü szam jasz, za koga je kezes bio!“

Teva dvá dobriva prijátela szta eden drügomi na sinyek szpadnola, lüdsztvo je zacsüdjeno glédalo na nyidva, ino v vszáksem óki szo sze szkuze szvejtile. Escse i toga prejsavnoga poglavnika szrcé sze je tüdi genolo, gda szo nyemi na glász prineszli to zgodbo. Pred szvoj trónus je dáo prizvali teva dvá verniva prijátela, dugo je glédao nyidva, zatejm je etak pravo:

„Szlobodniva szta! Ali csi ta meni tüdi tak verniva, kak eden drügomi, ne püsztim vaj vkraj od szébe, nego vüva bodeta mojiva tanácsnika!“ Tak sze je tüdi i zgódilo, ino od toga máo sze je na bógse obrno sztális lüdsztva.

Szadovnyák.

V szádapóvanyi szmo mi v etoj krajíni escse jáko odzaja. Kak lejpo ino hasznovito delo bi biló csi bi vszáko leto, gde je li mogócse, vszáki vért vecsvecs szadovenoga drevja poszádo, kak tó zse zdaj nisterni, ali jáko malo, delajo. Kak je püsztá, zsalosztna hizsa, dvor i okroglina brezi drevja, tak prijétna je, csi drevje raszté okóli nyé. Deci i sztarejsim je kak dobro domácse delo vu vrócsi lejtasnyi dnévaj vu szenci oprávlati, v szvétke, po nedelaj szí v szenci pocsvati, i dobro szpádne vszákomí zdrav, técsen szád. Nego pecseni golób níkomí ne príletí v vúsztá.

V vszákoj zemli sze lehko szadoveno drevje póva, escse i tó lehko právimo, ka tiszta zemla, stera je za psenica i zsito-póvanye nej tak prípravna, je za szadoveno drevje ta nájbógsa. V pejszecsnoj i kamenoj zemli, gde jáko malo i mála psenica raszté, sze szádoveno drevje jáko dobro drzsi. Nájrájse pa má szadoveno drevje pejszecsni — ilojsen ino vapneni grünt. Rávnics ta prevecs mokra, berecsna zemla, ali esiszta pecsína je nej valón za szadoveno drevje.

Za póvanye vszígdar tákso szadoveno drejvo zaberímo, stera v nasoj krajína dobro raszté. Szamo maloféle póvajmo, naj z edne fajte z tejm vecs moremo odati.

Szadoveno drevje po *szejanyi szeménya*, *notriszajenyi*, *pogrozsenyi* ino po *kornáj* lehko plodimo.

Po *szemeni* ono drevje plodimo, stero szvojo plemenitoszt i po etom nácsini obrzsi, to je, ka stero po szemeni gorzhranyeno rávno táksi szád prineszi, kak ono drejvo, z steroga je szemen vzéto. Po szejanyi szemena plodimo i k ceplenyej potrejbno *loscsíno* tüdi.

Z szemena zhranyeno k maternom drejvi szpodoben szád rodí *ori*, *szliva*, *lesnyek*, *mandulá* ino nisterne *jeszénszke breszkvi*. Z jabucsnoga-, grúskovoga szemena de *losko* drejvo, ete záto vcepiti moremo.

Za szejanye vszígdar popuno zrejlóga száda szemen ino ono vu friskom sztálisi mücájmo. Frisko szeme sze pozna po tom, ka je nyéna mékocsa bejla ino szlادkoga téka. Nájbógse je, csi szí szamí szprávlamo szadoveno szemen. Szemen lehko v jeszén ali na szprotoletje szejamo. Bógse je szpretolesnye szejanye, ár vu jeszén poszejanom szemeni szkóz zíme misí, csrvóvje doszta kvára vcsiníjo. Do szpretolesnyega szejanya szemen v ladici, ali v csrepní med malo mokrim pejszkom drzsimo.

Za szemena-szejanye odlocseno zemló sze v jeszén gorszokajmo. Na szprotoletje jo na práсно prekopajmo ino v márcziusi leško szejamo. Rende edna od drúge na 20—25 centimetrov je naj vkraj bodejo. Csi je vöpognáno drevicsje v renói pre gószto, na 10—15 centimetrov je vözrejcsimo. Gredé pa marlivo kopajmo, csiszto drzsimo ino csi je potrebno, polevajmo.

V pridócssem leti te loscsíno vöpoberémo, korenýe ino veje ebrejzsemo, ka naj vecs korenýa má ino mocsnejse zsené, zatejm je edno od drúge 20—30 centimetrov dales znóva poszadímo.

Po notriszajenyi ino po pogrozsényi plodimo za loscsíne volo *kitine*, *ivánszka* i *paradízszomszka jábuka*. Za volo plodjenýa pa notriszadímo ino pogrozímo grmen szád: *egris*, *ribizl*, *leszkovje* i *kopüsнице*.

Pri pogrozsényi drevja ali grna edno ali vecs vejk na szprotoletje, ali v leti v zemló pokopamo, tam z ednov leszenov kvakov dolsztisznemo ino z

Szvétoga Petra cérkev v Rimi.

zemlów poszíplemo, ka nyoj naj szamo zádnye okó sztoji vö. Na drúgo leto, gda je pogrozsényé zse korenýe pognalo, vkraj vrejzsemo ino vöposzadímo.

Po kornáj sze leško plodijo: szlív, kópüsнице, nistarne fajta jablan ino poprejk vszo óno drevje, stero z korenýa vözsené.

Po szmeni szplodjeno loscsíno v trétjem leti v cepicsnyek poszadímo, gde je te, csi za tó prilicsne, vcepímo, ali okulejramo.

Zemla v cepicsnyeki naj bode ráhá, malo pejszecsna, naj nede prevecs pognojena, ali pa mokra. Naprej jo moremo z *rigolejrati* ino na gréde raztálati.

Na szprotoletje divjo loscsino vöpoberémo, to jablonovo, grúskovo nazáj-vrejzsemo (drúgo drevje nej), v pálnato vodó posztávimo ino na drúgi dén v gréde napravlene mále járke doszadímo, ali szamo tak globoko, kak je prvle bíló. Cepicsnyek csiszto drzsimo, marlivo okápamo ino csi je potrebno, ga polevajmo.

Cepicsnyeka losko drevje na drúgo leto vcepímo. Csi v zími ino na szpro-
toletje vesinímo eto nase delo, te *cepímo*, csi pa v leti, te *okulejramo*.

K ceplenyi edno leto sztare rejcsice szí na konci zíme ino rano na szpro-
toletje vküerpoberémo, prvte kak vöpozsené. Csi ne cepímo vesaszi, do cep-
lenyá veje v pevnici med mokrim pejszkom drzsímo. K okuleranyi taki pred
okuleranyom vrejzsemo doli vejke. Za ceplenyé oszter nozs, zsago, za vézanye
raffio ali z plátna pantlik, za notrimázanye pa ceplenívószk moremo meti.

Ceplenyé vecsféle nácsinov má. Eti szo: *v kálanye ceplenyé*, gda je los-
csína zse od prszta debelejsa; *páranye*, gda je loscsína z vejkov ednáko kuszta;
sztrancsüvanye, gda kusztój loscsíni na sztrán gordenemo vejke v zarezke;
pod kózzo vceplávanye, stero sze túdi pri debelejsoj loscsíni núca. Lehko cep-
pímo na konci v zími, na szprotoletje do májusa. Ki dobro zná cepiti, on escse
do konca juniusa lehko z haszkom cepí.

Vszáko ceplenyé moremo zvézati i z cepnim vószkom notrinamazati.

Okulera sze lehko májusa ino augusztusa mejszeca, gda je loscsína náj-
bole v mezgi ino sze kózza na lejci odpérá.

Pri okuleranyi na loscsíni T fórho vrejzsemo, kózzo z nozsom na ráhi
gorzdignemo, zatejm z cepnévejke na malo dugse szrcáfórho dolvrezzano okó
pod kózzo potísznemo ino notrizvézsemo. Tó nam te z cepnim vószkom nej
trbej mazati.

Májusa—juniusa okuleranye escse v tisztom leti vöpozsené, záto tó za
gnájócsa-okuleranye zovéjo. Csi szledi okuleramo, te je tiszto *szpajócsa okule-
ranye*, stero szamo na drúgo leto pozsené vö. Csi sze okó príme, ober nyega
drejvo vkrajvrezsemo, nóvo vejko pa ali k osztányenomi sztebri, ali k coj posz-
távlenomi boti zvézsemo, naj je veter doli ne sztere.

Csi je potrebno, cepike k kolji zvézsemo, k sterim nyé te tak privézsmo,
ka sze naj ne ogúlijo.

Z oni ók, stera szo na cepiki, zsené drevjo. Na vszákoj vejki je pétféle
ók, nájzgórnye je *vojnookó*, zatejm prídejo gorisztojécsa *betva obimájócsa óka*,
zatejm *vkrajsztojécsa óka*, pod etimi páli *gorsztojécsa óka*, na zádnye pa nájbole
odszpodi *szpajócsa óka*.

Vojnookó nam dá *vojno* ali *prejdnyo vejko*, zgórnya ino szpódnya betva-
obimájócsa ali gorsztojécsa óka nam *gorsztojécsa vejke* dájo, z med sterimi szo
te zgoránye mocsnejse, te szpodánye pa kracsise ino szlabejse. **Vkrajsztojécsa**
óka vkrajsztojécsa vejke dájo. Szpajócsa óka szamo te pozsenéjo vö, csi do
tiszti máo vkrajvrezsemo drejvo. Eta znájócsi, szí zravnamo lehko cepík-obre-
závanye. Csi visziko, gorsztojécsa drejvo scsémo meti, na betva obimájócsa okó
vrezsimo, tó je ober táksega oká vrezsimo vkraj drejvo; csi nisziko, na rázno
sztojécsa scsémo meti, te pa na vkrajsztojécsa okó vrezsimo.

Od rejzanya ober óka tó moremo znati, ka vszigdár na drúgom kraji od
oká moremo drejvo na skáo prejkvrezati tak, ka vrezzane sztráni zgórnýi táo
naj z oká zgórným tálom, szpódnyí táo pá z oká szpodányím tálom ednáko
sztojí. Pri rejzanyi vszigdár kak najménso ino csízto rano moremo napraviti,
naj kak nájhitrejse zaraszlé. Za toga volo vszigdár z osztrim nozsom delajmo
pri drejvi. Vceplenoga drejva obrezávanye ino glihanye nyéne koróne je preci
zsmetno delo ino doszta znanoszti zselej; ali moremo znati i tó, ár od toga
sztojí drejva fórho ino nyéni pöv.

Csi sze nam je cepika prijéla, loske nyéne vejke vsze na csízto dolz-
vrezsemo. Ta plemenita vejka pa, csi dvej óki má, dvej vejki pozsené; csi bi

vecs pognála, ove drúge vkrajrejzsemo. Zgórnjo vojnovajko na drúgo leto prejkvejzsemo do polojne, szpódnyo vejko pa na edno okó. V trétjem leti z nóvov vojnov vejkov vesinímó rávnic tak, lajnzszo szpódnyo vejko vkrajrejzsemo ino nóve vojnovajke szpódnyo vejcsico na edno okó nazájvejzsemo.

Ete szpódnye vejke szo szamo za tó valóni, ka naj vojnovajko, tó je szteblo mocno ino kuszo napravíjo. Etak pelamo obrezávanye, dokecs drejvo, kak sesémo, vizsiko ne zraszté, stero sze pri rédnom, vizsikoga zrászta drejvi po ceplenyi v 4—5-tom leti zgodí.

Orehove koróne glihanye je prosztejse delo. Nyemi vojnovajko nigdár ne vrejzsemo nazáj, nego csi je potrejbno, szamo na sztráni veje.

Na sztálno meszto vószajenoga ino vódorascenenoga drevja obrezávanye v tom sztojí, ka z ti prevecs gószti, ali z na krízs sztojécsi vejki te nepotrejbne vkrajvejzsemo; z mrzsene ali ranyene do rane vrejzsemo v kraj.

Szvétoğa Pavla cérkev v Rimi.

Drevje po rednom táli na szprotoletje obrezávamo, zvün oreha i breszkev, stere sze v zacsétki leta morejo obrezávati.

Csi je drejva króna zse gotova, vó sze lahko poszadí na sztálno nyéno meszto. I cepicsnyeka drevje v jeszén, po liztjii dolkápanyi, szkopamo vó, ino ali na ednók, ali je pa na zimó celó do koróne v zemló pokosajmo.

Pri vókópanyi cepik na tó mejmo szkrb, ka csi je mogóese, naj vsze korenýe brezi rán osztáne.

Za cepike, stere szaditi sesémo, vszegavejcs zse v jeszén szkopajmo grabe ino preci na velko; 60—80 centimetrov globoke, 100—150 centimetrov sörke, naj korenýe zaprva v ráhoj zemli raszté. Zgórnjo dobro zemló na eden kraj grabe, szpódnyo mrtvo zemló pa na drúgi kraj mecsímó, naj to te pri szajenyi na ópak lahko nazájzmeceemo, tó je k korényi tó dobro, od zgora pa to bozsnejso. Za cepiko kolek zse naprej vdárimo, notri v grabo.

Pred szajenyom cepike korenýe ino koróno nazájvejzsemo. Tó obrezáva-

nye naj bode ménse: szamo prevecs vosztójécse ranyeno korenyé ino vejke sze naj nazájvrejzsejo. Pri jeszénszkom szadjenyi koróne obrezávanye na szprotoletje nihámo. Ori, breszkvi pri szadjenyi nej trbej obrezávati, tem szamo te ranyene vejke vrejzsemo prejk pod ranov.

Da vszígjár globlejse jamo moremo kopati, kak jo drejvo núca, ali drejvo sze naj nigjár ne poszádi niti vise, niti globlejse, kak je prvlé raszlo, pred szajenyom dvá—tri tjedne te bógse zemlé eden tao nazáj notri v grabo zme-csemo, ka sze naj ztézsi.

Med szajenyom drejvo na ráhi trószimo, naj zemla vsze povszédi k coj lézse. Csi szmo zse polojno grabe zakopali, eden dober vrcs vóde vlejémo notri, tó je drejvo notri zapalímo, na szlejdnye cejlo grabo naponívsi, zemló na ráhoma dolzklácsimo ino odzgora szkledo napravímo, ka naj tam dezsgyev-nica posztoji. Pri jeszénszkom szajenyi szklededelanyi na szprotoletje nihámo.

Kolics ali kolek pri cepiki naj ne szégne notri v veje, naj v nyem vu verternom vrejmeni kvár ne napraví. Pri szajenyi ne pozábimo túdi i na tó, ka sze cepika z zemlów v réd malo pogrozi, za toga volo jo za edno malo vise szádimo, kak je v cepicsnyeki bila, ino na privézsimó mocsno k coj koleki, nego szamo za eden pár tjednov, gda na meszto sztópi.

V ráhom, bole szúhom grúnti je bógse v jeszén, v ilocsno, mokrejso zemló je bógse na szprotoletje szaditi.

Vóposzajenoga drejva koróno, csi je escse nej gotova, dale jemlimo v réd. Ino vszáke leto jo obrezsimo, nepotrejbne sibe dolzrezsimo, csi trbej. polejvajmo jo, gószance z nyé doliberimo, zatejm poszúseno, gorszpókano szkórjo na csíszto, kak i major, dolposztrúzsimó, ár sze nájhole pod etimi drzsijo skódlivi cservóvje i zareznicje.

Csi sze drejva szteblo, ali stera vejka rani, ali pri vszákom obrezávanyi, od pejnezne koróne vszáko vékso rano ali z cepnim vószkom, ali z krávjega lojéna, zsúte zemlé ino pepelnátov zmejsancov notrinamazsimo. Csi sze ténka vejka vrazí, dol je vrezsimo, Ka mravlé ino na zemló szpádnynene gószance naj na drejvo ne plezijo, na sztebro nyoj z káksega sztároga ledra ali kusztoga plátna na edno dlan sörki rínek privézsimó, steroga te z terhom preci na kuszti namazsimo. Poprejk vsze drevje je dobro csi zse vszáko jeszén nej, konsibár vszáko drúgo, z naprej popiszanov zmejsancov, med stero sze escse i malo vápna more djáti, z omejtihom dobro vópobejliti, naj sze v szkórjo na zímó notriszprávleni zarezníci i cservóvje zaprávijo. Próti závcem pa szkóz zíme tak obránimo cepjé, csi nyé z igrícami, z trayom ali z novinszkim i drúgim papérom notripóvjemo.

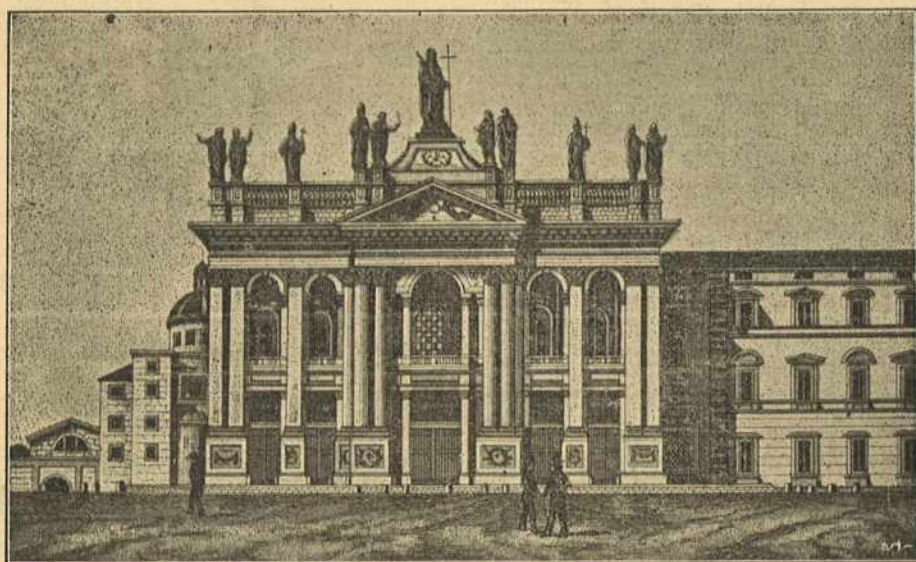
Szadoveno drejvo dúga lejta raszté v ednoj zemli ino na ednom meszti, záto escse to nájbógso zemló túdi vópocéca, ino tak te szamo vszáko drúgo ali trétje leto rodí, csi jo ne gnojímo. Tó szí vszáki lehko premiszli, pa denok ji malo gnojí szadoveno drevje. Z gnojenyom naprejpomoremo drejva rászt, nyéni zsitek podúzsamo ino jo na obilen szád przsziljávamo. Nájbógse gnojenyé je ono, ka *pod kapelcov koróne*, okóli drejva zemló na 30—40 centimetrov gorszkopamo, rínek z gnojsnicov ali z gnojóm nalejémo, ino nazáj zakopamo. Okóli sztebra pa nikakók neszímimo gnojíti, nego na 50—80 centimetrov okóli sztebra zemló na ráhi drzsimo i travíne ne púsztimo tam rászti.

Ki pa szadovnyák szvoj notri má zagrajeni, on csedno csíní, csi okóli sztebrovja, naj szí vszáko meszto szvoje zemlé v haszek szprávi, láske tikvi,

graj, zelje, repo ali drúgo zelenýé póva, i ono po vecskrátnom rédnom okápanyi csiszto drzi. Z etim delom te nej szamo ka povóli zelenýá dobi, nego i szadovenomi drevji velki haszek naprávi.

Od nasi kejpov.

Angleska-burszka bojna. Med velkov zselnosztjov cejloga szvejta má dugotrpécsó bojno v júzsnom tálo Afrike te zmoszen angleski národ z málim lúdsztvom burov. Gda je tá bojna v jeszén 1899-ga leta ob prvím vóvdárila, szo vszi na szvejti tó miszlili, ka zmoszna mócs angleska k malomi vkúpsztere eti szlab národ. Ali nej sze jo tak zgódiło. Máli burszki sereg je v prvom pó

Szvétoğa jánosa cérkev v Rimi.

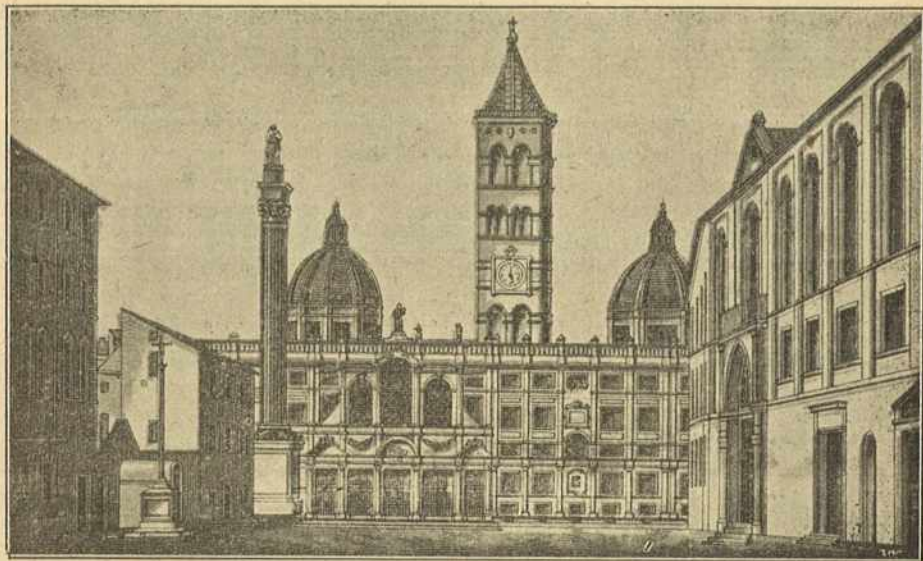
leti bojne nej szamo vópokázao, ka jo prípraven k bojni, nego angleske serege je na vecsi mesztaj celó i dolipobio tak, ka szo anglesje cejlo szvojo vojszko nazáj mogli potégnoti. Szamo szledi, gda szo anglesje vise 100.000 vojszke szpravili vkúp próti burom, szo mogli oni, próti etoj velkoj mócsi, po mali nazájidti ino nyihove várase i ország neprijáteli prejk dati. Nego zdaj, gda ete rende pisemo, v leti 1901-ga leta, je esese nej konec bojne. Buri sze v szvoji pécšinaj i bregáj esese mocsno próti drzsjio anglesom, nyé vu ménsem táli esese itak ládajo. Nego konec bojne zse nemre bidti dalecs, gda szziromácje zgúbijó szvoje szloboscine, szvojiva dvá országa: Oranje i Transzvál, steriva szta poprejk tak velkiva, kak Horvatszki-Szlavonszki ország z Vogrszkim országom vréd. Oranje országa ravnitelsztva elnök je *Stejn*, Transvála pa *Krüger Paveo*, steriva kejpé, kak tüdi i *ednoga busszkoga ócsó*, steri je z desetimi szvojimi színmi k bojni pripravleni, nasim vrlim szlovencom naprej notripokázsemo. (Pogledni te kejpé na 23., 25. i 27. sztráne.)

Parisko szvejta vösztavlanýé. Ali nihájmo tá gúcs od bojne, v steroy sze telko mládi i sztarejsi lüdi vmori, szvoje zdrave kotrige zgübi i kodis posztáne. Lepsa i Bógi vugodnejsa szo *dela méra*, z med sterimi je edno to prvo biló francuskoga országa prejdnyega várasa: *Párisa szvejta vösztavlanýé*. Ki je zse bio na káksem vösztavlanýi, on more znati i tó, ka ka je na szvejti dobroga, cesdnoga, hasznovitoga naprávlenýo, ino ka sze szamo núca pri polodelsztví, mestrijaj, fabrikaj i znanosztaj, vsze potrebócse, vsze skéri, vsza naprávlenýa, — vsze, vsze sze tam gori lehko nájde, poglédne ino vööpíta. Etakse vösztavlanýé je kak ednomi csloveki, tak i cejlím národóm na jáko velki haszek, ár pri etaksoj prílikí vszáki lehko vídi, vszáki sze lehko navcsi vsze nácsine szvojeja dela, lehko vídi vsze potrebócse cslovecsoga zsvilenýa, ino tak sze vcsi zaosztányeni národ od naprejbodócsega, prószti cslovik od vucsenoga. Párisiko szvejta vösztavlanýé je do etoga máo to nájvékse ino imenitnejse biló na szvejti, stero je v vecs jezér palacsaj i pavillonaj na 11.000 □ metraj grúnta sztaló ino szamo zidíne sze do 300.000.000 korón kostalo. Med zmozsním i csüdnovitím delóm cslovecsi rók szamo nisterno prineszém naprej. Tam je bila Reclus, módroga znánca, 25 metrov debela, *velka zemelszka krugla*, v 46 metrov *sörkoj* ino 60 metrov viszikoj zseleznoj posztávi, okóli stere krugle sze je vecs jezér lüdi lehko na tri törme visziko sétalo, ali v elektricsni vagónaj vozilo. (Pogledni kejp na 29 sztráni.) Tam je bio gorposztávlení 25 stokov ima-jócsi *vtécsi tören*, steri je od 100 metrov visísi bio ino 22.000 elektricsmi poszvejti obszvetleni. Odzgoraj v törmi szo edne velke orgole ino 64 zvonóv biló, steri szo vküpigrali. Na vrhi törna je eden, 15 metrov velki kokót sztaó. Ino ete tören z vonízsimi szvojimi hizsami, ostaríjami, v steri vecs jezero lüdi jelo, piló ino sze razveszeljávalo, sze je v száko vöro ednök okóli szébe obrno tak, ka je vszáki z szvojeja meszta cejlo vösztavlanýé, cejli váras ino krajino lehko vído. (Pogledni kejp na 31. sztráni.) Amerikánci szo táksi *velki bicikli* posztavili vö, v steroga vszákoj kolá spici szo sztube pelale gori i doli, v szedli ino naprej v rogláj sze pa vékse, ménse hizse bilé tak, ka v nájvéksoj je do 600 lüdi melo meszto. Zibordi Anton taljánszki mester je tüdi szvoj *Autoelektrofon* vöposztavo, steri je ta nájvéksa muzsika na szvejti. 15 lejt ga je delao ino z dvema vagónma szo ga pripelali na vösztavlanýé. Z elektricsním poszvejtom je cejli, od znótra i od zvüna vörazszvetleni ino motorje zsenéjo v nyem vsze instrumente, od orgol, klavéra máo do goszeo, bombardona i máloga hobnyá, ár eta zmozсна muzsika vsze instrumente cejloga szvejta má vszebi. Lehko szí premiszlimo, ka kak igra ete autoelektrofon.

Stiri nájvékse cérkvi v Rím várasí. Csi szo lejpa i prijétna dela méra v vösztavlanýi, gde je jezero i jezero delavni cslovecsi rók telko imenitnoga i hasznovitoga vküpposztavilo, z tejm lepsa, imenitnejša szo ona dela, stera szo cejli národje vecs sztó lejt Bógi na díko gorpostavili. Z med vszejmi etimi na prvóm meszti sztoj *Vatikánszka Szétoga Petra cérkev*, (pogledni kejp na 33. sztráni,) stera je nájvéksa i nájlépsa cérkev na cejlóm szvejti. Pred nyóv sztojécsi, z szamimi mramorszкими sztebri okóli zagrajeni plac, z zmozсна velkim obeliszkom na szredíni, jo escse zmozsnejšo i lépsé naprávi. Eta zmozсна cérkev je okóli 211 metrov dúga, 28 metrov sörka. Má 5 velki vrát, 290 óken, od znótra pa 748 sztebrov ino 30 oltárov, i 80.000 lüdi má meszto v nyój. Nyéna velka kupola je 132 metrov viszika, i niti sze popiszati nemre ono drágo, lejpo delo, kak od zvüna tak i od znótra, stero vsze eti naprej pride, od sztebrov máo do óken, od málanýe do mramorszkoга nyénoga poda. — *Szvétoga*

Pavla cérkev, tak i *Szvétoğa Jánosa cérkev* ino *Mejszecsne Blázsene Divice Marie cérkev*, csi szo rávnic nej tak zsmozsno velke, kak je Szvétoğa Petra cérkev, ali v szvojem lejpom i drágom deli szo vrejdné, naj v krscsánsztva prejdnyem vársi bodejo. (Pogledni te kejpé na 35., 37. i 39. sztráne.)

Wilfinger ocsé missionszki sztán v Khíni. Krcsánszke vere rászirjávanye po cejlom sirokóm szvejtí oni pobožsni, szebé goraldüvájócsi mózsi oprávlajo, ki szvoje sztárise, brate i szvojo domovino tü odsztavivsi, sze podájo v dalésnye krajíne, naj i tam rászirjávajo evangelióm Krisztusa, i na lübv blíznyega i Bogá, brez steroga bi národje poprejk prejdtí mogli, navcsíjo tam sztánüvájócsé. Z med vogrszkimi missionárusov je eden taksi pobožsen mózs, z nase varmegyjíje rodjeni *Wilfinger József*, koga *missionszki sztán je v Szakjan mesztí*, v Khitajszkom országi, y dalésnyoj Ázsíji. Sto szí ne bi lahko premiszlo, ka kákse velko, Bógi i vszákomi szrcé imájócsémi csloveki pri-

Mejszecsne B. D. Marie cérkev v Rími.

jétno delo oprávla eden táksi missionár, med onim szkoro celó divjim lüdsztvom, gda sze nyihov jezík navcsivsi, po ednom kraji nyihovo zapüscseno deco gorhráni i vesí, po drúgom pa odrascením more kázati nájvecs onoga dela, ka sze polodelsztva i vszáki dén potrejbni mestrij dosztája, i zvün toga vcsiti nyé na lübézen próti Bógi i blážnyemi. Etaksi bogábojécsi mozsóvjé meszto nász oprávlajo tam delo bozse, csinenya lübvavi, ár je nám vszejm zapovejdano: Ne zapüsztüte ni ednoga z vasi bratov i szesztér. Csi vasz záto dár proszijo na etakso potrebócsó, dajte onoga z szrcá, zapóvid Krisztusa je: Dajte i darüjte potrejbnoğa, i nazáj sze vam povrné ono nej ednók, nego deszétkrát, sztókrát, jezerókrát. Tak naj tüdi i bode! (Pogledni te kejpé na 41., 43. i 45. sztráni.)

Csasz Szvétoğa Stevana zvána velka i lejpa kniga je vödána v vogrszkóm jezíki v tom nájzádnym vrejmeni od Drústva Szv. Stevana v Budapesti, stere prelejpi zvészek v kejpí pokázsemo notri. (Pogledni kejpé na 47. sztráni.)

Szpomenémo sze z ete knige tüdi i za onoga zroka volo, ka je dobro znati ino jáko hasznovito delo estetí zgodovino nase zemlé, nasega országa, ár kak sztári gucs právi, ka moremo v sztári (tó je zgodovínszki) knigaj iszkati, ka sze je pri nasz zgódilo, da naj tak známo, ka vütro pri nasz naprej príde!

Polodelszki delavcov ino drzsine pomagajócsa kassza.

Májo penzio bírójve, notárjosje, popi, skolnicje, poprejk vszi, csesztnicje i szoldácje. Zakaj je pa szíromák cslovik nema, steri to nájszmetnéjse polszko delo opráva? Naj mi raztolmácsijo tó goszpon skolnik!

Naj vam raztolmácsim? Dobro je szószid, dopovejm vam to delo, od stero-ga, kak sze mi vídi, ví escse celó nikaj nevejte, ár tak právite, ka zaka szíromák cslovik nema penzie. Ali znáte szószid, ka zakaj májo csesztnicje pa szoldácje penzio?

Zakaj májo? Lehko jo májo, csi nyim jo ország dá z nasi pejnez?

Isztino gúcsite szószid, szamo ka itak nej. Ország nyim toti dá penzio, szamo ka nej z nasi ali z orszácski, nego z szvoji lasztivni pejnez. Csesztnicje szí szamí morejo vküpedjevati szvoje pejneze na penzio, stere te ország v róke dobi za toga volo, naj nikam ne bi vesznoli. Nego szószid, znáte kaj od té nóve právde, ka *zadj vszáksi polodelavec, csi je szvoj vért ali pa szamo aren-dás, hlápec ino hlapica, lehko dobi penzio*, csi sze pri notáriusi notri dá szpíszati vu „*Polodelszki delavcov ino drzsine pomagajócsa ka-szo*“?

Nej, zagvüsno nikaj ne vejm goszpon skolnik. Ovacsí ji denok ne bi pí-tao prvlé, ka zakaj szíromák cslovik nema penzie. Hm, hm! pa •bi zadj te szíromák tüdi meo penzio?

Nej szamo penzio, szószid, nego na ednök pomócs tüdi, csi bi ga beteg ali neszreca doszégnoła. Tó pa csesztnicje nemajo, pa nidti ne dobíjo.

No, goszpon skolnik, proszim ji lepó, naj mi te denok povejo od té nase kassze vsze, ka szamo znájo. Naj vídim, csi sze za szírmáka tüdi sto szkrbí.

Z szreá vam rad vcsiním tó, szószid! Vej je moja dúznsoszt vcsiti nej szamó te mále, nego i te odrasene tüdi, kí sze k meni obrnéjo!

*

1901. leta januára mejszeca 1-ga sze je zacsnoła „Polodelszki delavcov ino drzsine pomagajócsa kassza.“

Eta kassza je szírmákov nájełpsa právda, ino sto notri sztópi v nyó, csi sztári gráta, ali prvlé, csi ne bi vecs mogao delati, je zagvüsani lehko, ka ne de kódis.

Vsze ove právde, od prvoga do zádnýega csloveka vszákami zapovedá-vajo, ali eta právda nej.

Tákša právda je tó, stera nikomi ne zapovedáva, ka naj notri sztópi ali ne sztópi v kasszo.

Vszáki szí szám lehko premíszli, csi sze notri dá szpíszati v tó kasszo, ali nej, ár próti nyegovoj vóli nikoga nescese právda prisziljávati.

Ali kí je cseden i rázumen cslovik, ino kí szí je do eti máo zse vecs-krát naprej premíslávao, ka ka de z nyega, csi nyemi ednök kosza, motika z

rók zná szpádnoti: ka de z nyegove tivársice, dróvne decé, esi sze nyemi káksa neszreca zgodí, ino vecs ne de mogao krüh pripravlati: etaksi cseden, rázumen, szvojo familijo rad imajócsi vért, esi má kaj szvojega ali nej, szi nede

Wilfinger József, khinajszki vogrszki missionárius.

dugo premislávo, esi bi notri sztópo v kasszo ali ne bí, nego sze notri dá szpízati v nyó kak nájprvé.

Ár na koj valón je eta pomagajócsa kassza?

Na tó, ka naj polodelaveca, csi má kaj ali nema, csi je on vért, arendás, ali drzsincse, csi sztári gráta, obráni od nevóle. Csi ga neszrecca doszégne, naj ne osztáne brez pomócsi. Csi bi pa mrejtí znao, naj nyegova tivársica, deca ne pridejo na kódistvo, ár kassza nyé tüdi pomága.

Pítali bi me lehko, csi *de tá kassza mejla zadoszta pejnez na vsze tó?*

Mejla de, ár more meti. Orszácsko ravnitelsztvo sze je szkrbelo za tó. Ország szám vszákó leto 100.000 Korón dá z szvoji pejnez v tó kasszo, zvün toga szo tüdi plemenitoga szrcá velka goszpoda, orszácske velke kassze i drúge nasztavlenyá, steri vszi z velkimi pejnezi pomágajo eto szíromákov pomagajó-cso kasszo. Tüdi i vszáki vért, sieri drzsino má, more od vszákoga drzsincseta, 1 K. 20 f-ov vszákó leto v tó kasszo notri plácsati.

Kákse kotrige má pomagajócsa kassza?

Pomagajócsa kassza má rédne, zvünrédne ino nasztavlajócsse kotrige.

Rédne kotrige szo dvóje féle. Ob prvím oni, kí vszákó leto 10 K. 40 f-ov notri v kasszo plácsajo, ino te cejlo pomócs májo. Ete pejneze vszákoga pó leta naprej morejo notriplácsati, vszígdar 5 K. 20 f-ov, ali pa vszáki tjeden 20 fillérov. *Tej szo rédne kotrige prvoga rázreda. Za etími prídejo rédne kotrige drúgoga rázreda,* steri vszákó leto na pó, tó je 5 K. 72 f-ov notri plácsajo, ali na pó leta 2 K. 86 f-ov, ali pa vszáki tjeden 11 fillérov, Eti te szamo pó pomócsi dobíjo.

Zvünrédne kotrige szo oni, kí vszákó leto szamo 1 Koróno plácsajo notri v kasszo, nego te szamo *v neszrecci* dobíjo pomócs ino tak dugo, dokécs sze pá vö ne zvrácsijo.

Na sztavlajócsse kotrige szo pa oni bogatejsi ino prílicsni vértovje, goszpoda, kí v kasszo na ednók 50 Korón plácsajo, nej záto, ka bi oni meli z kassze haszek, nego naj szíromáke pomágajo. Etáksi plemenitoga mislenya vértov sze je do eti máo zse tüdi vnogo jezér najslo. Hvála Bógi!

Sto szo lehko kotrige pomagajócsse kassze?

Pomagajócsse kassze je kotrige lehko vszáki moski ali zsenzka, csi je hlápec ali hlapica, csi je szamo polszki delavec ali szvoj vért, csi má szvojo hizso ino grünt, ali nej. Vszáki steri v tó kasszo notri scsé sztópiti, sze pri veskum poglavársztvi, pri notáriusi notri naj dá szpízati, gde szvojo drzsinszko ali delavca knigo, ali szvoj krszten líszt, na steroga nej trbej stemplna, notri moro pokázati.

V káksoj sztaroszti sze vzemejo gor kotrige?

Vszáki moski, decsko, zsenzka ino dekla. sze gor vzeme, kí je zse 14 lejt vö sztar ino od 35 lejt escse nej sztarejsi. *Do 1905. leta decembra mejszeca 31-ga* pa escse vsze one gorvzemejo, steri szo od 50 lejt nej veés sztári. Nogo od 1906-ga leta máo sze szamo od 35 lejt mlájsi lehko gori vzemejo.

Ka more rédna kotriga plácsati csi v kasszo notri sztópi?

Od 35 lejt mlájsi na notriplászanye 2 Koróni, sztarejsi pa 4 Koróne more plácsati, na stero te z orszácske prejdnye kassze na szvoje imé vóposztávleno knigo dobí.

Kak posle vkraj rédna kotriga pejneze?

Rédna kotriga szvoje pejneze vszigidár po posti posle v orszácsko prejdnyo kasszo ino tó tak, ka vu vszákoj knigi szo *chekki*, póleg steri posta brezi vszá-koga filléra sztrokov more pejneze gorivzėjti ino vkraj odposzlati. Ki bi pa vszáki tjeden mále pejneze rad vküp szprávlao, on te pri veskom poglavársztvi *szpravlenyjá-sztrán* proszi, na stero te pó 10, ali pó 6 ali 5 fillérov nóve stemplne goriprikeli, stero szi na posti küpi. Ino da te edno sztrán puno stemplnov má, te meszto pejnez z etimi postanszkimi stemplni plácsa vó szvoje pó letno placсило.

Jeli sze pa rédno more v kasszo placšuvati?

Jáko rédno, ár esi sto vszákoga pó leta prvom mejszeci szvoje pejneze notri ne posle, onoga z kotrig kassze vózbrisejo ino pejneze tñdi ne dobí nazáj. Nego pá v tisztom vrejmeni, esi kotriga pomócs má z kassze, nikaj nej

Wilfinger ocsé missionszki sztán v Szakjani.

trbej plácsati ino esi bi naprej meo plácsano, sze nyemi pejnezi na pridóse vrejme gledócs notri zraesúnajo.

Lehko kotriga má i dvej knigi?

Ki v neszrecsi, ali v szvojoj sztaroszti duplisno pomócs scsémeti, on szi dvej knigi tñdi lehko küpi, ali vecs právda ne dopűszti.

Ka more on znati, steri nedovejcs zgűbí szvojo knigo?

On tó more znati, ka sze te pri szvojem veskom poglavársztvi vcsaszi more zglásziti, gde nyemi te za 1 Koróno nóvo knigo szprávjijo, na zgűbleno pa, esi bi sze gda najsla, gorizamerkajo, ka vecs ne valá.

Jeli szmej sto kotrige knige za dúg notrisztaviti?

Tó niscse neszmi, ár táksega právda z 15 dnévnov vózov, ali do 200 Korón placсила kastiga.

Csi bi kotriga szoldák grátala, jeli te placšuje?

Na ona lejta, gda je pri szoldacsiji, nikaj ne plácsa, ino szvoje jusse tüdi ne zgübi, szamo sze pri poglavársztvi zglásziti more, da notri rukkiva ino gda domó pride.

Sto zgübi kotrig jusse?

Kotrig jusse on zgübi, kí nerédno placšuje. Nadale vszáki on, koga biróvija za grejsnoga dela volo na temnico oszódí, ali csi z országa vö odide. Csi bi pa etaksi szledi nazáj v kasszo steli sztópiti, te z molbenim píszmom znóvics morejo nyihovo gorivzétje prosziti. Sto sze pa szamo z edne vészi v drügo, ali z edne vármegyije v drügi vármegyöv odszeli, on sze na sztárom ino na nóvom szvojem meszti pri veskom poglavársztvi notri more zglásziti.

* * *

Kak pomágá kassza szvoje kotrige?

Rédne kotrige prvoga rázreda, tó je steri vszáko leto 10 K, 40 f notriplácsajo, eto pomócs májo:

1. Csi ga neszreca doszégne, ga zóbszton vrácsiyo, ino csi je duzse bezsen od ednoga tjedna, te nyemi kassza na prvi 60 dní vszáki dén 1 Koróno, za 60-imi dnévi pa na vszáki mejszec 10 Korón pomócsi dá tak dugo, dokecs páli celó zdrav ne gráta. Csi bi pa v onom betégi, steroga je po neszrecsi dóbo, mro, te nyegova familija od kassze na ednök 400 Korón pomócsi dobí, ino csi níkse familije ne bi meo, te na nyegov szprévod 100 Korón dobí v róke on, kí nyemi je v nyegovom betégi dvoro.

2. Csi je zse 10 lejt kotriga kasszi, te, csi bi po káksem stécs roki ne bi mogao zse lehko szlúzsiti, stero bi polojna bila od nyegovoga prvejsega szlúzsza: dokecs je zsióv, vszáki mejszec 10 Korón pomócsi dobí. Zvün toga escse 100 Korón pomócsi dobí, gda je 65 lejt sztar, ino csi bi ga neszreca doszégnota, vsze one pomócsi, stere szamo v 1. ponti pravo.

3. Csi merjé v szvojoj penzii, te nyegova familija — csi je 5 lejt kotriga bio: 200 K, csi je 10 lejt kotriga bio: 250 K, csi je 15 lejt kotriga bio: 270 K pomócsi dobí, i. t. d. Csi pa ne bi meo familije, nyegov dvorjenik dobí 100 K na szprévod nyegov.

Rédne kotrige drügoga rázreda, steri vszáko leto szamo 5 K 72 f notriplácsajo, eto pomócs májo:

Csi ga neszreca doszégne, zóbszton vráasztvo i doktora, v betégi na prvi 60 dní 1 K pomócsi, na dale pa na vszáki mejszec 10 Korón. Csi pa za szlabosztí volo ne bi vecs delati mogao, te pa na vszáki mejszec szamo 5 K penzie, ino nyegova familija szamo polojno vsze one pomócsi dobí, stere rédne kotrige prvoga rázreda dobijo.

Zvünrédne kotrige, steri vszáko leto szamo 1 Koróno plácsajo vu kasszo, szamo csi sze nyemi neszreca zgodí ino csi vö zté neszrecse zhajajócse nevéle volo nemre vecs delati, dobí pomócs, tó je zóbszton ga vrácsiyo, v prvi 60 dnévov na vszáki dén 1 K pomócsi, na dale pa na vszáki mejszec 10 Korón, tak dugo, dokecs zdrav ne gráta. Csi bi pa v neszrecsi te mro, nyegova familija 400 K, csi pa nema familije, te na szprévod 100 K pomócsi dobí. Ali na szlaboszt ali sztaroszt gledócs nema níkse penzie, kak ono rédne kotrige I, i II. rázreda májo.

Jeli sze szkrbí pomagajócsa kassza i za drzsino?

Csi je drzsincse kotriga ete pomagajócsa kassze ali nej, v neszrecsi drzsino eta kassza dá vrácsiti, záto ka vért vszáko leto 1 K. 20 f. plácsa notri za vszákse drzsincse. Csi je drzsincse te duzse betezsno, do frtáo leta nyemi vért nyéni ali nyegov lón vö more plácsati, nego stere pejzeze te od kassze nazáj dobí,

* * *

Na kaksi nácsin pomága pomagajócsa kassza?

Dopovejv vam tó tüdi, szószid,

Csloveka gde stécs lehko doszégne neszreca. Csi szi rokó ali nogó zviné,

Wilfinger ocsé solárje.

sztere, csi gde doliszpádne, ali sze z káksov skerjów, z szekirov, z koszów rani, v vszej eti neszrecsaj vcsaszi dobí pomócs, brezi toga ka bi jo proszo, ali bi sze komi molo za nyó.

Kak sze komi neszreca pripeti, csi je te rédna ali zvünrédna kotriga kassze, vcsaszi naj po doktora posle, ár sto sze¹ne dá vrácsiti z doktorom, oni nikse pomócsi ne dobí.

Doktorszke vsze sztroske, foringo, vrásztvo, apoteko vsze tó pomagajócsa kassza plácsa, ino zvün etoga, csi betezsniik duzse lezsi od 8 dnévov, na prvi 60 dni vszáki dén 1 K., na dale pa 10 K. pomócsi na mejszec pomócsi dá kassza.

Nikse prosnyé nikomi nikam nej trbej notridati, ár doktor szám má tó düznsoszt, ka vszáko betezsno [kotrigo vszáki tjeden notri more zglásziti, na

stero doktorszko glászbo te kassza kotrīgi vszáki tjeden rédno posle pejneze tak dugo, dokécs doktor pá glászbo dá notri, ka sze kotrīga od toga i od toga dnéva máo pa lehko delati príme.

Csi sze pa drzsincseti, tó je hlápei ali hlapici zgodí kákša neszreca, csi je te ono kotrīga kassze ali pa nej: vszo vrásztvo, doktora ino fertao-lejtni nyegov ali nyéni lón kassza plácsa. Nego csi je drzsincse kotrīga kassze, te na prvi 60 dní, na vszáki dén 1 K., ino szledi na vszáki mejszec 10 K pomócsi zvün toga dobí od kassze.

Ka je rómarsztvo ino kak sze pomága rómar?

Dosztakrát sze pripeti, ka cslovik brezi vszáke neszrecse v beteg príde, z steroğa sze nemre vecs vözvrácsiti, ino tak rómar ali kódis posztáne. Vecs-krát pa tüdi i po neszrecsi gráta cslovik rómar, csi ali stero szvojo kotrigo, ali stero szvoje csütenye, pogléd, szlísanye, zgübi. Pomagajócsa kassza vsze szvoje kotrige, steri szo na rómarsztvo prisli, na vszáki mejszec z 10-mi Korónami pomága v I. rázredi, v II. rázredi pa z 5-mi Korónami tak dugo, kak zsviéjo. Csi pa merjéjo, nyihova familija 400 K. dobí, ino csi familije nemajo: 100 K. sze odlócsi na nyihov szprévod.

Nego pri etom deli i tó zselej právda, naj one kotrige, stere brezi neszrecse prídejo v rómarsztvo, rédne kotrige I. rázreda bodejo, ino naj, csi szo escse nej bilé 35 lejt sztare, gda szo vu kasszo sztópíle koncsi bár 10 lejt, csi szo pa vecs bilé sztare od 35 lejt, koncsi bár naj zse 15 lejt plácsújejo notri v kassze. Steri te tak szvoj rómarszki sztális, tó je ka szí nemre vecs krüh pripravítí, do szmriti escé poszvedocsiti, on sze te pri kassze doktori more zglásziti, steri ga te vözvzitejra. Za tó viziteranye 2 K. more plácsati. Z etim doktorszkim szvedocsánsztvom te k veskomi poglavársztvi ide, ino od eti máo te nema vecs drügoga poszla, ka vszáksi mejszec ednók szvoje pejneze goripríme. Csi bi pa v zdravom sztálisi 65 lejt dozsivo, te 100 K. senka dobí zvün szvoje mejszecsne pomócsi, csi je pred 35 lejt nov sztarosztjov sztópo notri, te ete senk v 70 leti szvoje sztarosztí dobí, csi je rédna kotrīga I. rázreda; ovacsi nyemi pa szamó polojno senka ide, csi bi szamo v II. rázredi bio notri szpíszani.

Ali zvün ete pomócsi ove drüge pomócsi tüdi dobíjo kak I., tak II. rázreda rédne kotrige, od steri szam zse prvlé gücsao.

Ka pa, csi stera kotrīga prvlé merjé, kak bi kákso pomócs dobíla od pomagajócsse kassze?

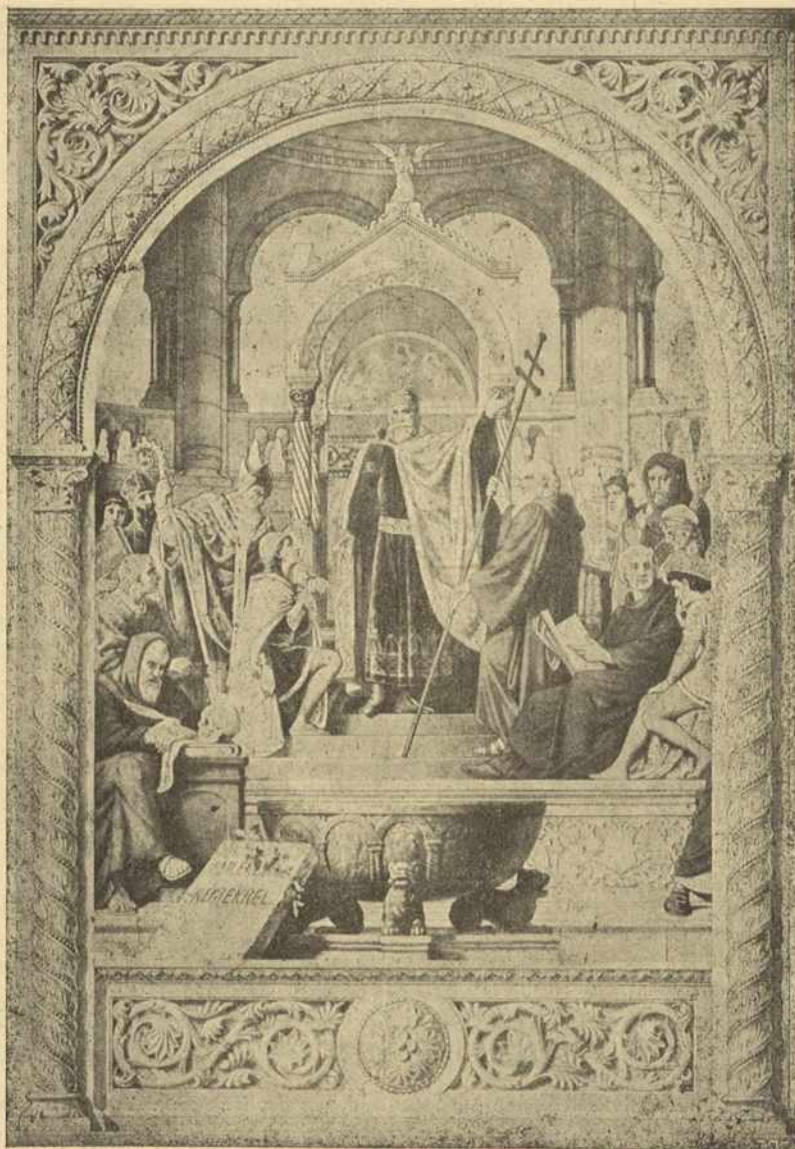
V szvojem betegi zóbsztom doktora i vrásztvo dobí, ino csi merjé, te nyegova familija, csi je on 5 lejt bio kotrīga: 200 K., csi je 10 lejt bio kotrīga: 250 K., csi je 15 lejt bio kotrīga: 270 K. dobí pomócsi. Csi je od tróje vecs decé niháo za szebov, te sze eta pomócs, csi jo proszjijo, podígne. Kí pa ne bio meo szvoje familie, na tisztoğa szprévod 100 K. plácsajo onomi, na koga pokojni tó vu szvojem zsitki odlócsi.

Sto ravna tó pomagajócsso kasszo?

Eto pomagajócsso kasszo na cejli ország gledócs szrejndnye ravnitelstvo v Budapesti ravna. Vu várasaj ino v vesznicaaj pa, gde je koncsi bár 50 kotríg notri szpíszano, sze z 12 lüdi sztojécsi bizottság zaberé, steri bizottság te vsze etó delo oprávla. Gde je pa bizottság escse nej vküperposztávleni, tam sze kotrige pri veskom poglavársztvi ino pri notáriusi morejo v vszákom nyihovom deli zglásziti.

Káko dúzsnoszt mámo próti etoj pomagajócsoj kasszi?

Csi szi vsze eto dobro premislímo, vszi mámo dúzsnoszt próti toj poma-

Csasz Szvétoga Stevana.

gajócsoj kasszi. Ország, velki goszpód, bogátec i sziromák, kí szi je zse dosz-
takrát z teskim tálom premislávao, ka ka de z nyega, z nyegove zsené i decé,
csi szi vecs ne bi krúha mogao prípraviti?

Kákxa zadovolcsina je na nyega gledócs, ka nyemi od széga máo vecs ne de trbele po kódivanyi hoditi.

Zdaj zse záto szamo od vász, polodelavcov i polodelszke drzsine sztoji, ka náj táo máte v vszej eti dobrótaj, z sterimi pomagajócsa kassza szvoje kotrige pomagati csésé. Za toga volo, náj sze nidti eden ne müdí, nego kak nájprvlé náj sze vszáki, kí sze za szébe i za szvoje lübléne szkrbeti csésé. notri dá szpízati v „*Polodelszki delavcov ino drzsine pomagajócsa kasszo!*“

Ka je pravica na zádnye?

Pravica na zádnye je tó, ka eta pomagajócsa kassza za pár lejt, csi de doszta kotrig mejla, *de escse vecs pomócsi tüdi dávala* szvojim kotrigam, kak na kelko je tó zdaj vöppejdano v právdi.

Nego tó od polodelavcov sztoji. Záto na tó tüdi i vsze kotrige morejo szkrb meti, ka táksi, kí po pravici ne bi nücao pomócsi, náj kasszo ne vkáni, ár z tejm delom szám szebi vesiní ob prvím té kvár, ka ga te — csi sze tó delo vözvej — osztro pokastigajo ino z kassze vözapréjo, ob drüгим pa i drü-gim postenim kotrigam csiní z tejm kvár.

Tüdi sze i niscse nemre bojati, ka bi szvoje pejneze v etoj kasszi gda zgübiti mogao, ali ka bi kassza szvoje placсило gda ne bi mogla doprnásati, ár eta kassza pod orszáckim ravnitelsztvom sztoji. Tá kassza je cejloga országa delo, ino cejli ország nam zagvüsa nase jusse.

*

Za toga volo, szószid, csi szte me dobro poszlühnoli, zdaj lehko razmite, pa ali je sto csesztnik, ali szoldák ino polodelavec: vszáki szamo te lehko pomócs pa penzio dobí, csi ji doszta jezero i jezero vküpsztópvísi: vszi z trüdom szprávlene szvoje pejneze szamí notriplacsüjejo. Ország i drügi dobroga szcreá velki bogátci nyim te tüdi pomagajo, kak szam vam tó pri etoj pomagajócsaj kasszi zse prvlé pravo.

Ali ka bi ország szamo z szvoji pejnez dávaó vszákomí penzio, tó nemre vesiniti, ár bi te 10-krát, ja escse 25-krát vékse notrijemánye mogao meti, kak je zdaj má.

Nego nájvecs je vrejdnó, csi szo v odnom ali v drügom drüství kotrige rázümne i csedne, náj vsze ono previdijo, ka ka sze na nyihovo dobróto godí.

Ino tak je tüdi i tó pri etoj pomagajócsaj kasszi, od stere lepsé nemajo nej csesztnicje, nej popí, nej szoldácje.

Zakaj? Záto, ár vszi eti vu neszrecsi nikse pomócsi nemajo, szamí szí morejo doktora ino vrásztvo placsvüvati.

Polodelavci pa vsze eto májo, zdaj zse zóbszton, zvün toga escse i pejnezo pomócs na vszáki dén, stero vsze szamo dobroga i plemenitoga premi-slávanya orszáckomí ravnitelsztví májo zahválití, stero je z etim velkim i zmozs-nim delom zaisztino vöpokázalo z csinenyom: ka kak sze jáko szkrbí tüdi i za szziromák csloveka dobróto.

Za toga volo z zahválnim szreom lehko miszlijo na nyé ino sze molijo Bógi, náj bi orszácko ravnitelsztvo vszigdár etaksega plemenitoga mislenya biló!

Bóg nyim náj dá záto vsze dobro, ali nájvékso dobróto ino dügi, dügi zsítek pa nasemi odícsenomi králi, od steroga bógsega, plemenitejsega i odícsenejsega je escse nej meo nas národ:

I. Ferenc Józsefi.

Anekdóte.

Te vszeznejóci doktor.

Bio je ednók eden szíromaski polodelavec, po iméni Rak, kí je z dvema jüncoma drva pelao vu váras, stera je ódao tam za pět korón ednomi doktori. Kak szo nyemi tí pejnezí záto vö bílí plácsani, te doktor szí je rávno k sztoli szeo dol; te zaglédne te polodelavec, kak on lepó jej ino pijé, ino szcré sze nyemi odpré, ino on bi túdi rad doktor grátao.

Za toga volo posztáne escse edno malo na szvojem meszti, ino píta na zádnje, csí bi on túdi lehko doktor grátao.

„Oh zakaj nej,“ nyemi právi te doktor, „tó sze na hitroma lehko zgodí; ob prvím küpi szí edne abécenszke knige, tákse edne, v steri sze naprej eden kokót lehko nájde gori; odaj te tvoje kóla pa jünce, ino küpi szí za tiszte pej-neze gvant ino ka je escse k doktorsztví potrejbno; ob tréjtím daj szí edno táblo namátati z etimi recsmí: „Jasz szam vszeznejócsi doktor“ ino daj jo te ober tvoji dvér gorpribíti.“

Te polodelavec vcsíní tó vsze, ka nyemi je bíló povejdano. Kak je zse te eden krátki cajt doktor bio, ali escse nej dugo, szo ednomi bogátomi, vel-komi goszpodíni pejnezí bílí vkrádjeni. Onomi szo od vszeznejócséga doktora pripovídávali, steri je tam vu vészí sztanüvao, ino bi znati mogao, kama bi tí pejnezí prejsli.

Za toga volo zapovej te goszpodín szvoja kocsíja zaprécsti, vö sze pela v vesznico ino ga opítati dá, csí je on te vszeznejócsi doktor?

Ja, on je.

Záto naj znyim ide ino te vkrádnjene pejneze nazáj szprávi.

Oh zakaj nej, líki Gejta, nyegova zsená, more túdi íditi.

Goszpodín je privolo k tomí, obadvá gor vzeme na kocsíja, ino sze od-pelajo vszi vküp.

Kak bi záto v te sztári grád prisli notri, je szto zse presztrejti bio, ka bi naj prvlé kaj jo.

„Ja, ali moja zsená, Gejta, de túdi“, je pravo, ino széde szí z nyóv k sztoli. Kak na tó te te prvi szluga z ednov szkledov lejpe jejsztvine notri príde, dregne te polodelavec szvojo zseno ino právi:

„Gejta, tó je te prvi“, ino szí je na tó miszlo, ka je tó on, steri je to prvo jejsztvíno prineszao.

Te szluga je pa na tó miszlo, ka je ov z tejm tó steo praviti:

„Tó je te prvi tolvaj“, ino ár je í zaisztino on bio, ga je sztráj obísao, ino je pravo vünej szvojím pajdásom:

„Te doktor vsze zná, znami de sze lagoje godílo, ár je tak pravo, ka szam jasz te prvi.“

Te drúgi je níditi notri nej sto íditi, nego je itak mogao. Kak bi záto z szkledov notriprisao, dregne páli te polodelavec szvojo zseno:

„Gejta, tó je te drúgi.“

Toga szlugo je túdi sztráj grátalo, ino szí je iszkaó, kak bi vö prisao.

Z tím tréjtím sze je túdi nej bógse zgódílo, te polodelavec je páli pravo:

„Gejta, tó je te trétji.“

Te strti je edno delpokrito szkledo mogao notrineszti, ino goszpodín je tak pravo k doktori, naj pokázse szvoj künst, ino ovádi, ka je v nyoj; bíli szo pa v szkledi raki. Te polodelavec gléda na szkledo, ne vej, kak bi szi pomá-gao, ino právi:

„Oh jasz szíromák Rak!“ da sze je rávnic Rak zváo. Kak je goszpodín tó zacstío, je szkrícsao:

„Dobro je, znao je, tak tüdi i zná, pri kom szo moji pejnezi.“

Toga szlugo je pa jáko sztráj grátalo, ino je zmigao z oesmi tomi doktori, ka bi edno malo vó só. Kak je záto vó prísao, ovádili szo nyemi vszi stírje, ka szo oni vkradnoli pejneze; oni je radi nazáj dájo, ino nyemi dober lón k coj, csi je vó ne ovádi: ár nyim ovacsi za sinyek ide to delo. Tá szo ga pe-láli i tüdi, gde szo ti pejnezi szkriti bíli.

Z tejm je te te doktor zadovolen bio, odisao je páli notri, ino právi:

„Goszpód, zdaj bom zse goríszkao v mojoj knigi, gde szo ti pejnezje.“

Te péti szluga sze je pa od zvüna notri v pécs potégno, ka bi csüo rad, csi te doktor escse kaj vecs zná.

On je pa szedo, vdári gori szvojo abicénszko knigo, premetáva jo szem-tam, ino isce toga kokóta. Kak bi ga záto ne bi mogao vcsaszi nájditi, je pravo:

„Ti szi itak tü notri, ino mores vöprídti.“

Te je ov v pécsi tó miszlo, ka na nyega právi, vó szkocsi pun sztráha ino szkrícsi:

„Té cslovik vsze zná!“

Na tó pokázse te vszeznajócsi doktor goszpodíni, gde pejnezje lezsijo, nej je pa povedao, sto bi je vkradno, dóbo je od obadvá kraja doszta pejnez za lón ino je grátao glaszoviten cslovik.

Kastige vrejdna neszrámnoszt.

V ednoj poznánoj vesznici, stere sztanovnicje szo kak hiresni tolvaje poz-náni, je vkradno pred nisternimi lejtmi eden z nyí eden kos vcséo, ino rávnic vó z skolnikovoga vinyáka. Kaj táksega je escse i tam nej naprejprislo, ino rítar szi je mocsno goridjáo, ka vözvej toga bozsnyáka, stero je i doprneszao.

Cejla vesznica je bíla vküppozvána, te grejsnik naprejpelani, ino rítar ga je etak kárao:

„Tí, za nikoj valón bozsnyák, szi szvojega skolnika okradno! Csi bi mené ali ednoga drúgoga z nász okradno ti nikaj ne bi pravíli; ja escse bi te i poh-vállili, ár — kak tó i ti znás, ka csi bi meni vkradno edno kokós, jasz bi ti dvej vkradno nazáj. Tí szi pa skolnika okradno, od koga szi naprejznao, ka ti ne de nazáj só kradnot, pa nidti neszmej. Tí szi záto eden neszrámen tolvaj, ino kak táksega te birovijsi prejk dám.“

Bráde delo.

Nej dugo, ka je eden pikos sztáo pred biróvom v Bécsi. Te vlovlenik je edno velko csarno brádo meo, káksa sze rejtjokrat vídi. Gda ga je biróv zse na vsze kraje vöopítáo, je zamerkao:

„Csi bi vsze tó za vervati bíló, ka eti vsze na vász szvedocsijo, te bi ví táksó düsnoveyszt mogli meti, stera bi tak csarná bíla, kak vasa bráda.“

„Zná bidti“, je odgóvoro te notrizaprejti, „csi bi dúsneveyszti po brádaj merili, te goszpon biróv celó níkse dúsneveyszti nemajo.

Dobro je vöprisao.

Eden bogat goszpód, steri je vu szvojem poszli v Prag váras mogao potúvati, je tam obetezsao ino mogao doktora núcati. Tak za stiri tjedne je páli odzdravo ino je racsún proszo od doktora. Te racsún je pa po váraskoj segi prevecs zaprpani bio. Rávnicš ga je pregledávao te odzdrávleni, kak ga je te doktor esce ednók gorpoiszkaó.

„Ka estéjo oni tú?“ ga pita te zádnyi.

„Nyihov racsún.“

„Tak? Lehko szo nej z nyim zadovolni?“

„Oh, prevecs. Rávnicš szí vöracšúnám, ka bi za tó summo jasz domá pět lejt mogao leszati v poszteli; za toga volo szam rad, ka szam tú v Pragi obetezsao, gde szam z stírami tjedni vöprisao.

Numererane zszenszke.

Na Bejлом marofi je ednók pétdeszét zsaklov szfalílo, stere szo mindri nej mogli vecs gorinájditi.

Gda je te za edno leto te spán na marofi pokápani bio, ino je jáko dezsgy só, szo szí zszenszke szvoje odzgoránye janke na gláve potégnole gor.

Zacsüdjeni rítar, steri je med szprévodom za nyimi só, je z nyihovi odzspodányi jank dolicsteo:

„Bejli marof 18. Nr., 24., 36., 48., i t. d.“

Zakaj je mogao A. dobiti.

Pri lajnszkom követov-odebéranyi sze je vecs máli deklín stúkalo, ka steri de követ. Eden táó z nyi je kre A-a, drúgi táó pa kre B-a gúcsalo.

Na zádnye te edna mála etak právi:

„Jasz pa znám, ka A. dobí, záto ka szo moja mati túdi kre A-a, ocsa pa kre B-a. Vszáki vecsér sze stúkata za toga volo, pa ocsa na zádnye vszigdár tiho morejo bidti.

Velki zrok.

Eden pop je pri ednom zdávanyi gorízézvao nazócsi bodocse, ka csi steri kákso zanko má próti tomi hízsnomi zákoni, naj sze zglászi.

Kak je te eden glász vu cérkvi „Jasz mám“ szkrícsao, sze vszi tá zglédnejo. gde ednoga mládoga csloveka vídijo, z szkúznatimj ocsmí i z róbcom pred szvojm lícom.

„Káksi zrok más ti naprejdati?“ píta ga te pop.

„Jasz bi sze szám rad dáó zdati z nyóv“, právi te mladénc, „szamo — ka ona nescsel“

Ti angelje.

„Ka szo angelje, mama?“ pita edna mála deklinica szvojo mater.

„Tákxa pokojna mála decsica, moje dejte, kak szi tí, szamo ka peróti májo pa leteti znájo“, nyoj odgovorijo mati.

„Ja zakaj pa te ájta nasoj dekli právjijo: Moj drági angeo! pa ne ma perót?“

„No vej de ona escse dnesz záto túdi letejla.“

Za premiszliti szpóvid.

Dvá mládíva zarocsníka szta pred zdávanyom eden dén k szpóvidi sla. Zarocsník jo je li frísko opravo, ali zarocsníca sze je edno cejlo vóro szpovídávala.

Kak je te po zvrsenoj szpóvidí z veszélím tálom k szvojemi zarocsníki prísla, nyoj je on csemerno etak pravo:

„Z niksím tálom ne prívolím na tó, ka bi szi edno tákso zseno zéó, stera na vadlúványe szvoji grehov edno cejlo vóro núca!“

Ta polojna na szredíni.

Ka ti pa falí?“ je pítala edna mati, stera je szvojíva dvá decskeca v posztelo szpát polozsila, ino je rávnic vó z hizse stela íditi, kak jo je te ménsi zváo.

„Oh, mati,“ tózsi sze nyoj te máli, „Stevek mi je pó posztele vzéo!“

„Dobro je,“ je právila nazáj ona, „púszte jo nyemi, tí szi pa te na drúgo polojno lezsi.“

„Ja, mati,“ právi te decskec, „ali on szvojo polojno na szredíni escé meti, jasz pa te naj kre nyega na obadvá kraja lezsím!“

Alle Erwartungen übertrifft Feller's Eisa-Fluid, tausendmal erprobtes vorzügliches Pflanzen-Essenzen-Fluid, welches wunderbar wirkend hilft und die meisten Krankheiten, wie Fieber, Sicht, Rheuma, Brust-, Kopf-, Zahnschmerzen, Stechen, Krampf, Magenleiden, Augenleiden, Lähmung in Händen und Füßen, Gliederreißen, Husten, Appetitlosigkeit, Influenza zc. rasch und sicher heilt. An den Ausstellungen in Paris, Rom, London, Berlin und

Nizza mit der goldenen Medaille ausgezeichnetes Mittel. 12 Fläschchen kosten 5 Kronen franco. Alleiniger Erzeuger **Eugen B. Feller**, Apotheker in Stubica Nr. 120. (Agrar-Komitat). In keiner Familie fehle dieses ausgezeichnete Mittel, welches jeder, der es einmal verwendete, wegen seiner vielseitigen Wirkung ständig gebraucht. Auch alle andere Medikamente ohne Ausnahme für alle Krankheiten sind zu haben bei **Eugen B. Feller** Apotheker in Stubica Nr. 120.

Razposzlenyá-hizza Konrád Jánosa v Brúxi, koga vöre ino drúge lepote sze zse vees lejt vszgidár z véksim racsinóm v Ausztrii-Vogrszkom országi odávajo ino sze tídi i v zvúnesnye országe odposilajo, je znóva za muzsiko instrumente k szvojemi blági k coj prikapsila. Brez vsze dvojnosztí je, ka ta velka firma, stere glasovito trzstveno delo je, kak známo, po darovitnosztí jussa casz. orla pelanyi od nájvisise sztráni szpoznano, vsze szvoje blágo kak pred etim, tak i zdaj z nájlepsim rédom razposila, ino na szkrbi má, ka vsze oproseno delo z nájvekov szkrblivosztíov oprávi. Po vees letnom delo z lejpimi kejpami nakincseni Cejne-courant Konrád Jánosa, zvún vnozsinó vör ino lepót tídi zadrzsáva v szebi i vsze mogóese za odposilanye valón instrumente. Vsze ovo drúgo szí vszáki lehkó v oznanyeni Konrád Jánosa firme v Brúxi, v etom kalendáriumi goripóisece.

Thierry A.-apothekára Balsam ino Centifoli-mazalo.

Zse v 1898-om leti je dóbo Thierry apothekar edno jáko zahválno písztmo od „Ecole supérieure de Pharmacie“ z Párizsa za nyegovi farmaceutiski jedín volo, gda je rávno notriszprávlanye ino dopúscsenyé za ednáko odposilanye v Francuski ország po dekréti republikoga ravnitelsztva, vöpostztávleni 17. ino 21. majusa, pod 2902. numerusi, dóbo. V Brixtoni, Road 48. v Londoni SW. ino v Glasgovi, City, 13. Dundas Street, je prezkvétéc szamosztjóese filiále za nyegove jedine dáo gorposztavítvi, ino bode odposilanyo z Londona v Júzsno-Afrikó ino v Ausztrálijo v velkom rédi dopneseno. Tak tídi i v drúgi drzsányaj szo za toga volo depói gorposztávleni, tak v Párizsi Pharmacie Normale, v Berlíni, v Brezlau, v Múncheni, v Malmói na Svédzskom, orozslána-apotheka, v Ámsterdami v král. apotheki Sandersa, v Middelburgi. V Zeelandi pri I. A. Schulte, v Rotterdami, na Jáva-Blitári pri Dr. Wiederhold apothekári, v Brússeli, v Máilandi pri A. Bertolonii, v Rími, Agenzia Policínika i t. d. Vöposilanye v hollanduske kolónie Janssen firma v Ámsterdami oprávla. Tó lehkó za toga volo právimo, ka je tó delo to jedino v fármaceutiskom sztálisi. Prejdjen depót za Vogrszko sze pri Török J. apothekári v Budapesti nájde, generálszki depót za Becs váras je pa Brady apothekári I. Rothentburnstasse, prejkvzéo. Delange sze je d i n o po fabriki v Pregrádi zgodí. Eti preparátusje sze po cejlom szvejti za nájbole hiresne ino kúpivájóese kázsejo, ino nyihovi branyeni-stemplnye szo: Zeléna núna ino kacsá na krízsi z napiszkom: „Ich dien!“ zamerkani.

Odposiljenyá-firma Konrád Jánosa v Brúxi, stere blágo v zdásnyem vrejmeni v nasem cejlom országi ino v zvúnesnyi drzsányaj velko kúpilo májo, od szóga máo i za muzsiko instrumente razposila. — Vszákomi nase oznananye preporácsamo v tom kalendáriumi.

Edmund Mauthner's t. u. t. Hof-Samenhandlung in Budapest, macht das p. t. Publikum, welches sich für Landwirthschaft und Gartenbau interessirt, wiederholt auf den Umstand aufmerksam, daß sich nirgends Filialen der Firma Mauthner befinden, sondern dieselbe stellte Samenkasten, einer großen Zahl von Kaufleuten zur Verfügung. Das Vorhandensein eines solchen Samenkastens, bietet daher noch keineswegs Gewähr dafür, daß auch alle übrigen zum Verkaufe gelangenden Samen von der Firma Mauthner stammen. Um den guten Ruf der Firma vor etwaigen nachtheiligen Folgen verschiedener Fälschungen zu schützen werden die p. t. Käufer darauf aufmerksam gemacht, daß alle Mauthner'schen Samen in verschlossenen, oder mit Blombe versehenen Säden oder Paketen in Verkehr gebracht werden und sind alle mit dem Namen Mauthner versehen; solche, auf denen die Bezeichnung Mauthner fehlt, stammen nicht von Mauthner, und sind, falls sie als solche angeboten werden, zurückzuweisen.

„Das Geheimniß eines alten Mannes!“

Eine wahre Geschichte aus dem Leben. Erzählt von Stefan Szabó jun. in Pakozd. Nachrucl verboten.

Meine Lieben Leute! Das Beste, was der Mensch hat, ist die Gesundheit. Leider findet man, wenn man krank ist, schwer ein Mittel, welches einem hilft. Ich war auch sechs Jahre krank und habe alles Mögliche umsonst probirt.

Endlich lese ich einmal in einer Zeitung von „Feller's Elsa-Fluid“ aus der Apotheke in Stubica (Croatien) und denke mir: „Galt probirt das auch noch!“ Ich bestelle 1 Duzend zur Probe und da kann ich Euch eine Geschichte erzählen: Sechs Jahre habe ich nicht gehen können vor **Sicht** und schrecklichem Reissen in den **Füßen**. Die Füße habe ich nicht heben können und schlafen keine einzige Nacht. Zehn Tage habe ich mit Feller's „Elsa-Fluid“ geschmiert und habe schon gehen können und nach 3 Wochen war ich gesund, wie ein Fisch.

Alle Nachbarn sind gekommen dieses Wundermittel anschauen, welches mir geholfen hat. Alle haben gewußt, daß ich das „Elsa-Fluid“ noch nachbestellt habe, und da kommt zuerst der Nachbar Michel, daß er immer so eine Hitze hat im Kopfe, ein **Fieber**, und daß ihm die Hände, Füße und das **Kreuz** weh thun. Ich gieb ihm ein Flascherl von diesem „Elsa-Fluid“ und in 3 Tag war er gesund. Der Stefan vom Bergel ist auch gekommen, daß ich ihm von diesem wunderbaren „Elsa-Fluid“ auch gieb, welches jedem hilft, denn sein Weib hat einen großen Husten und ein **Stechen in der Brust**, Denkt euch Leute: nach 2 Tagen kommt dem Stefan sein Weib sich schönstens bedanken, denn gleich hat das „Elsa-Fluid“ geholfen. Grad' zu Josesi kommt die Nachbarin Anna, daß ihr Kind schon ganz weg ist vor lauter Brechen, Weinen und Krämpfe in dem Bauch, und daß sie nicht weiß was sie machen soll. Sie hat schon herumapothekert und die alten Weiber haben auch schon alles probirt, aber alles umsonst. Gleich schaue ich in die Beschreibung, welche bei jedem Flascherl des „Elsa-Fluid“ ist, ob's da keine Hilfe giebt, und richtig da steht's: „10 Tropfen in die Milch und mit dem „Elsa-Fluid“ den Bauch schmierem“ das muß helfen! Ich gieb ihr ein Flascherl und sage ihr: „Du mußt nicht traurig sein, was in dieser Be-

schreibung steht, das muß wahr sein, weist aber wenn's hilft, mußt du mir 2 Flascherl für dieses eine zurückgeben, nur das sage ich dir noch: daß du den echten Feller's Elsa-Fluid bekommst, mußt du deutlich schreiben die Bestellung: An

Eugen B. Feller

Apotheker in STUBICA Nr. 120. (Ugramer Comitat.)

Billig ist es auch! Zwölf Flascherl kosten 5 Kronen und die Post zahlt die Apotheke allein. Noch denselben Abend war das Kind gesund und in 8 Tag bringt mir die Nachbarin Anna voller Freud 20 Flascherl „Elsa-Fluid“ und nicht zwei, denn wenn sie dieses Elsa-Fluid nicht gehabt hätte, wäre das Kind gestorben. Alle Leute im Orte haben das gehört und jetzt haben es Alle bestellt. Beim Johann seiner Hochzeit war ich am Fesching und habe meine Freude daran gehabt, was da die Leute erzählt haben von Feller's „Elsa-Fluid“. Der einen ihrem Kinde hat es geholfen für die **Fraisen**, für die **Wärmer**, anderen Leuten für die **Muhr**, **Zahnschmerzen**, für **Kräcke**, **Nothlauf**, **Wunden**, **Krämpfe**, **Magenschmerzen**, **schlechte Verdauung**, **Leberleiden**, **Schwindsucht**, **Wechselfieber**, und für die **Schwäche**. Einer hat Blut gehustet, und ihm hat es auch geholfen, und ein alter Nachbar hat schon schier nicht gesehen und jetzt sieht er so wie ein junger Bursche. Nach der Erzählung der Nachbarn hat Feller's „Elsa-Fluid“ für Alles genützt und alle Krankheiten ausgeheilt. Sogar den Schweinen, Pferden, Döhsen haben es die Leute im Trank gegeben, weil die Thiere nicht fressen wollten, und gleich hat es geholfen. Ich kann euch Leute sagen, daß das „Elsa-Fluid“ die beste Medizin ist, die für Alles hilft, die verschiedensten Krankheiten heilt, und damit Ihr es echt bekommt, müßt ihr schreiben deutlich die Adresse am Bestellbrief: An

Eugen B. Feller

Apotheke in STUBICA Nr. 120. (Ugramer Comitat.)

Bestellt ihr 12 Flascherl „Elsa-Fluid“, so zahlt ihr 5 Kronen, zwei Duzend (24 Flaschen) kosten 8 Kronen 60 Heller, 3 Duzend 12 Kronen 40 Heller und vier Duzend (48 Flaschen) kosten 16 Kronen, franco sammt Gebrauchsanweisung und sammt Riste, und Allen, die es bestellen, wünsche ich, daß es so hilft wie mir.

Das echte **Feller's „Elsa-Fluid“** muß auf allen Gebrauchsanweisungen und auf jeder Flasche eine solche Schutzmarke tragen, wie hier abgebildet, mit dem Namen „Elsa“ und Unterschrift „Feller“. Von der Sanitätsbehörde geprüft und begutachtet. Auf den Ausstellungen in Paris, Rom, London, Nizza und Berlin, ist Feller's **Elsa-Fluid** mit der goldenen Medaille ausgezeichnet worden. Man bestelle Fellers Elsa-Fluid nur per Postnachnahme oder gegen Vorauszahlung des Geldbetrages. Es kosten **samt Postporto, Kiste Gebrauchsanweisung 1 Duzend (12 Flaschen) 5 Kronen**, zwei Duzend (24 Flaschen) kosten **8 Kronen 60 S Heller**, drei Duzend (36 Flaschen) kosten **12 Kronen 40 S Heller**, vier Duzend (48 Flaschen) kosten **16 Kronen** franco überall hin.

Es werden ferner empfohlen **Feller's Abharber „Elsa“-Pillen**. Das beste, billigste, tausendfach, erprobte **Abführmittel**, wirkt rasch, sicher, schmerzlos, appetitbefördernd, verdauungsbefördernd, reinigend, schmerzstillend, bei den meisten Krankheiten des Magens und Verdauungsorgane. Eine Rolle (6 Schachtel) **samt Gebrauchsanweisung kosten 4 Kronen** franco.

Allen Leidenden empfehle ich bestens den berühmten Feller's

„Elsa-Fluid“

Jedem schreibe ich dies gerne.

Josef Ellmauer
Markt-Nauris Nr. 66.

Wer echten Feller's Elsa-Fluid und echte Feller's Elsa-Pillen erhalten will, bestelle brieflich und schreibe deutlich die Adresse an die einzige Erzeugungstätte:

An Eugen B. Feller Apotheke in

STUBICA Nr. 120. (Agramer Comitatz).

Hauptdepots in Budapest: bei Apotheke **Josef von Török**, Königsgasse No. 12.

Eggers „Reichs-Palatin“ Apotheke, Váci-körut 17. und bei Apotheke

Béla Zoltán, Große Kronengasse Nr. 23.

Nur Gott allein hat es wollen, daß Sie Ihren

„Elsa-Fluid“ erfinden zur Hilfe der armen Kranken. —

Schreibt

Josip Bogovic
Pfarrer in Zvanic grad Vregi.

OZNAŇVANYE.

Eti sze na znánye dá, ka popravleni
II. natisz z

SZRCÉ JÉZUS

molitveni kníg

sze za krátki csasz dogotovi ino naj sze szaki
pascsi, kí nema, pristelati pri

WELLISCH BÉLA

knigovézari

v SZENT-GOTTHÁRDI.

Tábla za stempelne.

I. Skála.

a) za vekszelne do 6 mejszecov, b) pri trzstveni kontraktusaj, c) pri dúzsi pizmaj do 3 mejszecov.

Vu návadni pejnezaj			kor.	fill.	Vu návadni pejnezaj			kor.	fill.
	do	150 korón	—	10	Od 2700 do 3000 korón	2	—		
Od 150	"	300 "	—	20	" 3000 "	6000 "	4	—	
" 300	"	600 "	—	40	" 6000 "	9000 "	6	—	
" 600	"	900 "	—	60	" 9000 "	12000 "	8	—	
" 900	"	1200 "	—	80	" 12000 "	15000 "	10	—	
" 1200	"	1500 "	1	—	" 15000 "	18000 "	12	—	
" 1500	"	1800 "	1	20	" 18000 "	21000 "	14	—	
" 1800	"	2100 "	1	40	" 21000 "	24000 "	16	—	
" 2100	"	2400 "	1	60	" 24000 "	27000 "	18	—	
" 2400	"	2700 "	1	80	" 27000 "	30000 "	20	—	

II. Skála.

Za one dokumentuse, steri níti pod I., niti pod III. skálo ne szlisijo.

Vu návadni pejnezaj			kor.	fill.	Vu návadni pejnezaj			kor.	fill.
	do	40 korón	—	14	Od 3200 do 4000 korón	12	50		
Od 40	"	80 "	—	26	" 4000 "	4800 "	15	—	
" 80	"	120 "	—	38	" 4800 "	6400 "	20	—	
" 120	"	200 "	—	64	" 6400 "	8000 "	25	—	
" 200	"	400 "	1	26	" 8000 "	9600 "	30	—	
" 400	"	600 "	1	88	" 9600 "	11200 "	35	—	
" 600	"	800 "	2	50	" 11200 "	12800 "	40	—	
" 800	"	1600 "	5	—	" 12800 "	14400 "	45	—	
" 1600	"	2400 "	7	50	" 14400 "	16000 "	50	—	
" 2400	"	3200 "	10	—	" 16000 "	17600 "	55	—	

III. Skála.

a) za kúpilne i drúge kontraktuse, b) pri dopúscávanyaj, c) pri szlúzsbeni kontraktusaj, d) pri kyitingaj orszácskoga spilunjá, e) pri obecávanyaj, f) pri dúzsi pizmaj na dugse vrejme, g) pri drústveni kontraktusaj.

Vu návadni pejnezaj			kor.	fill.	Vu návadni pejnezaj			kor.	fill.
	do	20 korón	—	14	Od 1600 do 2000 korón	12	50		
Od 20	"	40 "	—	26	" 2000 "	2400 "	15	—	
" 40	"	60 "	—	38	" 2400 "	3200 "	20	—	
" 60	"	100 "	—	64	" 3200 "	4000 "	25	—	
" 100	"	200 "	1	26	" 4000 "	4800 "	30	—	
" 200	"	300 "	1	88	" 4800 "	5600 "	35	—	
" 300	"	400 "	2	50	" 5600 "	6400 "	40	—	
" 400	"	800 "	5	—	" 6400 "	7200 "	45	—	
" 800	"	1200 "	7	50	" 7200 "	8000 "	50	—	
" 1200	"	1600 "	10	—	" 8000 "	8800 "	55	—	

Blizsánya orszácska szenya i proscesénya.

V nasoj okroglini.

Alsó-Lendva (Lendava), jan. 25., v szred oposztini csetrtek, po riszálaj na drügi pondelek, jul. 28., aug. 28., okt. 28., pred Bozsácsom v csetrtek.

Bagonya (Bogojina), máj. 19. szept. 4.

Battyánd (Püconci), máj. 28., jul. 10., szept. 10., nov. 10.

Battyánfalva (Rakicsan), márc. 26., pred riszálmi v tork, jul. 2., aug. 16., okt. 8.

Bellatincz (Beltinci), jan. 20., febr. 24., ápr. 25., jun. 27., jul. 15., nov. 5.

Csákány febr. 25., máj. 2., jun. 8., aug. 6., szept. 8 ino 29., nov. 25.

Csáktornya (Csakovci), febr. 3., na velki pondejek, jun. 30., aug. 3., okt. 13., nov. 25.

Csendlak (Tisina), február 25., jun. 5., szept. 9.

Cserencsóc (Cserencsovci), na dén Szv. Krizsa.

Csesztreg, jan. 19., máj. 16., aug. 25., okt. 31.

Deklezsin (Doklezsojve), jun. 18., aug. 21.

Dobra (Neuhaus), na prvi pondelek po Szv. Stevan králi ino po Vszejstvécáj.

Dobronak (Dobronik), po teljovom v pondelek, jul. 25.

Dráva-Vásárhely (Nedeliscse), márc. 10., jun. 15., po Angelszkjoj nedeli v pondelek, dec. 13.

Felső-Lendva (Grád), márc. 28., jun. 20., aug. 16., szept. 29., nov. 30.

Felső-Szölnök (ZgornyiSzanik), jan. 1., máj. 1., jun. 1.

Gyanafalva (Jennersdorf, Zsenávci), febr. 14., máj. 12., aug. 23., nov. 25.

Hidegkut (Cankava), po Cvetnoj-i Szv. Trojsztva-nedeli v pondelek, na dén Ruperta v szeptemberi, nov. 11.

Hodos, márc. 10., jul. 5., aug. 19., okt. 4.

Korong (Króg), máj. 4.

Kottor (Kottoriba), márc. 9., jun. 27., szept. 30., nov. 30. po máj. 3-em v nedelo, po szept. 15-om v nedelo.

Körmend (Kermedin), febr. 2. márc. 12., ápr. 5., máj. 10., jun. 24., jul. 20., aug. 24., szept. 21., okt. 18., nov. 11., dec. 13.

Köszeg (Güns), na dén pred Cvetnov nedelov, na dén pred riszálmi, pred Jakabovom, po Egidiusa dnévi, pred Orsolov, i v pondejek po 3. Advenszkjoj nedeli.

Kuzma, na dén Vnéboidenya G. Letenye (Letina), február 24., jun. 2., julius 29., aug. 25., okt. 6.

Lenti (Lentiba), febr. 22., apr. 10., dec. 6.

Mártonhely (Martyánczi), máj. 6., aug. 6. nov. 11.

Mura-Szerdahely (Szerdiscse), máj. 1., jun. 2., aug. 19., okt. 26.

Muraszombat (Szobota), pred Fasenkom v tork, dvá tjedna pred Vüzemszkim pondekom, na on pondelek, za eden mejszec po Vüzemszkom pondelki, jun. 24., aug. 24., okt. 15., dec. 6.

Nagy-Dolincz (Velki-Dolinci), jun. 16., dec. 6.

Nagy-Kanizsa, febr. 2., pred Vüzmom, pred Riszálmi, pred aug. 15., pred okt. 15., pred dec. 8. eden tjeden vszáki dén.

Német-Ujvár (Güssing), po dnévi Szvecsnice, na velki pondelek, po dnévi Tejlovoga, aug. 2., szept. 1., okt. 30., dec. 6.

Őri-Szent-Péter, február 28., márc. 21., máj. 18., jun. 20., aug. 1., nov. 4.

Pálmafa (Púzsovci), na dén Margejte.

Perlak, na Fasenk, po Riszálaj v tork, po Jakobovom v tork, na Mihalovo.

Péterhegy (Gornyi Pétróvci), jun. 4., julius 4., szept. 8., okt. 28.

Rába-Szent-Márton, po Vüzmi na drügi pondelek, aug. 10. nov. 28.

Rác-Kanizsa (Raszkrš), po Vüzmi v szrejdo, máj. 16., jun. 24. aug. 10.

Strido (Strigova), márc. 19., julius 22., szeptember 30., decz. 4.

Szt-Benedek, v pondelek pred Fasenkom, v pondejek po posztni Kvatraj, na velki pondejek, v pondejek po jezšenszki Kvatraj, v pondejek pred Bozsácsom.

Szent-Gothárd (Monoster), na vszáki pondejek po Csetvéri Kvatraj, na velki csetrtek, máj. 1., jul. 22., okt. 18.

Szent-Györgyvölgye, febr. 19., április 12., junius 8., aug. 10.

Szent-Ilona (Szv. Jeléna), máj. 22., szept. 22.

Szent-Sebestyén (Szv. Sebescsán), na dén Sebescsána, na prvo nedelo po Vüzmi.

Szombathely, pred fasenszkim torkom, pred Jürjavim, pred Tejlovom, pred Málov-mesov, pred Andrásovom vszáki tork i v szredjo.

Tótlak (Szelo), v nedelo po Sznopnoj Mariji v nedelo po Miklosovom.

Turnischa (Törniscse), csarnoga tjedna v csetrtek, po Vüzmi na drügi pondelek, pred Riszálmi v csetrtek, na Antonovo, pred Velkovmesov v csetrtek, na dén po Máloj-Mesi, okt. 4.

Zala-Egerszeg, febr. 14., po Cvetnoj nedeli ino po Jürjavom v pondelek, po Riszálaj v tork, jul. 22., szept. 9., okt. 28., nov. 30., dec. 28.

Na Horvatszkom.

Krapina, márc. 19., máj. 5. i 16., jun. 27., jul. 16., aug. 13., szept. 10. i 29., nov. 11., dec. 6.

Légrád, na Gregor pápa dén,

na Bartholomeusovo, aug. 24., na dën Lucije.
Ljubesica, jan 17., febr. 27., na Józsefovo, po Vúzmi v tork, po Riszálaj na 5. dën, na dën Szrpne-Marije, jul. 15., aug. 6. i 24., szept. 21., nov. 30.
Ludbreg, április 30., jul. 16., szept. 8., dec. 21.
Toplice (póleg Varasdina), pred Matyasovim ino pred Józsefovím v pondelek, máj. 1. ino 15., v pondelek pred Cyrill i Methodom, v pondelek pred Zvisenyom Szv.

Krizsa, v pondelek pred Martinom.
Varasd (Varasdin), ápril. 24., jun. 24., jul. 25., nov. 5., dec. 21.

Na Stajerszkom.

Fehring, na Fasenszki pondelek, prvi tork po Laetári nedeli, v tork v krizsnom tjedni, dec. 21.
Fridau (Ormozs), na velki pétek, máj. 25., na prvi pondelek po Jakobovom, szept. 21., nov. 11.

Fürstenfeld, na 3. posztno nedelo, v pondelek po Rogáte, junius 24., aug. 28., v pondelek po Miklosovom.

Luttenberg (Lótmerk), vszáki kváterni tork, v tork po Vúzmi.

Pettau (Naptúj), ápr. 23., aug. 6., vszigdár tri dni po szpó-lom; nov. 25.

Radkersburg (Radgona), 14 dni pred Fasenszkim ponde-lkom, v tork po prvoj nedeli po Riszálaj, na Lovrencovo, nov. 15.

Jáko glászovítne szo Thierry A.-apothekára po ceļļom szejtí poznáno za lúdsztvo za lúdszo vrásztva Thierry-ov Balzsam ino Thierry-ovo Centifolle-mazalo v nyíhovi dobri lasztivnosztí brezi pára ino od drúgi lejt máo vszákomi dobro poznán. — Zse szkoro sze vszáki etoga nájhasznovitejsoga vrásztva drszi ino sze ogible küpila drúgi táksi, ino vszáki je zse szpoznao, ka je eto to právo, ár nísese ne dá rad ýo zóbszton pejnész. Thierryovi preparátí szo zaisztíno zse szvetovna vrásztva, ino ne nájde sze váras po ceļļom szejtí, gde ne bí z Thierryovi preparátov depó bío, ár ete v zvišesnyi országaj túdi od drúgi brezi haszka vrásztvaj za vees drsziĵo.

Opominanye! Pred küpilom drúgi falejsi ali níkaj nej vrejdni balzsámov, steri bi sze za právoga odávali, vszákoga opominám! Szamo je moj balzsam, z zelením trszkim ino z obrámpov stemplnom „Thierry Balzsam“ te právi,

szám esisztí **Thierry'ov-balzsam.**

Od zdrávja-poglavársztva vziviterani i na mesztí niháni.

Opřádvanje glászkov pod trsztvo-poglavárszkov obrambov sztoĵi.

Jedino mesztó, gde sze ete balzsam dela i gde sze dobí, je od poglavársztva dopúscena ino v trsztvo-poglavársztvo notri szpelana Balzsamszka-Fabrika.

Apothekara Thierry A. - a v Pregradi póleg Rohitsch-szlatine sztúdenca.

Ete balzsam sze leħko núca od znótra i do zvúna. On je 1. Edno nezapopadljivo dobro vrásztvo pri vszej betegaj plúces ino prszi, zlehesí násec i vöplúvanye, sztávi bolécsi kaseo, ino zvrácsi escse túdi sztáre tákse boleznosztí. 2. Pomága jáko pri zvuzgányi-sinyeka, zamuknyenosztí ino pri vszej betegaj sinyeka i. t. d. 3. Odzené vszákó trésliko z koréna. 4. Zvrácsi na esiszto-toma sze betege jéter, zsalódea ino drób, nájbole pa kres v zsalódeci, kóliko i trganye v tejli. 5. Odtira bolesino ino zvrácsi szlatnico i hámorhoido. 6. Naprávi leħki sztolec, ino zesisztí krv, dróba, vzeme hipochondrio ino melancholio i szprávi appetitus ino ceranye. 7. Prevees dobro vrácsi zobno bolesino pri vótlí zobáj, vúsztnic-prhnenye ino sze zobne i vúsztne bolesine ino sze zobne i vúsztne bolesine ino vlísa kucanye i szmrdécsó szpao od vúszti zsalódea. 8. Je dobro vrásztvo próti glisztam, próti epilepszili ali véłkomi betegi. 9. Núca sze od zvúna kák csúdnovito vrásztvo za vsze rane, nóve i sztáre, kraszte, otojč, mehércseke, lisáj, lécsó, zazsgáne rane, zmrsznyenye kotrige, szráp, sén ino vózmétávanye krví, gorszpókano kózo i. t. d. ino vlísa gláve bolesino, súmlenye, trganye, protín, vüh bolesine i. t. d. vsze eto za núciszmo, stelo je k vszákomi glászki k coj djáno, na esiszto raztolmacci. Je poprejk tak od znótra, tak od zvúna za nájbogse szpoznano domáce vrásztvo, stero je celó naturálszko, fál ino neskodljivo ino pri níksóĵ familiji, za influinze, cholere ino drúgi zgrablivi betegov volo, kak prvo pomáganye, ne bí faliti szmelo. Edna jedina proba vees navcsi ino pokázse, kak eto na glász dávanje. Právi ino esisztí je ete balzsam szamo te, csi je vszáki glászsek z poszrebranim kapszelnom zaprejti, na sterom je moĵe fabrike imé **Adolf Thierry** apotheka k „Angeli varúvácsi v Pregradi“ notri prítisnyena, ino csi je vszáki glászsek z odzgoraj poveĵdaním zelením stemplnom i za núcanye-popiszkom, steri rávno táksi stemplin má, notri povíti. Za toga volo vszigdár na dolpopiszani zelení stemplin pazítí trbeĵ! Steri moj právi balzsam falicsno delajo, onoga pod moĵim iménom trszsjo, naj bí z etaksim táłom lúdsztvo norili, szo od méne póleg právde na eto delo gledócs sztoĵi, szigurnoĵ tozsbí podvrzseni ino kastigani. Gde sze moj právi balzsam ne trszsi, z one kajine sze balzsam zráven od méne naj dá prinesztí ino atressz moj je: **Angela-csuvára-Apotheka, Thierry A. v Pregradi, póleg Rohitsch szlatine-sztúdenca.** Brezi vszega sztroska kosta na vszákó poste v Ausztroi-vogrszkom orszáĵi 12 máli ali 6 duplisni glászkov za 4 koróne, v Bosznijo ino v Hercegovino 12 máli ali 6 duplisni glászkov za 4 koróne 60 fillérov. Menye od 12 máli ali od 6 duplisni glászkov nemrem poszlati. Posflam csi sze pejnési naprej k meni posteĵo ali csi sze oni, gda pakk príde, na posti dolplácsajo.

Thierry Adolf, Apothekar v Pregradi, póleg Rohitsch szlatine-sztúdenca.

Vsza eta vrásztva sze práva dobíĵo od Angela-csuvára-apotheke Thierry Adolfa v Pregradi póleg Rohitsch szlatine-sztúdenca.

Schutzengel-Apotheka

des **A. THIERRY** in
PREGRADA

Mócs ino valánye

právoga Centifolie-Flastroma

(prvlé za englski Csüdnoviti-Flastrom zvání.)

Z etim flastromom je edno 14 lejt sztaro csont-noprhnene, stero je niscse nej mogao zvrácsiti, ciló popunoma vözvrácseno, na nóvics pa edna 22 lejt sztara k raki szpodobna rana.

Práva Centifolie-flastrom, edno z nájtezskéjse ino vö zréda velkoga valánye, escse tém sztarejsim bolecsinam csloveka tüdi pomagajócsse vrásztvo, steromi póleg valánye ino za vtisanye bolecsin nega pára, z nájvéksim szvojim tálom vu cocentrácii erdecse rózsse „rosa zjedinyeno z drúgimi, rávnó tó mócs imajócssemi dobro poznánimi vrásztvami.

Práva Csüdnoviti-flastrom sze núca: pri ranyeni ceckaj nadavajócsi szsenszki, csi sze v ceckaj mlejko sztávi, csi oni za séna volo obrdnejo pri vszeféle sztári ranaj, za tekócs rana nóg ali csont, za kákse stécs drúge rane, za szolno reumo, za otecseno nógé, escse na csontno prhnócsso: pri vdárjeni szmeknyeni-, sztreljeni-, vrejzani- ino zmuzsnyeni ranaj; za vöpotegnene vszej sztranzski tálov z nasega tejla, kak: glazojne ino leszeni spic, kaméncsekov, spríja, trnya i. t. d.; pri vszákom otecsenyi, zrászti-, lisáji, kraszta; escse pri raki; pri csemérnom nohéti, otecsenoszti, mehéráj, ranyeni nógáj, zazsgáne ranaj káksestécs forme, pri zmrsznyeni kotrigaj gorszpráskanoszti kózsse, sinyeka otecsenoszti, mozolaj, pri tecsáji vüh ino za kraszte pri deci i t. d.

Centifolie-flastrom csi je sztarejsi, bole valé te za szvoje mócsi volo!

Jáko je dobro, od etoga jedino právoga flastroma vszigdár domá pri hizsi kaj meti.

Menye od dvá tegelna nemremo odposzlati; odposzlánye sze leško zgodí csi sze naprepslejo ali na posti dolplácsajo pejzezi. Kostata z postov, z pizmóm i z pakuvanyóm vréd 2 tegelna 3 koróne 50 fillérov.

Doszta zah válni píszem od nyegove mócsi vszáki lehkó dobí.

Opominám vszákoga, pri kúpili flastroma, naj vszefelé drúge nej za núc flastrome ne kúpi, ár je na vszákom právóm tegelni **Stemplin** ino moja fabrika „**Angela-varüvácsa Apotheka Thierry A.-a v Pregradi**“ gorpritisznyena. — Ki moj právi flastrom k coj delejo ino falsajo do od mené za právde gledócs, stera stemplne bráni, szigurno naszledüvani; ránicš tak, kak trzsci táksi falsificátov.

Jedína fabrika: **Angela-varüvácsa-apotheka**

Thierry A.-a vu Pregradi, póleg Rohitsch szlatine-sztüdenca.

Depó mám v nájvecsi apotekaj. — Gde depóta nega, naj sze flastrom te od méne zrendelúje ino atresz sze píse: „**Angela-varüvácsi-apotheka Thierry A.-a v Pregradi, póleg Rohitsch szlatine-sztüdenca.**“

Numerum obrámbe-stemplnoga Regisztra za Ausztrio-Vogrszki orszáj je 4524.

Vsza eta vrásztva sze práva dobíjo od Angela-csuvára-apotheke Thierry Adolfa vu Predradi póleg Rohitsch szlatine-sztüdenca.

Mirabile Pain-Expeller

szamo z zvünesnym tálom za nüc.

Cstüdnovito dobro pomága, esi sze notrizibile próti protini' trganyi v kotrigaj, szároj i vugibanszkoj reumi, hrbnoj i krízse' covoj boleznoszti, oszlaboszta, vünesnyi presladjenyaj, zvinye' nosztaj, v kotrig otecsenosztaj ino zvuzgányaj i t. d. tak, kak zvünesnya za mócs vrásztvo za vsze z velkoga dela i prigibanya zhajajócsse odzgoraj povejdane bolecsine.

Právi je szamo z napiszane stemplnom i z kapszelnom dolzaprejti vö z fabrike. Menye od 2 gláska sze nemre odposzlati ino kostata na vszákó posto Ausztrie-Vogrszkoga országa ino Nemskoga drszánya odposzleniva, pri naprej poszlani pejnezaj ali na posti vöplácsaniva 2 glászka 3 koróne 50 fillérov.

Angela-varüvácsa-apotheka Thierry A.-a v Pregradi, póleg Rohitsch szlatine-sztüdenca.

1. Práva engliszka kózse-brányena pomáda

nema v sebi nikakse navarne ali prepovejdane tále, pomore frisko ino dobro próti vszejm boleznoszti kózse, bráni nyó od vszáké pogibelnoszti vrejmena ino trákov szunca. Vkrájszprávi z cstüdnovitim tálom vsze necsisztócsse obráza ino teja kózse, tak kak *repelicsaszto'csso, játerne-krp, vimmerle* i t. d., grbe ino pókanye kózse, osztre

2.

i erdócsse roké gladke i cartaszte vesniti ino dá po dúgom nücanyi obrázi mládo friskócsso ino dá po dúgom nücanyi obrázi mládo friskócsso ino cartaszto'csso, cejloj kózsi pa poprej kóznato i zdravo vövidenye. Vszákí vecsér, prvlé kak bi szpát sli, szí notri zribamo obráz ino on táó kózse, steroga za mládoga i lepsega' sesémo vesniti celó na ráhi, zavijemo szí roké z rokavicami notri ino nihámi tak pomádo szkóz nócs szvoje delo opraviti. Vjütro sze z frisköv, mrzlov vodóv ino z kaksov dobrov zszájfov (nájbógsa je moja *Borax-zszájfa*) dolioperémo.

Eden tegiin práve engliszke kózse-brányena pomáde ino edna Borax-zszájfa kostata brezi vszega sztroska 3 koróne 30 fillérov.

Dobi sze z právim engliszkim obrnyenim receptom vréd vu

Angela-csuvári-apothekei v pregradi, póleg Rohitsch szlatine-sztüdenca.

Hämatinszke-Pastille (Kruglice)

po právom francuskom recepti z csisztoza Liebigszkoza meszávözvétja, zdrúzsene z chemiskimi tálimi, szo to nájbógsa vrásztvo próti blejdoszti, szíromaskócsso v krvi ino z eti zhajajócsi betegov. Ete napravíjo nazáj zadoszta krvi v teji ino napuníjo ono. Pri vszákóm znaményi szíromaskócsse krvi ino blejdoszti, stera lehko po trüdnoszti ino kotrig szlaboszti, szréa premocsnom bitji, zsmetnom odihávanyi, zsalódcá gori nej delanyi, po zsalódcóm kresi, mánci, po prevecs velkoj bolecsini gláve i t. d. od toga betegá vlovlenom betezsníki vesaszí szpoznamo, naj ne zamüdímo sze te próti etomi betegi posztavítí ino zrendelüvatí ete Hämatinszke-Pastille, stere szo jedíno ino dobro váláno vrásztvo próti blejdnoszti ino szíromastva krvi.

Ete Hämatinszke-Pasztille sze na vszákó rendelüvanye friske napravíjo vu Angela-csuvára-apothekei Thierry A.-a v Pregradi, póleg Rohitsch szlatine-sztüdenca.

Edna skatula kosta brezi vszega sztroska 4 korónov.

■ Vszáká skatula more z podpiszkom naredníka prevídjena bidti. ■

Zagorszki szyrup za prszí. Edno jáko přijétno k szej vzéti vrásztvo kak za sztarejse tak za sztarejse tak za deco próti kresi, konyszskomi i zadavajócesemi kasli, prsznomi ino plúcsnomi katarrusi, sleimi, bolecesemi vómetanyi, prsznoj bolecsini, vtisávano ino oblehceno vrasztvo pri vszej, escse i pri sztári boleznoszti prszí ino plúcs. — Eden cejli glazs kosta brezi vszega sztroska Kor. 3'30. — Vszáki glazs more z kovine kapszl, z iménom moje firme notri pritisnyeno imé meti. — Delani je ino odávani od **Angela-csuvára-apotheke Thierry A.-a** vu Pregradi póleg Rohitsch szlatine-sztúdenca.

Právi engliški Tannochinin, za rászt vlászov pomáda.

Sztávi vókápanye vlászi, preráno prejdenye ino szejroszt vlászov, nikaj je nej nevarna, ino od vszáke drúge pomáde je vecs vrejdna. Eden teglin kosta brezi vszega sztroska 3 koróne 30 fillérov. — Vszáki teglin more na pokrivali mojo firmo notrisztienyeno meti „**Angela-varüvácsa-apotheka Thierry A.-a** v Pregradi póleg Rohitsch szlatite sztúdenca.

Práve engliske Cascara-Sagrada-krvcsisztcse-pillule.

Edna skatula 60 fillérov, 1 pakk z 6-tími kastulami kosta brezi vszega sztroska 3 koróne 80 fillérov.

Jáko je preporácsam za bógsi sztolec, brezi vsze bolecsine.

Vszáka kastula more z mojim podpiszkom A. THIERRY pravijdjena bidti.

Gde niksega depóta moji vrásztva nega, sze zrávna od mené zrendelúteje ino moj atressz je: **Angela-csuvára-apotheki Thierry Adolfa** v Pregradi, póleg Rohitsch szlatine-sztúdenca.

ZA TANÁCS.

Právi engliški Obsinszki za ték-i za zsalódec práh od apothekára THIERRY A.-a v PREGRADI póleg Rohitsch szlatine-sztúdenca.

Nájbógse domácsé vrásztvo za zsalódec mocsno-posztavlenýé, za appetitus dolanye, zsalódeca gorzdelávanye, za tejsla v mocsnom sztálisi drzsánye, ino próti vszemi sztávlányi v nasem csrejvi, nájbole, pa ga preporácsam próti velkoj szitoszti ino próti trdoj, masztnoj hráni i próti velkomi pili ali z eti zhajajócsi betégmi — Zeciszti túdi i krv ino prezsené napravlanýé ali dalerazpresztiranye vszej, od nej dobro delanoge zsalódeca voidócsi betegov. — Z etoga práha sze edna ali dvej kávi szkivizslici vzeteta eden frtáo vóre po vszákoj jejsztvini z ednov kupicov vodé ali bógsé je z dobrim vinom ino na tó sze escse te edna kupico vodé ali vina szpijé. — Edna skatula brezi vszega sztroska 3 korónov.

Za zlatnícó práh, gvúсна pomócs, zvrácsi ino vkrajszprávi zlatnícó, (zláto zsilo, ne bi mogao. Vsze ovo drúge za núcanye-piszmo kázse, stero j k skatuli keoj djána. Vszáka kastula more moje imé meti. Edna kastula kosta brezi vszákoga drúgoga vó-dávanya 8 K. Právi práh sze dobí szamo pri **Angela-csuvári-apotheki Thierry A.-a** vu Pregradi póleg Rohitsch szlatine-sztúdenca.

Depóte ino sze dobí vszáko országi vu szvejti.

Vse eta vrásztva sze práva dobújo od **Angela-csuvára-apotheke Thierry Adolfa** vu Pregradi póleg Rohitsch szlatine-sztúdenca.

Dobri vör ino zlátoga blága odposilanye.

14 kar. zlatiprsztan gladki ali gravirszati z garanterszkim pravim diamantom 8.— frt, véksi i mocanejsi 9.—, 10.— frt. Za mero je zadoszta eden papérni rínek.

Práva srebrna za zsenzka remont. vóra 6-75 frt.

Eta z zlatim rinkom 7-50 frt, z duplisnim pokrivalom 8-75 frt. Práva 14 kar. zláta zsenzka-remontoir-vóra 14.— frt. Tá z duplisnim pokrivalom 18-50 frt.

Novina!

Drámfarca z gledalom „Krávál“ 30 cm. vizsika, z gordrámfanyom 3-20 frt.

14 kar. zlati pecszatni prsztan 6-80 frt. 6 karátini 3-50 frt, v double zlati 1-50 frt. Za mero je zadoszta papírni rínek.

Novina!

Odzaja nabijana pistóla

z patrónami (2 mm. kaliber) kak obesenýák na lanc, z srebra. Mocsen stis dá. 1-75 frt. Edna skatula z 25-mi szlejpimi patrónimi 25 kr.

Jezero piszmeni szpoznany!

Všszpoznane z casz. i král. auszt. drszánya orlom, z zlatov i srebrnov vópsztavényá motáilov.

Nega zgiúbieska, pejnezi nazáj.

Z 3 letnim piszmenim dobrosztanyom.

Konrád János

Fabrika za vöre ino razposiljenýa-hizza za zláto blágo

v Brúxi (na Cseszkom),

posle z kejpami cejne-courant zóbszton ino brezi placisla.

Právi srebrni pánc. vórelanci z c. k. stemplnom 30 cm. dúgi.

15 gr. zsmetni	1-20 frt.
20 " " "	1-50 " "
30 " " "	2-20 " "
40 " " "	2-60 " "
50 " " "	3-25 " "
60 " " "	3-80 " "
70 " " "	4-50 " "
80 " " "	5-20 " "
100 " " "	6-80 " "
150 " " "	9-50 " "

Nikel-lanci z kompaszom 40, 50 i 60 kr.

Proszim 14 kar. zláte vórelance zvägati ino priglihati.

Právi 14 kar. zlati pánc. vórelanci z c. k. stemplnom 30 cm. dúgi.

12 gr. zsmetni	18.— frt.
15 " " "	21-50 " "
18 " " "	25.— " "
24 " " "	32.— " "
30 " " "	38-50 " "
40 " " "	50.— " "

Na príliko : Z póleg sztojécsim 12 gr. zsmetni zlátim obecsenýakom vága moj 18gr. zsmeten zlati lanc vsze vkúper 30gr.-ov inokosta 30frt.

Práva srebrna remontoir vóra 5-80 frt, z duplisnim pokrivalom 7-75 frt. Práva szrbrna anker-remontoir z dupl. pokrivalom 8-75 frt. Eta z mocno v hizsov, prima delo 9-25 frt. Tá z zlatim rinkom, prima delo 12-50 frt. Práva tula srebr. anker rem. z dupl. pokrivalom frt 12-50. Práva 14 kar. zláta anker remont. vóra 24 frt. Eta z dupl. pokrív. 35 frt. Za vsze vöre 3 letno piszmeno dobrosztanyé dán.

Baby drámfarca.

18 cm. vizsika z hizsov. Ankerhód 1-95 frt, z numerusi steri v noci szvejtijo 2-20 frt, z kalendáriummom 2-80 frt, z gibajócsimi figurmi 2-80 frt.

14 kar. zlati lanca

obesnyácje z pravim

ametiszto 5 gr. zsmetni 5.— frt,

véksi 6.— frt, v szreabri 50 kr., véksi 60 kr.

Szamo právo casz. král. dobroszpoznáno blágo. Odposilanye po posti. Preminyávanye je dopúscseno ali pejneze nazáj dám. Stemplni poste z vszej országov sze za plácco gorvzemjo. — Z kejpami cejne couranti zóbszton brezi sztroska.

MAUTHNER'S
WELTBEKANNTEN SAMEN
 tragen
 auf Jeder Dose den Namen **MAUTHNER.**
SAMEN

MAUTHNER
 K. u. K. Hof-Samenhandlung
 in BUDAPEST

ohne den Namen **MAUTHNER**
 sind, wenn als **MAUTHNER'S** Samen
 angeboten, zurückzuweisen

Allgemein bekannt
 ist es sowohl im
 In-, wie auch im
 Auslande, dass
MAUTHNER'S land-
 wirtschaftliche
 und Gartensamen
 meistens 3mal so
 grosse Erträge
 liefern,
 als andere Samen.

MAUTHNER'S
 Samensindunüber-
 trefflich u. unsere
 Landwirthe thun
 sehr wohl daran,
 ihren Samenbedarf
 stets nur bei
MAUTHNER
 zu decken.

Bessere und verlässlichere
 landwirtschaftliche und Garten-Samen
 giebt es nicht, als jene, welche
 seit 28 Jahren liefert

EDMUND MAUTHNER

kais. und königl. Hof-Samenhandlung
 in BUDAPEST.

Comptoir und Magazine: {VII., Rottenbiller-utca 33.
 (Haltestelle der elektr. Strassenbahn.)

Verkaufs-Local: {VI. Bezirk, Andrassy-ut 23.
 (vis-à-vis der kön. Oper.)

*Der 226 Seiten starke Hauptkatalog wird auf
 Verlangen gratis und franco versendet.*

Pomágni od mojega vecs lejtoga szkúsávanya v apothekaj Becs várasa, nemskoga i belgiumskoga országa, szam naprejdáo jasz pred 20-timi lejtmi po **Kvapil doctora** píszi vküpposztávlene

Karpatszke za zdrávje pilule

(Malaczke pilule)

razposzláne; ete szo kak najbógse domáce vrásztvo v eti lejtaj prí glávebolecsíni, zsalódca nevólaj, brezapetitusaj, kólíki gornapnyenosztaj, sztolca króniskom sztávlényi, jéternom trplényi, zlatanici ino vszej z toga szhajájócsi bolecsínaj.

Prejdnye meszto razposiljánya je pripravici

Friedrich János apothekári v Malaczki,

Pozsonsza vármegyija.

Edna skatula kosta 42 fl., eden zvézek z 6-mi kastulami 2 K. 10 f.; po posti za odposilanye 10 f. za stempel vecs. Csi sze k cejni pilul 40 fl., escse k coj prilozsi ino sze pejnezi naprejoslejo, tak sze brezí szzega sztroska razposlejo one po cejló monarchii.

Zahválnoszti:

Goszpon Friedrich János apothekári v Malaczki! Proszim nyih, naj mi pá stiri zvézke z nyihovi Karpatszki za zdrávje pilul poslejo, ár szam one vecsim mojim prijátelom preporócsó, Zselej m nyim, naj nyih Goszpodin Bóg blagoszlóvi, ár jasz szam zse vise 70 lejt sztar ino ár nyihove pilule nítam, szam hvála Bógi szploj zdrav. Escse ednók szrecso zselécsi nyim, osztánem z vizsokim pozdravkom Szelei Kiss János polodelavec v Török-Szt-Miklósi, 183. Nr. 1901. júliusa 1-ga.

Vizsoko postíváni G. Apothekar! Páli nyi poissem jasz gor z mojim píszmom ino proszim Vszamogócséga, naj nyi escse na dobróto lúdsztva escse nadale zadrzsi, ár zse od nistérni lejt máo jemlém jasz nyihove Karpatszke za zdrávje pilule k szebi z tak dobrim tálom, da nyim od goszpodna Bogá povrnenye vszej nyihovi dobrót zselej m. V Kaboki, 1901. máj. 2-ga. Németh Boldizsár dvorszki.

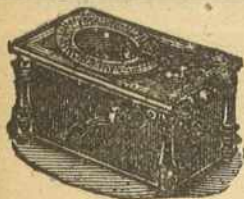
G. Friedrich János apothekári v Malaczki! Proszim nyih za ono nyihovo dobróto, meni po posti z nyihovi izvrsztni pilul eden zvézek poszlati, ár bógsega vrásztva próti trdomi sztóci ino zsalódenomi katarri, kak szo nyihove glaszovitne pilule, ne poznam. Poslem nyim gotove pejneze (1 frt 25 kr.) Blagoszlávlam nyih za toga vrásztva volo ino osztánem z isztinszkim pozdravlenyom, v Szobotiszti, Nyitra vármegyija, 1899. dec. 19. Vrana János mlinar.

G. Friedrich János apothekári v Malaczki! Proszim nyih za odposzlánye ednoga zvézka Karpatszki za zdrávja pilul, stere mi pri gibanysszkom-rheumatizmusi nájbole valá. V Bécsi, 1900. febr. 12. Lackmayer Mihály, Badhausgasse 7.

Postíváni G. Friedrich János apothekar v Malaczki! Proszim nyih, naj mi z nyihovi dobri za zdrávje pilul 4 zvézke za moj nít poslejo, stere próti gorpopsiszaním betegom vszákami nájbole preporácsam. Róth János cesztnik szlavoniszkega leszámestrije v Verbanyi, 1900. febr. 28.

Postívávi G. Apothekar! Proszim nyih meni trí zvézke z nyihovi poznáni Karpatszki pilul poszlati. Gilschwitz, pri Troppau, 1900. febr. 21. Novák Maria kmetica.

G. Apothekar! Nyihove za zdrávje pilule szo mi kak nájbole pomágale, stereo nyim zdaj poszvedocsim. Valics János plebános v Bács-Madarasi, 1900. ápr. 4.

Intona

Za vrteti orgole z 16-mi ocelnimi glázi ino z 6-mi dolih lehkó zétimi, z kovine nótamskimi sájbami 9·75 frt.

Dobri zvikkeri i ocsáll z fínov bejlov kristáoszkov glazsojnov v níkkel, doublé ino v zláti rámaj od 1·20 do 20— frt. — Proszim naj sze cejne-courant proszi.

Novina! Za píhanye accordeon brezi nó sze lehko igra na nyem, 1·50, 1·75, 2·25, 2·50 frt. Dobro fabricesno delo.

Praviesno odposílanye vör, instrumentov i optiski dugovány.

Jezero pizsmeni szpoznány.

Nájfalejse meszto kúpila.

Szamo to nájbögse delo fabrike.

Vöpoznana z casz. král. auszt. drzsányá orlom.

Konrád János

fabrika za vöre ino odposiljenyá hizsa

v Brüxi (na Cseszkom)

posle z kejpami cejne courant zóbszton brezi sztroska.

Szamo dobro sztálno blágo. Odposlenyé po posti za odzaja ali naprejplacsi. Stemplni poste z vszej országov sze za gotovesino gorvzejmo.

Z kejpami cejne couranti zóbszton brezi sztroska.

Za vlecesti harmonika.

Dobro fabricesno delo, 1·40, 1·80, 2—, 3—, 4—, 5—, 6—, 8— frt. Szóla za szamovesené za harmonike sze k vszákoj harmoniki na zseblenye zóbszton dá.

Meinhold'a ACCORD-ZITHERE.

Brezi nóznányá ino brezi vosenýá sze lehko igrajó, 21 sztrún, 3 manuálje z 6-mi notnimi sztráni 6— frt. Nemszke-amerikánszke Columbia-Zithere z 6-mi notnimi sztráni 7·75 frt.

Kí knige ali skér za pizsanye nüca, on sze naj k

WELLISCH BÉLA

KOMPAKTORI

V SZENT-GOTTHÁRDI

obrné, ino sze eti vsze lehko notriszprávi, ka

nyemi trbej!

Sábor & Pollák

Szent-Gotthárd.

Eti sze dobi:

Stajerszka i vogrszka vápna,

nájbógsi Portland- i Roman-cement, szaksoféle
cementove platte.

Pívo od Grácz-Puntigama

v lagvaj i glazsáj.

Szakseféle **naprāvleni gnój**

za szejanye, kak

Tomássalak, Szuperfosz-
fát i mela z csonte

za najfalejso fabrikovo cejno.

Drva za zsganyé i vogelje.

